

Sat Nabalu'n Damaga Ingkanglit San Lucas

¹ Potpotgoka Apu Teofilo,
Aduwon dat nangipasnoka nangikanglit sidat
paspasamak un natungpal situn igaw taku.

² Ingkanglit da dadit dingngol da un impadamag
dat nakaila manipud sit nanlugiyan dat pasamak,
kan dida'd nangiwalwalagawag sidiya damag.

³ Nadayawa Apu, maabus mana inam-
ammaaka inadaadal datu un naknakwa manipud
sit nanlugiyan da, nasomsomok ku un napiya nin
nu ikanglit ku kan sika si nauhnus

⁴ dalapnu manigammuwan un sadat naisulu
kan sika dida'd katuttuwaan.

*Naipatigammu Dit Maiyabengan Juan Un Mam-
bubunyang*

⁵ Utdit timpu un nan-alihan Herodes* ud Judea,
inggaw osa'n padi un mangngadan kan Zacarias
un osa utdat bungguay di papadi un kaganakan
Abias. Sat asawana un si Elisabet kaganakan
Aaron un ap-apun dat papadi utdit.

⁶ Nalintog da un man-asawa utdin man-iilan
Apudyus. Naida talon mapabalawan da utdin ma-
nungpalan da utdan losana bilin kan lintog na.

⁷ Yoong maid abeng da ta lupot si Elisabet kan
osa pay nalakay daon.

⁸ Sin algawan, nadtong dit batang da Zacarias un
manselbi utdit timplu.

* **1:5** Siya si Herodes un nginadan da't "Mabigbigbig."

⁹ Sat gagangaya ugali da, mambubunutan da nu sin dit koon dit kada osa kan dida. Si Zacarias dit nabunut un lumnok sit timplu un manogob sidit insensu.

¹⁰ Utdit manobgana adu pay dat tagu'n manluwalu utdit lasin.

¹¹ Utdi, nampaila kan siya dit anghel Apudyus un sumisikad sit madiwanan dit sosobgan.

¹² Mailan man Zacarias, nabulung kan amod dit kimut na.

¹³ Yoong kinnanan dit anghel un, "Adika umogyat Zacarias ta dingngol Apudyus dit inluwalum. Man-abeng si Elisabet un asawam. Lalaki dit abeng yu ot ngadnom kan Juan.

¹⁴ Amoda manlagsakan yu ot manlagsak pay dan adu'n tagu't din maiyanakana.

¹⁵ Ta siya ud napotoga tagu utdin man-iilan Apudyus. Masapul un adina uminum si kumpolmi'n makabuuk. Manipud sin maibugiyana inggawon si Ispiritu Santu kan siya.

¹⁶ Adu dat iyIsrael un mangulinona'n manutuwa kan Apudyus.

¹⁷ Mamangpangu nu si Kristu un Apu. Ot awad dit pannakabalin Ispiritu Santu kan siya un padan propeta Elias sidit. Mantutunusona uman dat man-aama. Mapabalbaliw na dat nasukil ot mansomsomok da un padan dat nalintog. Siya datu ud koon dalapnu masasaggana dat tagu utdit dumakngan Jesus," kinnanan dit anghel.

¹⁸ Kinnanan Zacarias sidit anghel un, "Inon nat mantitigammuk situ? Nalakayakon kan bakbakot pay si asawak."

19 Insungbat dit anghel un, “Sakon si Gabriel un mansaselbi kan Apudyus. Imbaunak un man-gibaga kan sika uttuwa Nabalun Damag.

20 Yoong gaputa adika manuttuwa man-umol ka agingga si matungpal tuwa imbagak kan sika.”

21 Sadat tagu’t dit lasin un manguuway kan Zacarias, masmasdaaw da nu apaya nabayag sidit dalom.

22 Lumaksun man adinaon makabagbaga kan dida. Ot natigammuwan da un awad nampaila kan siya utdit dalom dit timplu. Ot mansinsinyasa lawa kan dida ta nan-umolon.

23 Utdit nagangput dit koon Zacarias sit timplu nangulin sidit boloy da.

24 Adina nabayag nabugiyon si Elisabet un asawana. Ot si Elisabet adina lummaklaksun si lima’n bulan. Kanan Elisabet un,

25 “Kinaasiyanak kan Apudyus ta antu un nabugiyak un siya’d naibabbainak sidat uduma tagu dit kinalupot ku.”

Impatigammun Dit Anghel Apudyus Dit Maiyabengan Jesus

26 Utdit maikanoma bulanon ud Elisabet un nabugi, imbaun Apudyus si anghel Gabriel ud Nazaret un osa’n ili’d Galilea,

27 ta umoy sit osa’n babai un daan payyan di lalaki un adulon un mangngadan kan Maria. Si Maria naipaada maiyasawa kan Jose un kaganakan Ali David.

28 Ummoy dit Anghel kan siya ot kinnanana un, “Manlagsak ka, sika un naidumduma’t potog. Awad si Apu kan sika.”

²⁹ Yoong nabulung si Maria utdit imbagan dit anghel ot simsimmok na nu ngadan dit piyaona'n ugudon dit imbaga na.

³⁰ Ot kanan dit anghel kan siya un, "Maria, adika umogyat ta naidumduma nat potog nu kan Apudyus.

³¹ Ilam! Mabugi ka ot iyabeng nu ud osa'n lalaki un ngadanom kan Jesus.

³² Siya ud madayawa tagu kan gattoka anak Apudyus un kangattuwan. Mambalinon Apudyus si Ali un padan Ali David un inapu na.

³³ Itulayana dat kaganakan Jacob si inggaingga, ot maid patinggan dit mangiyapuwana."

³⁴ Summungbat si Maria un, "In-inon dinata makwa? Maid payyan asawak."

³⁵ Summungbat uman dit Anghel kan siya un, "Mabugi ka maipagapu't pannakabalin Ispiritun Apudyus. Siya'd gapuna un sat iyabeng nu nasantuwan, siya'd gattoka Anak Apudyus.

³⁶ Ilam si kabagiyama Elisabet un kanan da un lupot yoong nabugi ulay nu bakbakoton ot sat bugi na lalaki. Kanoma bulan naon.

³⁷ Ta maid adi makwa nu si Apudyus dit mangwa."

³⁸ Summungbat si Maria un, "Manselbiyak kan Apudyus. Matungpal kan sakon nat imbagam." Ot tinaynan dit anghel.

Biniling Maria Si Elisabet

³⁹ Utdi, nangkamukamu un nanlakkat si Maria ta umoy sit boloy da Zacarias sit ili un sakup din kabatbatedana ili ud Judea.

⁴⁰ Dumatong man sidi giningaana si Elisabet.

⁴¹ Magngol man Elisabet dit gingan Maria, nangkulagtit dit abeng sit buwang na.

⁴² Ot indangsol Elisabet un nambagbaga'n, "Maria, sika'd kagasatan sidan losana babai. Ot nagasat pay nat abenga iyabeng nu.

⁴³ Apay padayawanak un umoy bilingon kan sika un inan ud Apuk.

⁴⁴ Ta utdit magngol ku dit gingam, nangkulagtit tun abeng situn buwang ku utdit lagsak na.

⁴⁵ Nagasat ka ta tuttuwaoma matungpal dit insapatan Apudyus un imbagan dit anghel na."

Ingkantan Maria Un Nandaydayaw Kan Apudyus

⁴⁶ Utdi, kanan Maria un, "Daydayawok si Apudyus.

⁴⁷⁻⁴⁸ Naanggomak ta si Apudyus indumduma na ud sakona osa'n babbaun na ullawa. Kadon losana tagu awaganak un nagasat.

⁴⁹ Nakaskasdaawa banag dat kingkingwan man-nakabalina Apudyus kan sakon. Nasan-tuwan dit ngadan na.

⁵⁰ Kaasiyana dat losana manuttuwa kan siya manipud sidat damu'n lonap aginggana't dat maudi'n lonap.

⁵¹ Ipaila na dit pannakabalin na utdan koona. Ot alliwona dat mamaspasindayaw sidat koon da.

⁵² Ipadoba na dat nangatu'n tutulay sidan saad da. Ot ipangatuna dat kakkaasi un tagu.

⁵³ Sadat maidan si kanon itdana dida ut napiya un mapnoka da. Yoong sadat nabaknang pada|nona dida'n imaima.

54 Tinungpal na dit insapatana utdat dadakkol taku ta tinulungana ditaku'n kaganakan Israel.

55 Adina naliuwan dit nangkakaasi na kan Abraham kan losan dat kaganakana si inggaingga," kinnanan Maria.

56 Nakaigaw si Maria kan Elisabet si unus di tulu'n bulan asina nangulin sidin boloy da.

Sat Naiyabengan Juan Un Mambubunyag

57 Utdit dinumtong dit timpu un man-abengan Elisabet inyabeng na ud lalaki.

58 Sadat kaaluba da kan kabagiyan da, nagngolan da dit nakaskasdaawa mampipiyan Apudyus kan Elisabet. Ot naanggom da pay.

59 Utdit maikawalu'n algaw dit posik nanda-datdatong da ta manlaguman da dit matulgiyan kan mangadanan dit posik ta siya'd ugali da un Judio. Piyaon da un ngadanon kan Zacarias ta siya'd ngadan amana.

60 Yoong kinnanan ina na un, "Bokon ta sat ngadan na, Juan."

61 Kinnanan dat tagu kan siya un, "Yoong maid kabagiyan yu si singngadan sinata ngadan."

62 Ot insinyas da kan Zacarias nu singngadan dit ingadan nat dit abeng na.

63 Nangkodaw si Zacarias si kakanglitan ot ingkanglit na un Juan dit ngadan na.

Talona nasnasdaaw da un losan.

64 Utdiyon, nakabagbaga uman si Zacarias ot insalad na un nandaydayaw kan Apudyus.

⁶⁵ Talona nasnasdaaw dadit kailiyan da. Nandinadinamag tuwa napasamak sidin kabatbateledana ili ud Judea.

⁶⁶ Nakainsomosomok dat losana nakagngol situwa pasamak ot kanan da un, “Ngad kad nin mambalinan dituwa abeng. Ta nalawag un awad kan siya dit pannakabalin Apudyus.”

Sat impadtun Zacarias

⁶⁷ Utdi, si Zacarias un aman dit abeng, ininggaw dit Ispiritu Santu kan siya ot imbagana dit piyaon Apudyus paibaga kan siya un kanana’n,

⁶⁸ “Dayawon taku si Apudyus un Apu taku’n iy-Israel. Ta inummoy un mangwaya kan ditaku.

⁶⁹ Imbaun na dit mannakabalina managu un manligwat sidan kaganakan Ali David un nanselselbi kan siya’t dit.

⁷⁰ Siya payon dit paimpugtu na utdat propetana utdit aw-awe

⁷¹ un taguwona ditaku utdan losana kabusul taku kan sidan losana manlaweng kan ditaku.

⁷² Imbagana un, kaasiyana dat dadakkol taku kan gagasmokona dit insapatana.

⁷³⁻⁷⁴ Ta tuttuwa’n insapatana kan ap-apu taku’n Abraham un, taguwon ditaku utdan kabusul taku dalapnu maid ikimut taku’n manselbi kan siya,

⁷⁵ kan dalapnu nalintog tun mataguwan taku utdin man-iilana un maid koon taku si laweng.”

⁷⁶ Kinnanan pay Zacarias sit abeng na un, “Sika abeng ku, ngadnon dika si propetan Apudyus un kangattuwan. Umun-una ka

nu sadit mangiyapu ta umoy ka saganaon dat tagu't dit daan na un dumatong.

77 Umoy ka ipatigammu utdat tagu nat mataguwan da si inggaingga nu kodawon da dit mampapakawan Apudyus sidat basul da.

78 Ta talona nakaasi kan naanus si Apudyus. Ot mangibaun si managu un maiyalig sit dumungitan init sin bigbigat.

79 Ta silawana dit somsomok dat napangot si katatagu kan iinggaw sit kapangotan un igaw ud katoy. Ipangat ditaku utdit dalan un mampooy sit kapkapiya un mataguwan."

80 Dummakol un nanakman dit aangson dit abeng. Ininggaw sit igawa maid tagtagguwan ag-inggana't dit timpu un naikoddonga lumtawana't dat iyIsrael.

2

Sat Naiyabengan Jesus (Mateo 1:18-25)

1 Utdiya timpu, imbilin Emperador Augustus un malista dat losana tagu'n umapu ud Roma.

2 Utdit nakwa tuwa pogpoga'n sensus, si Kirenio dit gubinnadul ud Siria.

3 Kadon, osaosa ummoy nampalista utdit ili un nanligwatan dat ginnapuwan da.

4 Utdi, si Jose un iNazaret sin ili ud Galilea, ummoy nampalista utdin Betlehem un ili ud Judea ta siya'd ilin Ali David un ginnapuwana.

5 Naitung-ud pay si Maria un naipaada maiyasawa kan siya un ummoy nampalista ot aginaanakan.

⁶ Utdit ininggaw da ud Betlehem, siya'd timpu un man-abengana.

⁷ Utdi, maid igaw da utdit boloya inggawan dat bisita ot ininggaw da'l lawa't dit bawin di ayam sit pidong. Inyabeng na dit lalaki'n pangu un abeng na ot linukutana si luput asina inyobog sit papakkanan di ayam.

Nampaila Dit Anghel Sidat Man-aayyuwan

⁸ Utdiya labi, inggaw da ud man-aayyuwan un man-andog sidat kannelu da utdat pappayaw.

⁹ Kaklata nilumtaw dit anghel Apudyus ot dinolangan dit dolang Apudyus dida ot amod dit ogyat da.

¹⁰ Yoong imbagan dit anghel kan dida un, "Adi kayu umogyat ta inummoyaka mangibaga si nabalun damag un matalokan dat losana tagu.

¹¹ Satuwa labi utdin ilin ali David naiyabeng dit managu kan dikayu un siya'd Kristu un Apu.

¹² Sat manigammuwan yu un tuttuwa tu, maodasan yu nat posika nalukutan si luputa naiyobog sit papakkanan di ayam," kinnanan dit anghel kan dida.

¹³ Ot maibaga na man tu, kaklata nilumtaw dat aduadu'n anghel un nanligwat langit ot nangkankanta da un mandaydayaw kan Apudyus un kanan dan,

¹⁴ "Madaydayaw si Apudyus sidin langit! Ot situn pita, kapkapiya dat tagu'n mas-omana."

¹⁵ Manalan man dat anghel un man-ulin langit nambabagbaga dadit man-aayyuwan un, "Umoy taku'd Betlehem ta itaku ilan tun naipasamak un impatigammun Apudyus kan ditaku."

¹⁶ Utdiyon nangkamukamu da un kaysan un umoy nangila ot indasan da da Jose kan Maria pati utdit posika naiyobog sit papakkanan di ayam.

¹⁷ Maila da man dit posik imbaga da utdat tagu dit imbagan dit anghel maipanggop kan siya.

¹⁸ Ot amo nasdaaw dat losana nakagngol sit imbagan dat man-aayyuwan.

¹⁹ Yoong inyaangos ud Maria datu'n losana nakwa ot insosomok na.

²⁰ Ot nangulin dat man-aayyuwana nanday-dayaw kan Apudyus sit losana dingngol da kan naila da ta naituttuwa dit imbagan dit anghel Apudyus kan dida.

Sat Nangingadanan Da Kan Jesus

²¹ Utdit walu'n algaw naon dit posik, siya dit timpu un matulgiyan kan mangadanana ot ningadan da kan Jesus ta siya'd ngadan un imbagan dit anghel sidit daan na un maibugi.

Inyoy Da Jose Kan Maria Si Jesus Sit Timplu

²² Utdit dummatong dit timpu un manungpalan da Jose kan Maria utdit lintog Moses maipanggop si madalusan da, ummoy da'd Jerusalem. Indallay da pay dit posik ta ida idatun kan Apudyus.

²³ Ta kanan dit lintog Apudyus un, "Losana pangu un maiyabenga lalaki maidatun kan Apudyus."

²⁴ Kad kingwa da dit datun un maipooy sit madalusan Maria. Duwa'n kalupati onnu duwa'n ubbun di ut-ut dat maidatun ta siya'd kanan dit lintog.

²⁵ Utdi, ininggaw tagu'n mangngadan kan Simeon un iJerusalem. Nalintoga tagu kan

manuttuwa kan Apudyus. Uuwayona dit mangipawaya utdin ili da un Israel. Inggaw pay dit Ispiritu Santu kan siya,

²⁶ un siya'd nangipatigammu kan siya un adina matoy agingga si ilana dit Kristu un ibaun Apudyus.

²⁷ Sadiya al-algawa nangilnoka da Jose kan Maria utdit posik sit timplu un manungpalan da utdit lintog maipanggop sidan aabeng, ininggaw si Simeon sit timplu ta impuyut Ispiritu Santu utdi ot mailana man dit posik,

²⁸ sinakwawa na asina nanyaman kan Apudyus un kanana'n,

²⁹ "Sinsatunon Apu ta tinungpal nu dit insapatam, mabalina un matoyaka kapkapiya.

³⁰ Ta gattoka nailak tun managu,

³¹ un imbaun nu kan dikami un tagu.

³² Kama si silaw un mangilawag sit somsomok dat bokona Judio dalapnu matigammuwan da dit mantatagum kan dida ot gapu kan siya maidaydayaw da un losana iyIsrael."

³³ Ot nasnasdaaw dat ina kan aman dit abeng sidit imbagan Simeon maipanggop sidit abeng da.

³⁴ Kindaw Simeon un bindisyunan Apudyus dida asina kinnan kan Maria un, "Maria, satuwa abeng nu dinutukan Apudyus yoong lawengon dat kaaduwana tagu'd Israel, un siya'd madusaan da. Ot sadat udum tuttuwaon da un siya'd mataguwan da si inggaingga. Sat katatagu na siya'd mangipailan siya dit nanligwat kan Apudyus yoong supngilon dat adu'n tagu ot sat mansusupngil da

³⁵ siya'd mangipaila't dit lawenga aangson da un adi naipatpatigammu. Ot gapu't tuwa mapasamak sika un inana nasigab angos nu un kama't matbok si natadoma uku nat pusum."

³⁶ Inggaw pay osa'n propetan Apudyus un mangngadan kan Ana un abeng Fanuel. Si Fanuel kaganakan Aser ot si Ana naasaw-an si pitu'n tawon.

³⁷ Yoong nabilug kan bakbakot payon ta walumpulu't opat dit tawon na. Al-algaw kan labi kanayuna umoy sit timplu un mandaydayaw kan Apudyus un mallangan paya mangan maipagapu't dit manlulluwaluwana.

³⁸ Utdiya payona timpu, dummatong si Ana ot mailana man si Jesus, nanyaman kan Apudyus. Utdiyon intultuluy na un imbagabaga dit maipanggop kan Jesus sidat losana tagu'n manguuway sidit mapawayaan dit ili'n Jerusalem.

Sat Nan-ulinan Da Ud Nazaret

³⁹ Utdit natungpal da Jose dit pakwan dit linlintog Apudyus nangulin da ud Galilea utdin boboloy da un Nazaret.

⁴⁰ Dummakol dit abenga gumibilog, nasilib kan nasnas-om si Apudyus kan siya.

Ummoy Si Jesus Sit Timplu

⁴¹ Sadat malong-ag Jesus kadagundagun un umoy da ud Jerusalem ta umoy da makapiyesta utdit Piyestan di Nalausana.*

* **2:41** Sat Piyestan di Nalausana siya dit mangisomsomkan da utdit anghel un manlolomong un nilausana dat dadakkol da. Ilan yu utdin Exodo 12: 1-27; Deut. 16:1-8

⁴² Utdit maikagwampulu't duwa un tawon ud Jesus, ummoy uman dat malong-ag na ta siya'd ugali da ot naitung-ud pay kan dida'd Jerusalem.

⁴³ Magangput man dit Piyestan di Nalausán nanlakkat da un nangulin ud boboloy da yoong si Jesus ininggaw ud Jerusalem un adin dat malong-ag na napuppuutan.

⁴⁴ Kanan da nu awad sidat bungguy da ot nakaingkiyakiyang da un nampasin-algaw. Utdi, ininap da utdat kakabbagiyan da kan gagayyom da

⁴⁵ yoong maid maodasan da. Ot nangulin da ud Jerusalem ta umoy da inapon.

⁴⁶ Utdit maikatlu'n al-algaw manipud sidit nanlakkatan da ud Jerusalem, indasan da utdit timplu un nakatupak sidat mimistulun dat Judio un mandodongngol kan makaim-imus kan dida.

⁴⁷ Ot sadat nakagngol kan siya, nasdaaw da ta nalainga sumungbat.

⁴⁸ Mailan man dat malong-ag na un ininggaw sisi nasdaaw da ot kinnanan dit ina na kan siya un, "Apay kingwam tu kan dikami? Amod danag mi kan amam un manginainap kan sika."

⁴⁹ "Apay un inainaponak?" insungbat Jesus. "Adiyu kad tigammu un masapula inggawak situn timplun Amak?" kinnanana kan dida.

⁵⁰ Yoong adida naawatan dit kaipooyan dit imbaga na kan dida.

⁵¹ Utdi, nangulin si Jesus kan dida ud Nazaret. Tinuttuwa na un losan dat imbagan dat malong-ag na. Ot losana kingkingwan Jesus inyaangos Maria dida.

⁵² Dummakol si Jesus un nasilib kan nanakman ot nasnas-om si Apudyus kan dat tagu kan siya.

3

*Sat Nantudtuduwan Juan Un Mambubunyag
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)*

¹ Lummabas piga'n tawon, ot utdit maikagwampulu't lima'n tawon un man-apuwan Tiberios un Emperador ud Roma, si Poncio Pilato ud gubinnadul Judea, si Herodes* ud mangiyapu utdin Galilea ot si sunud na un Felipe dit mangiyapu utdin sakup Iturea kan Traconite ot si Lisantias ud mangiyapu ud Abilene.

² Sada Anas kan Caifas dat kangattuwana apupun dat papadi.

Utdiya timpu inggaw imbagan Apudyus kan Juan un anak Zacarias sidit iniinggawana't dit igawa maid tagtaguwanna.

³ Kad sidiyon dinakdak na dat kailin-ili utdin nampaigid Jordan un nanudtudu un kanana'n,

“Mandadaoli kayu kan igongda yuwon dat basul yu ot mampabunyag kayu dalapnu pakawanon dikayu kan Apudyus.”

⁴ Si Juan dit ug-ugudon Isaias un propetan Apudyus sit iblu na un kanana'n,

“Awad tagu't dit igawa maid tagtagguwan na un mampappakuya kanana'n, 'Isagana yu dit dalan dit Apu. Manggodngon yu dit dalan un ayona.

⁵ Tab-unan yu dat nadalom ot lenadon yu dat kuntug kan bateled. Manggodngon yu dat

* **3:1** Siya si Herodes Antipas un osan anak Herodes un Mabigbigbig.

dalana nakelu kan lenadon yu dan nam-pabikakung.

⁶ Ot losana tagu maila da dit mantatagun Apudyus sidat tagu!’ ”

⁷ Utdi, aduadu dat tagu’n ummoy kan Juan dalapnu pabunyag da kan siya yoong kinnanana kan dida un, “Dikayu’n ganak di ulog!† Singn-gadan nat nangibaga kan dikayu un, mampabun-yag kayu dalapnu maligligan yu dit dumatonga mandusaan Apudyus?

⁸ Masapula ipaila yu utdan angwat yu un tut-tuwa’n mandadaolijan yu dat basul yu. Adiyu kanana mailisi kayu utnat kanan yu un, ‘Ulay ta kaganakan dikami kan Abraham.’ Ta tuttuwa tu un ibagak kan dikayu un mabalin Apudyus mangwa’t kaganakan Abraham sidatu’n batu.

⁹ Sat manusaan Apudyus kan dikayu maiyalig si wasay un maibibiyada maipokpok sit pong-ad dit kayu. Ot losana kayu un adi mamunga’t napiya mapokpok asi maidawat sin apuy.”

¹⁰ Ot sadat tagu inimus da un, “Ngad nat koon mi nu?”

¹¹ Ot summungbat si Juan un, “Sat tagu’n awad si duwa ut badut itdona dit osa’t dit maid si badut. Padana’t dit kawadan di makan masapula ibin-gayana dit maid si kanon.”

¹² Inggaw da pay man-uulup si bugis un ummoy nampabunyag kan siya ot inimus da un, “Mistulu ngad nat koon mi?”

¹³ Summungbata kanana’n, “Sat gagangaya mabayadana lawa ud ulupon yu.”

† 3:7 Piyaona’n ugudon nasikap da un kama’t dan ulog.

¹⁴ Inggaw da pay suldadu'n nangimus kan siya un, "Dikami nu, ngadan nat koon mi?" Kinnanana kan dida un, "Adi kayu mangog-ogyat onnu man-ipabasula lawa dalapnu maala yu dan pilak dan udum. Mapnok kayuwon sinat tangdan yu."

¹⁵ Ot gaputa talona uuwayon dat tagu dit naisap-ata un Kristu, kanan daon sit somsomok da nu si Juan dit Kristu.

¹⁶ Yoong imbagan Juan kan dida un, "Bunyagok dikayu si danum yoong awad osa un talona nangatu nu sakon ot adiyak pay maibilanga mangus-sag sit sandalyas na. Bunyagon dikayu si Ispiritu Santu kan apuy.

¹⁷ Siya'd manguis sidan tagu ot maiyalig si tagu'n nakaaggom si igau un mantopa't ilik. Aminona'n topaan asina iyalang dat nabgas ot aminona'n idawat dat nakupaw sit apuya adi makmaksop."

¹⁸ Adu pay dat uduma intudtudun Juan sidat tagu utdit man-iwalagawagana't dit Nabalu'n Damag.

¹⁹ Sinulasulagana pay si ali Herodes maipagapu't dit nangasaw-ana kan Herodias un asawan dit sunud na kan osa pay adu dat lawenga kingking-wana.

²⁰ Yoong am-amodot un laweng dit kingwan Herodes ta paimbalud na si Juan.

Sat Nampabunyagan Jesus

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

²¹ Utdiya timpu un mamunbunyagan Juan sidat tagu, ummoy pay si Jesus nampabunyag kan siya. Ot utdiya manlulluwaluwan Jesus un nabunyagan, nambukat din langit.

²² Ot dummoba si Ispiritu Santu un kama si kalupati un inumpa kan siya. Inggaw ginga'n nanligwat un kanana'n, "Sika ud pipiyaoka Anak ku un talona masmas-omak."

*Sadat Ginnapuwan Jesus
(Mateo 1:1-17)*

²³ Umoya tulumpulu'n dagun Jesus sidit inlugi na un nansulu. Ot imbilang dat tagu un anak ud Jose un anak Eli.

²⁴ Sat Eli, anak Matat, un anak Levi, un anak Melki, un anak Jane, un anak Jose.

²⁵ Sat Jose, anak Matatias, un anak Amos, un anak Nahum, un anak Esli, un anak Nage.

²⁶ Sat Nage, anak Maat, un anak Matatias, un anak Semei, un anak Jose, un anak Juda.

²⁷ Sat Juda, anak Joana, un anak Resa, un anak Zorobabel, un anak Sealtiel, un anak Neri.

²⁸ Sat Neri, anak Melki, un anak Adi, un anak Cosam, un anak Elmadam, un anak Er.

²⁹ Sat Er, anak Josue, un anak Eliezer, un anak Jorim, un anak Matat, un anak Levi.

³⁰ Sat Levi, anak Simeon, un anak Juda, un anak Jose, un anak Jonan, un anak Eliakim.

³¹ Sat Eliakim, anak Melea, un anak Mena, un anak Matata, un anak Natan, un anak David.

³² Sat David, anak Jesse, un anak Obed, un anak Boaz, un anak Salmon, un anak Naason.

³³ Sat Naason, anak Aminadab, un anak Armi, un anak Arni, un anak Esron, un anak Fares, un anak Juda.

³⁴ Sat Juda, anak Jacob, un anak Isaac, un anak Abraham, un anak Tare, un anak Nacor.

³⁵ Sat Nacor, anak Serug, un anak Ragau, un anak Peleg, un anak Heber, un anak Selah.

³⁶ Sat Selah, anak Cainan, un anak Arfaxad, un anak Sem, un anak Noe, un anak Lamec.

³⁷ Sat Lamec, anak Matusalem, un anak Enoc, un anak Jared, un anak Mahalaleel, un anak Cainan.

³⁸ Sat Cainan, anak Enos, un anak Set, un anak Adan un anak Apudyus.

4

Sat Nanugsugan Satanas Kan Jesus (Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

¹ Magangput man si Jesus un mabunyagan tinengyana din wangwang Jordan. Ot ginumloyon dit Ispiritu Santu kan siya un siya'd nangipuyut kan siya't dit igawa maid amo taguna.

² Utdi, sinugsugan Satanas si Jesus udsi opat-apulu'n al-algaw. Utdiya timpu un nasugsugana naida talon nanganana ot amod dit bitil na.

³ Kinnanan Satanas sidit manugsugana un, "Gaputa abeng dika kan Apudyus bilinom ud dit batu't di ta mambalin si makan."

⁴ Summungbat si Jesus un kanana'n, "Kanan dit naikanglita ugud Apudyus un, 'Bokona lawa'n makan ud ikatagun di tagu.' "

⁵ Utdiyon, indallay Satanas sit nangatungatu un igaw ot impaila na si sinkispayan dat losana il-ili uttun lubung.

⁶ Ot kinnanan Satanas kan Jesus un, "Itdok kan sika dit kalintogaka mangiyapu't datu kan mangkuwam losan dan kinabaknang da. Ta naipulang kan sakon nat kalintogana mangiyapu kan

dida ot mabalina ipulang ku si piliyoka mangipulangan.

⁷ Ot nu sakon ud dayawom, mangkuwam dida'n losan."

⁸ Summungbat si Jesus un, "Yoong kanan dit naikanglita ugud Apudyus un, 'Dayawom si Apudyus un Apum ot siya ullawa'd manselbiyam.' "

⁹ Magangput man di, impuyut umanon Satanas sidin Jerusalem ot indallay na utdit tuktuk dit timplu asina kinnanan kan siya un, "Nu abeng dika kan Apudyus, lumayug ka.

¹⁰ Ta kanan dit ugud Apudyus un, bilinon Apudyus dat anghel na un mangayyuwan kan sika.

¹¹ Kanana pay un tapayaon dika dalapnu adina maisugpi danat ikim sidan batu."

¹² Summungbat si Jesus un kanana'n, "Tuttuwa nat yoong kanan dit naikanglita ugud Apudyus un, 'Adim padpadason si Apudyus un Apum.' "

¹³ Gangputon man Satanas dit nadumaduma un nansusugsug na kan Jesus tinaynana yan inggana't awad gundaway na uman.

Inlugin Jesus Dit Nantudtudu

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Utdi, dummoba si Jesus un nangulin Galilea ot inggaw kan siya dit pannakabalin Ispiritu Santu. Ot nandinadinamag dit maipanggop kan siya utdat nangkalliputa boboloy sisi.

¹⁵ Nantudtudu't dat kasinasinagoga ot dinaydayaw dat losana tagu.

*Sinumdiyan Da Si Jesus Sin Nazaret
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)*

¹⁶ Utdiyon, ummoy si Jesus ud Nazaret un dum-maklana. Timpun man dit al-algawa iillongan, inummoy sit sinagoga ta siya'd ininamana un koon. Utdit dakngon da dit mangibasaan da utdit ugud Apudyus, ummoy summikada nambasa.

¹⁷ Ot naipulad kan siya dit nalukuta papel un naikanglitan dit paingkanglit Apudyus kan propetana'n Isaias. Binikyad Jesus ot binasa na dit ugud un kanana'n,

¹⁸ “Antu kan sakon dit Ispiritun Apudyus. Ta sakon ud pinili na un mangiwalagawag sidit Nabalun Damag sidat nakapus. Imbaun na ud sakona mangibaga't din mawayawayaan dat balud kan mangipaoli utdit man-iilan dat nabulsok kan mangipawaya sidat tagu'n maidapdapes.

¹⁹ Imbaunak un mangipatigammu un dinumtongon dit timpu un mangipail-an Apudyus sit kaasi na utdat tagu.”

²⁰ Gangputon man Jesus un basaon, linukub na dit papel asina intod sidit tumultulung ot nantupak. Intutukkol dat losana tagu't diya sinagoga si Jesus.

²¹ Inlugin Jesus un mantudtudu un kanana'n, “Natungpal situn satun tuwa binasaka paingkanglit Apudyus un dingngol yu.”

²² Dinaydayaw dat losana tagu kan nasnasdaaw da utdit nabalun man-uugud na. Ot kinnanan da un, “Bokon kada sat anak Jose nat?”

²³ Kinnanan Jesus kan dida un, “Maid duwaduwa na un ibagayu kan sakon tuwa

uuggudon da un, ‘Doktol agasam yan unaon nat long-ag nu.’ Mabalin pay un kanan yu un, ‘Koom pay situn boboloy taku dat kingkingwam sin Capernaum.’

²⁴ Tuttuwa tun ibagak kan dikayu,” intuluy Jesus. “Maid propetan Apudyus si madayaw sit ili na pay lawan.

²⁵ Ta tigammuyu, adu dat kakkaasin bilug sidin Israel utdit timpun Elias, sidit adina ummudan si tulu ya gogwan di dagun ot amoda ulat sit losana boboloy.

²⁶ Yoong gaputa adin dat iyIsrael manuttuwa, adin Apudyus imbaun si Elias un manulung si ulay osa utdat nabilug sidi nu adi imbaun na si osa un bilug un bokona iyIsrael ta iSerapta un sakup Sidon.

²⁷ Padana pay un adu dat nakutola iyIsrael sit timpun Elisio yoong maid osa si naagasan kan dida malaksig kan Naaman un bokona iyIsrael ta iSamaria.”

²⁸ Nakaungot dat losana tagu’t dit sinagoga utdit nangngolan da un imbagan Jesus.

²⁹ Ot lummigwat da un umoy nangilagayad kan siya’n nangilaksun ot indallay da utdit igid dit bateleda ummiliyan da ta panggop da un otdagon sidit eppang.

³⁰ Yoong kaysana lawa si Jesus un nangoy sit gaggawan dat tagu.

*Inaddag Jesus Dit Dimunyu
(Marcos 1:21-28)*

³¹ Utdiyon ummoy si Jesus ud Capernaum un ili utdin Galilea. Timpun man dit al-gaw un

iillongan, ummoy sit sinagoga nantutudu't dat tagu't di.

³² Nasdaaw dat losana nangngol sit nantutudu na ta maiila un awad tulay dat ugud na.

³³ Inggaw osa'n sinakayan di dimunyu utdiya sinagoga ot nampakuy un kanana'n,

³⁴ "Jesus un iNazaret ngadan nat umoy ka koon kan dikami? Ummoy ka kad situ dalapnu umoy ka yam-anon dikami. Tigammuk sika. Sika'd nasantuwana imbaun Apudyus."

³⁵ Yoong inggimaun Jesus dit dimunyu un kanana'n, "Guminok ka ot tengyam nat tagu!"

Indublang dit dimunyu dit tagu utdit atubang dat tagu asina tinengyana maid kingwa na ut laweng kan siya.

³⁶ Nasnasdaaw un losan dat tagu ot nampaimimus da pay lawan un, "Ngadanna kad nina ugud di? Andi ud tulay na kan pannakabalin na ta bilinona kad dan dimunyu un manalan tuttuwaon da."

³⁷ Utdi nandinadinamag dit maipanggop kan Jesus sidadit losana nangkalliputa ili.

Pinabilog Jesus Dat Adu Un Masakit

(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

³⁸ Lumaksun man si Jesus sit sinagoga kaysan sit boloy da Simon. Sadit katugangan Simon un babai amod dit pudut na ot dumatong man si Jesus kindaw da un papiyaona.

³⁹ Utdi ummadani si Jesus sit masakit ot binilin na dit pudut un kumaan ot dagusa naid dit pudut na. Dagusa gummangun dit bakbakot ot ummoy nangisagana't kinan da Jesus.

⁴⁰ Maipsuk man si init, losana awad si gayyom un mansaksakit si singngadan na mana sakit, indatong da dida kan Jesus. Ot inagpadana dida'n losan ot gummilog da.

⁴¹ Inaddag na pay dat dimunyu utdat adu'n tagu ot gapakuyan da un kaysan un kanan dan, "Sika'd Anak Apudyus."

Yoong inggimaun Jesus dida ot adina impalubusa nambagbaga da. Onta tigammu da un siya dit Kristu.

*Nantudtudu Si Jesus Sin Galilea
(Marcos 1:35-39)*

⁴² Wiswis-it man lummaksun si Jesus sit boloy ot kaysan sit gattotopoga igaw. Ummoy dat tagu ininainap ot maodasan da man piyaon da nu iing-gawa adina tengyan dida.

⁴³ Yoong kinnanan Jesus kan dida un, "Masa-pula umoyak pay sin uduma ili ta itudtuduk tun Nabalu'n Damag maipanggop sin mangiyapuwan Apudyus sidan tagu ta siya ud nangibaunana kan sakona kook."

⁴⁴ Ot dinakdak na ud Judea un nantudtudu't dat sinagoga.

5

*Inayagan Jesus Dat Ummuna'n Disipulus Na
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)*

¹ Sin-algawan, sumisikad si Jesus sidit dupit dit bananaw Genesaret* ot nanggugunod dat tagu'n ummadani kan siya ta donglon da dit ugud Apudyus.

* **5:1** Onnu bananaw Galilea

² Utdi, naila na dat duwa'n bangka utdit igid dit bananaw un tinengyan dat mangikan ta ida nambalbal sidat tabukul da.

³ Ummoy nanluga sidit osa'n bangka un kuwan Simon asina inayagan si Simon ta paiyadayu na ut akit dit bangka. Nantupak sit bangka un nantudtudu utdat tagu.

⁴ Magangput mana mantudtudu, imbagana kan Simon un, "Iyadayum sin kaadalmana ta manabukul kayu."

⁵ "Apu, insungbat Simon. Nampasinlabi kami un nanabukul yoong talona naid naala mi. Yoong nu siya'd kanam itabukul mi."

⁶ Utdit itabukul da, nangna si amoda ikan ot utdit manlapuwona mabultug dit tabukul da,

⁷ pinaypayan da dat bulun da utdit osa'n bangka ta umoy da dida tulungan. Ummoy da ot pinnu da dit duwa'n bangka un ulaya lawa'n dandani da un malnod.

⁸ Mailan man Simon Pedro dit napasamak, nampalintumong sidit sanguwanan Jesus un kanana'n, "Apu umadayu ka kan sakon ta gumabasulaka tagu."

⁹ Ta nasnasdaaw si Simon kan dat bulun na utdit kaadun dat naala da un ikan,

¹⁰ padana pay sidat kasugpun Simon un sada Santiago kan Juan un anak Zebedeo.

Ot kinnanang Jesus kan Simon un, "Adika umogyat ta manipud sinsatun taguwon dat dagupom."

¹¹ Utdit maitakdang da dat bangka da, tinengyan da dat alikam da ot naitung-ud da kan Jesus.

Pinapiyan Jesus Dit Nakutol
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

¹² Namingsana ininggawan Jesus sit osa'n ili, inggaw osa'n lalaki un nasiklup si kutol dit long-ag na un ummoy nampalintumong sit atubang Jesus ot nampakpakaasi un kanana'n, "Apu, tigam-muka kaboolama papiyaon sakon nu piyaom."

¹³ Inagpadan Jesus un kanana'n, "On, piyaok. Kumiya ka." Ot dagusa nakaan dit kutol na.

¹⁴ Binilin Jesus dit lalaki un adina ibagbaga't udum, nu adi kanan Jesus un, "Mandadawwos ka kan padi ta ika ipaila un kummiya kaon, asika umoy mandatun kan Apudyus un kama't dit im-bilin Moses un manigammuwan di losana tagu un kummiya ka."

¹⁵ Yoong naam-amodota nandinadinamag dit maipanggop kan Jesus. Kadon aduadu dat tagu'n umoy kan siya mandongol kan mampaagas sidat sakit da.

¹⁶ Yoong umoumoy si Jesus sit igawa maid tag-tagguwana manluwalu.

Pinapiyan Jesus Dit Tagu'n Adina'n Talon Mak-agidu
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

¹⁷ Sin-algawan, mantudtudu si Jesus ot inggaw da ud Fariseo kan mimistulun di lintoga gatupakana dudumngol kan siya un nanligwat si kailin-ili ud Galilea kan Judea. Inggaw da pay nanligwat sin Jerusalem. Ininggaw dit pannakabalin Apudyus kan Jesus un mampapiya utdat masakit.

18 Utdi, inggaw da ud tagu'n nambulig si tagu'n adina'n talon makagidu. Ot pinadas da un ilnok sit boloy ta umoy da ibanat sit atubang Jesus.

19 Yoong gapu't dit kinaadun dat tagu, naid inon da un mangilnok. Ot inyoy da utdit otop asida nangabut si nanguyudan da utdit tagu'n uumbog sit katli na asidaon imbanat sit atubang Jesus un pinanggaggawan dat tagu.

20 Utdit mailan Jesus un amod dit mantututtuwa da kan siya, imbaga na utdit adi makagidu un, "Gayyom, napakawanon dat basul nu."

21 Magngol man dat Fariseo kan mimistulun di lintog tuwa imbagan Jesus, kanan da utdit somsomok da un, "Singngadan ditu un tagu'n sumuganggang kan Apudyus? Sin dit makaboola mamakawan si basul nu adi si Apudyus ullawa?"

22 Tigammun Jesus dit somsomok da ot kinanana kan dida un, "Apay nat somsomok yu un kama't nat?"

23 Ngadan nat nalaslasu'n maibaga? Sadin 'Napakawanon nat basul nu,' onnu san 'Gumangun ka ta kumiyang ka.'

24 Yoong pabilgok tun adi makagidu dalapnu manigammuwan yu un sakona Inyanak di Tagu, awad kalintogak situn pita un mamakawan si basul." Utdi, imbaga na utdit tagu'n adi makagidu un, "Ibagak kan sika, gumangun ka! Alam nat obog nu ta manalan ka."

25 Dagusa gumangun dit tagu un iillan dat losan ot inala na dit katli na un kaysan sit boloy da un mandaydayaw kan Apudyus.

26 Talona nasnasdaaw da un losan ot nanday-dayaw da kan Apudyus. Ummogyat da un kanan dan, “Nakaskasdaaw dan inila mi uttun satun!”

Inayagan Jesus Si Levi

(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Magangput man di, kaysan si Jesus ot utdit manaddaddalanana naila na dit man-uulup si bugis un mangngadan kan Levi un mantutupak sit pisina na. Kinnanan Jesus kan siya un, “Maitung-ud ka kan sakon.”

28 Lummigwat si Levi ot tinengyana dat losan ot naitung-ud kan Jesus.

29 Sin-algawan, nan-amung si Levi utdit boloy na ta padayawana si Jesus. Aduadu dadit man-uulup si bugis kan udum paya tagu un nakaubung kan dida.

30 Ot sadadit Fariseo kan sadat bulun da un mimistulun di lintoga ininggaw sidi, inggimau da dat disipulus Jesus un kanan dan, “Apay makakan kan makainum kayu utdan man-uulup si bugis kan gumabasula tagu?”

31 Si Jesus dit summungbata kanana’n, “Sadan awad si sakit ud makasapul si man-aagas bokona sadan naid si sakit.

32 Bokona dummatongak dalap umoy ku ayagan dan tagu’n mangipagalup un nalintog da nu adi sadan gumabasul dalapnu mandadaoli da utdat basul da.”

Imus Maipanggop Si Manlanganan Un Mangan
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Inggaw da ud tagu’n ummoy nangibaga kan Jesus un kanan dan, “Sadan disipulus Juan kankanayun da un manlangan un mangan kan

manluwalu, padana pay sidan disipulus dan Fariseo yoong apay danat disipulus nu un adida pay koon?”

³⁴ Yoong summungbat si Jesus un, “Mabalin kad un manlanganoma manganon dat sangaili’t dit boda nu inggaw payyan kan dida dit lalaki’n namboda? Bokon!

³⁵ Yoong nu dumatong dit timpu un maalaon dit lalaki’n namboda, siyadiyon ud timpu un manlanganan da un mangan un mangipaila’t dit domdom da.”

³⁶ Ot imbagan pay Jesus tu un abalig kan dida un kanana’n, “Maid mamissay si bagu’n luput ta itakup na si dadaana badut ta kaynga ullawa dit bagu’n luputa mapissay kan bokon paya maibagay dit bagu un maitakup sidit dadaan.

³⁷ Pada na pay un maid mangibilung si bagu’n basi utnat dadaana geddanga bibillungan un adinaon mannatnat. Ta nu sumubuy bultugona dit bibillungan ot kaynga ullawa’n maibukallay dit basi kan mayam-an pay dit bibillungan.

³⁸ Masapula sat bagu’n basi, maibilung si bagu’n geddanga bibillungan.”

³⁹ Intuluy Jesus dit abalig na un kanana’n, “Maid mamiya’n uminum si bagu’n basi nu umminumon si dadaan ta kanana un laus dit tamtam dit dadaan.”

6

*Maipanggop Sit Al-algawa Iillongan
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)*

¹ Osa’n al-algawa iillongan dat Judio, nangoy da Jesus kan dat disipulus na utdit kapappayawana

namul-an si trigo. Ot nansaplut dat disipulus Jesus sit bungan di trigo asida linali't dat ima da ya dinuum.

² Yoong inggaw da ud Fariseo un nangila utdit kingwa da ot kinnanan da kan Jesus un, "Apay koon yu nat iyadin dit lintoga koon nu al-algawa iillongan?"

³ Summungbat si Jesus un, "Adiyu kad nabasa dit kingwan da Ali David kan dat bulun na utdit nabitilan da?"

⁴ Nilumnok si Ali David sit boloy Apudyus ot inalana dit tinapaya naidatun kan Apudyus ot kinnanan na un sadat padi'llawa dat mabalina mangan. Ot initdana pay dat bulun na si kinan da."

⁵ Utdiyon, imbagan Jesus kan dida un, "Sakona Inyanak di Tagu dit awad si kalintogana mangibaga sidan makwa nu al-algawa iillongan."

*Sat Tagu Un Naek-ekana Nakulekug Si Ima
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)*

⁶ Osa payyana al-algawa iillongan, ummoy si Jesus sit sinagoga. Ot inggaw tagu't di un naek-ekana nakulekug dit madiwanana ima na.

⁷ Ininggaw da pay mimistulun di lintog kan Fariseo un manipusiput nu mampapiya si Jesus sidiya al-algawa iillongan dalapnu awad mamabasulan da kan siya.

⁸ Yoong tigammun Jesus dit somsomok da ot imbaganan't dit tagu un naek-ekana nakulekug si ima un, "Awe nu ta sumikad ka't tun sanguwan." Lummigwat dit lalaki ot inummoy sit sangu.

⁹ Utdi, inimusan Jesus dat tagu't di un kanana'n, "Ngadan nat ipalubus dit lintog un koon taku nu al-algawa iillongan, mangwa't napiya onnu

mangwa't laweng? Ipalubus na un kumatoy taku onnu managu taku't tagu?"

¹⁰ Ummila si Jesus kan dida'l losan asina imbaga't dit tagu un, "Uknadom nat imam." Utdi, inuknad dit tagu dit ima na un naek-ekana nakulekug ot kummiya.

¹¹ Yoong amoamod dit sulag dat Fariseo kan mimistulun di lintog ot binabagbaga da nu inon dit koon da kan Jesus.

Namili Si Jesus Si Kagwampulu't Duwa'n Apostoles Na

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² Sin-algawan, nanagada si Jesus sidit bateleda umoy nanluwalu. Nampasinlabi utdiya nanluluwalu.

¹³ Mawakas man, inayagana un losan dat disipulus* na ot namili si simpulu't duwa kan dida ot nginadanana dida't apostoles.†

¹⁴ Sadat pinilina, da Simon un ningadanna kan Pedro, kan si sunud na un Andres, sada Santiago kan Juan, Felipe, Bartolome,

¹⁵ Mateo, Tomas, Santiago un anak Alfeo kan si Simon un mangadanan si Patriota.

¹⁶ Si Judas un anak Santiago kan si Judas Iscariote un nangituyuk kan Jesus.

Sat Nantudtuduwan Jesus Kan Nampapiyaana Utdat Masakit

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Gummusad da Jesus sidat pinilina utdit bateled ot nan-illong da utdit nalenad un

* **6:13** Ilan yu dit piyaona'n ugudon dit disipulus sin glosario.

† **6:13** Ilan yu dit kaipooyan dit apostoles sin glosario.

kawadan dat adu un maitungtung-ud kan siya. Amoamod pay dat tagu'n ummammung un nanligwat sin Jerusalem kan losana lakub Judea, kama pay sidat il-ili utdin dupit baybay un lakub Tiro kan Sidon.

¹⁸ Inummoy da utdi ta mandongol da utdit tudtudun Jesus kan paagas da pay dat sakit da. Ot sadat sinakayan di nadadaga ispiritu napapiya da.

¹⁹ Utdi piyaon dat losana tagu'n sekgelon si Jesus ta inggaw manligwat kan siya un pannakabalin un mampapiya kan dida'n losan.

Impalawag Jesus Nu Singngadan Dat Nagasat Kan Nu Singngadan Dat Kakkaasi

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Utdi, ummila si Jesus sidat disipulus na ot kinnana na un,

“Nagasat kayu un mamigbig un maid mabalin yu ta mangkuwa yu dit mangiyapuan Apudyus.

²¹ “Nagasat kayu un nabitil sinsatun ta awad mab-sugan yu. Nagasat kayu un man-ibil sin-satun ta umamang kayun tu.

²² “Nagasat kayu nu lawengon dikayu't dan tagu, nu adi dikayu ikankanamungan, nu bab-bainan dikayu kan palpalawengon dikayu maipagapu't manuttuwaan yu kan sakona Inyanak di Tagu.

²³ Manlagsak kayu nu mapasamak datu ot ilagtuk yu nat lagsak yu ta amoamod dat gun-guna yu utdin langit. Ta sat koon dat tagu kan dikayu siya pay kingwan dat ginnapuwan da utdat propetan Apudyus sidit aw-awe.

- 24 “Yoong kaasi yu pay un nabaknang, ta inabus yuwon un linak-am lam-ay di matagu.
- 25 “Kaasi yu pay un mabmabsug sinsatun ta mabitil kayun tu. Kaasi yu pay un manlaglagsak situn satun ta madodomdoman kan umibiibil kayun tu.
- 26 “Kaasi yu pay un idaydayaw dat losana tagu’t tun satun ta pada yu dat man-ag-agin propeta un dinaydayaw dat tagu utdit awe.”

Sat Mamippiyaan Sidan Kabusul Taku
(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 Intuluy Jesus dit nambagbaga un kanana’n, “Yoong ibagak kan dikayu un dudumngol kan sakon situn satun. Piyaon yu dan kabusul yu, koon yu dan nabalu utdan manlaweng kan dikayu.

28 Iluwaluwan[‡] yu dan mangiliw kan dikayu kan iluwaluwan yu dan mamalpaliwa kan dikayu.

29 Nu awad manipak sinat biika pasngit yu, patipak yu payyanot nat biik. Nu awad mangidalum kan dikayu ta alana nat badut yu, itdon yu payyanot nat kagoy yu.

30 Itdan yu dan mangkodaw kan dikayu kan nu awad alan da kan dikayu adiyuwon nanam-on un maiyulin.

31 Koon yu utdan uduma tagu dat piyaon yu un koon da kan dikayu.

32 “Nu sad piyaon yu ullawa dan mamiya kan dikayu, ngadan dit maganab yu? Ulay dan gumabasul piyaon da dan mamiya kan dida.

[‡] 6:28 Onnu... bindisyanan yu dat mangiliw kan dikayu.

³³ Ot nu sadan mangwa si nabalu kan dikayu dan mangwaan yu pay si nabalu, ngadan dit maganab yu. Ulay dan gumabasul siya pay ud koon da.

³⁴ Nu sadan tigammu yu ullawa un mangiyulin sidan gawaton da dan pagawatan yu, ngadan dit maganab yu? Ulay dan gumabasul pagawatan da dan pada da un gumabasul ta nanam-on da un ulinon da dit pagawat da.

³⁵ San masapula koon yu, piyaon yu dan kabusul yu, nabalu ud koon yu kan dida kan mampagawat kayu un adiyu namnam-on un maiyulin. Nu koon yu datu amod dat gun-guna yu kan siya payon mangipail-an yu un tuttuwa'n anak dikayu kan Apudyus un kangattuwan. Ta si Apudyus nakaasi utdan adi manigammu un manyaman kan nadadaga tagu.

³⁶ Ot siya'd gapuna un mangaasi kayu un padan Ama yu un nakaasi."

Tudtudu Maipanggop Sin Mangukuman Sidan Udum
(Mateo 7:1-5)

³⁷ Intuluy Jesus un kanana'n, "Adiyu ukumon dan uduma tagu dalapnu adin pay Apudyus dikayu ukumon. Pakawanon yu dat padayu un tagu ot pakawanon dikayu pay kan Apudyus.

³⁸ Mangtod kayu ot itdan dikayu pay kan Apudyus si ad-adu ta masodsod kan magantukan. Ta nu kamaan nat man-iingos yu utdan itdon yu utdan udum siya pay ud man-iingos Apudyus utdan itdona kan dikayu."

³⁹ Utdiyon, inyabalig pay Jesus kan dida un kanana'n, "Sanat nakulap adina kaboolana mamuyut si padana un nakulap ta maotdag da un duwa't din abut.

⁴⁰ Maid man-adal si nalaing nu sanat mistulu na. Yoong nu magangput naon dit adalna maipadaon sit mistulu na."

⁴¹ Imbagan pay Jesus tuwa abalig un kanana'n, "Apay un sad ilam nat bangbang-ita bulaw ud bulun nu un bokona sat kama't batanga bulaw nu?

⁴² Inona'n kanam sit bulun nu un, 'Bulun, awenu ta kaanok nat bulaw nu,' nu adim kaanon nat kama't batanga bulaw nu? Man-ag-agin ka. Kaanom yana umuna nat kama't batanga bulaw nu dalapnu kumadda nat man-iilam un mangaan sit bulaw bulun nu."

Sat Kayu Kan Sat Bungana
(Mateo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "Bokona ibungan nat napiya'n kayu nat laweng, padana pay un sanat lawenga kayu adina mangibunga si napiya.

⁴⁴ Ta maimatunan nat kayu utnat ibunga na. Maid igus si mabulas sit iwoy kan maid ubas si mabulas sit pingit.

⁴⁵ Padana pay un sat napiya'n tagu, napiya dat awad sit somsomok na isunga napiya dat ibosway na. Ot sat lawenga tagu, laweng dat awad sit somsomok na, isunga laweng dat ibosway na. Ta sanat awad sinat kasomsomkan di tagu siya'd ibosway na."

Sadat Duwa Un Nanuud Si Boloy
(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ Intuluy Jesus un dit nambagbaga un kanana'n, "Apay un awaganak si Apu, Apu, yoong adiyu koon nat ibagaka koon yu?"

⁴⁷ Sat tagu'n umoy kan sakon dumngol sidan ibagak kan tungpalona dida, ibagak kan dikayu ud maipadaana.

⁴⁸ Maipada't dit osa'n tagu un nanuud si boloy. Nangulub si adaddaloman asina pinannan si batu. Dummakodakol dit sulung ot inoy dit layus diya boloy yoong adina'n talon naligad, onta inam-ammaana un tinuud.

⁴⁹ Yoong sanat tagu'n dumngol sinat ibagak ot adina tungpalon maipada utdit osa'n tagu un nanuud si boloy na utdit kapit-an un adina pinannan. Utdit dummakol dit sulung dinagas na dit boloy ot dagusa natukas ot nagnagsay!"

7

Pinapiyan Jesus Dit Baba-unon Dit Kapitan Di Suldadu (Mateo 8:5-13)

¹ Ummoy si Jesus ud Capernaum sidit nagangput nantutudu utdat tagu.

² Inggaw ud osa'n kapitan di suldadu utdi un bokona Judio un masakit dit potpotgona'n baba-unona ot matmattoyan.

³ Utdit magngolana dit maipanggop kan Jesus, nangibaun sidat lalallakay di Judio kan Jesus ta umoy da ibaga un umoy na papiyaon dit baba-unona.

⁴ Ot inummoy dat pappangat kan Jesus nampak-pakaasi ot kinnanan da un, "Apu, maibagay tuwa tagu un tulungam ta

⁵ pipiyaon dikami'n umili kan nampatuud pay si sinagoga mi."

⁶ Utdi, naibulun si Jesus kan dida.

Utdit dumoldol da utdit boloy, nangibaun dit kapitan sidat gagayyom na ta umoy da umabat ta ibaga da tuwa ugud na kan Jesus, "Apu, adika ullawa umoy sin boloy ta bokona nadayawaka tagu'n umoy ka dakngon.

⁷ Siya'd gapuna un bokona sakon ummoy nangabat kan sika. Ibagama lawa'n kumiya din baba-unok ot kumiya.

⁸ Ta taguwak paya awad mangiyapu kan sakon si nangatngatu un opisyal kan awad da pay suldaduka iyapuwak. Nu ibagak sit osa un, 'Ikan,' manalan, kan nu ibagak sit osa un, 'Awenu't tu,' dumatong. Ot nu ibagak sit baba-unoka, 'Koom tu,' koona."

⁹ Nasdaaw si Jesus sit donglona di ot kinnanana't dat aduadu'n tagu'n maitungtung-ud kan siya un, "Ibagak kan dikayu un pulus pay nu awad innilak si osa't iyIsraela manuttuwa si kama't tuwa kapitan."

¹⁰ Utdit nangulin dat imbaun kapitan sit boloy dintong da un kummiyaon dit baba-unon kapitan.

Pinaungal Jesus Dit Natoy

¹¹ Adina nabayag, ummoy si Jesus si osa'n ili un mangngadan si Nain. Naitung-ud dat amoda tagu kan dat disipulus na kan siya.

¹² Utdit dumoldol da utdit pudayan didiya ili, naiyaspula lumaksun datun umoy manlobon. Sadt natoy, siya ullawa'd os-ossaana lalaki un abeng

didit bilug. Adu dat kailiyana un naibu_{log} kan siya.

¹³ Nakaasiyan si Jesus un nangila utdit bilug ot kinnana un, “Adika man-ibil.”

¹⁴ Utdi, kummatam si Jesus un ummagpad sidit lungun ya nan-illong dat nambulig si akit. Kinnanan Jesus un, “Babbagu, gumangun ka.”

¹⁵ Dagusa nantupak dit natoy kan inlapu na un nambagbaga. Kadon inyoy Jesus sit ina na.

¹⁶ Talona nasnasdaaw dat losana tagu’n nangila ot dinaydayaw da si Apudyus un kanan dan, “Dummatong kan ditaku tun mannakabalin un propetan Apudyus ot inummoy Apudyus salakan ditaku un taguna.”

¹⁷ Ot nandinadinamag si Jesus sidin losana lakub Judea kan sadat nangkalliput un ili.

*Imbaun Juan Dat Disipulus Na Kan Jesus
(Mateo 11:2-19)*

¹⁸ Sadat disipulus* Juan un Mambubunyang impadamag da kan siya utdit baball_{udan} dat losana maipanggop sit kokkoon da Jesus.

¹⁹ Ot si Juan nangibaun si duwa utdat disipulus na kan Jesus dal_{apnu} umoy da imuson kan siya un, “Sika kad dit insapatan Apudyus un dumatonga mangiyapu onnu awad sabali’t uwayon mi?”

²⁰ Utdit dakngon da si Jesus kinnanan da un, “Imbaun dikami kan Juan un Mambubunyang ta umoy mi imuson kan sika nu sika dit dumatong onnu awad sabali’t uwayon mi?”

²¹ Utdi payon un timpu adu dadit tagu un pinapiyan Jesus sidat sakit da, inaddag na dat

* **7:18** Ilan yu dit kaipooyan dit disipulus sin glosario.

dimunyu'n dat nadimunyu kan pinambalin na un makaila dat tagu'n nakulap.

²² Ot summungbat si Jesus sidat imbaun Juan un, "Mangulin kayu kan Juan ta ibagayu kan siya dan naila yu kan dingngol yu un kama't dan, makaila dat nakulap, makakiyang dat napilay, napapiya dat nakutol, makagngol dat nabongngog, napaungal dat natoy kan maipatpatigammu dit Nabalu'n Damag sidat nakapus.

²³ Ot ibagayu pay kan siya nagasat nat tagu'n adi manduwaduwa kan sakon."

²⁴ Utdit kaysanon dat imbaun Juan, imbagan Jesus sidat tagu dit maipanggop kan Juan un kanana'n, "Utdit inummoy kayu kan Juan sin igawa maid tagtagguwan, sin dit ninamnaya yu un maila? Tagu kad un kama't guluna mabayog-bogan kad maapuapuyog? Bokon.

²⁵ Ot ngadan dit umoy yu innila? Tagu kad un nambadut si nabalbalu'n badut? Bokon. Sat kinatuttuwana sadin boloy ali ud inggawan di nabalut badut kan nagadal si mantatagu.

²⁶ Ot ngadan didit umoy yu innila? osa'n propetan Apudyus? On, yoong ibagak kan dikayu un nangatngatu pay nu san propetan Apudyus dit inila yu.

²⁷ Ta si Juan, siya'd ug-ugudon dit naikanglita ugud Apudyus un kanana'n,

'Ibaun ku dit propetak un umun-una nu sika un umoy mangisagana't dit dalana ayom.'

²⁸ Ibagak kan dikayu din tuttuwa un naid payyan tagu ut naiyabeng situn pita si pinasawayana dit kinapotog ud Juan. Yoong san osa'n manuttuwa

ulay nu nadoba'n tagu mabalin un napotpotog nu si Juan sidin mangiyapuwan Apudyus."

²⁹ Losan dat tagu pati utdat man-uulup si bugis un nangngol sit imbagan Jesus, pinanoknoka da un kustu dit kingwan Apudyus un nangibaun kan Juan. Onta nampabunyag da kan Juan.

³⁰ Yoong sadat Fariseo kan sadat mimistulun di lintog sinumdiyan da dit panggop Apudyus kan dida. Onta adida nampabunyag kan Juan.

³¹ "Sinsadin, singngadan nat mangiyaligak sidan tagu't tuwa lonap, singngadan nat kamaan da?

³² Kama da utdan aabeng un gatupakan sidin aammungan di tagu'n mampipinnakuy sidan kaalimok da un kanan dan, 'Mangangsa kami yoong adi kayu manadok. Manlamat kami yoong adi kayu man-ibil.'

³³ Kama da utdadiya aabeng ta utdit dummatong si Juan un Mambubunyag, nanlangana mangan kan adina umminum si basi ot kanan da un nadimunu.

³⁴ Dummatongaka Inyanak di Tagu ot nangananganak kan umminuinumak ot kanan da uman un, 'Ilan yuwot nalawota mangan kan uminum, gagayyom na pay dan man-uulup si bugis kan uduma gumabasul!'

³⁵ Yoong tamman nu siya'd kanan da ta maila payon din kinakustun din silib Apudyus sin mantatagun dan manuttuwa."

Napakawan Dit Gumabasula Babai.

³⁶ Sin-algawan, osa't dat Fariseo un mangngadan kan Simon dit nangawis kan Jesus un umoy

makakan kan siya ot ummoy si Jesus nakaubunga nangan.

³⁷ Utdiya ili inggaw babai un nadadag dit kokkoona kigad si nataguwana. Utdit nagngolana un inggaw si Jesus un makakan sit boloy dit Fariseo, ummoy pay sidi un nangala si simbutilya'n nabanola bangbangu.

³⁸ Summikad sit sog-on dit ikin Jesus un umibi-ibil ot sadit luwa na nantodtodtod sit ikin Jesus. Pinunasana't dit buuk na asina inogkan kan inisigan sit bangbangu.

³⁹ Utdit mailan dit Fariseo un nangawis kan Jesus di, kinnanana't dit somsomok na un, "Nu tut-tuwa'n propetan Apudyus tuwa tagu tigammu na okyan nu kamaan ditu'n babai un maneksekgel kan siya. Ot tigammu na okyan tun kinadadag tun kokkoona'n tagu."

⁴⁰ Tigammun Jesus dit inggaw sit somsomok Simon ot kinnanana un, "Simon, antu ud ibagak kan sika." "On Apu, ibagam ud," kinnanana Simon.

⁴¹ Inlapun Jesus un nambagbaga'n kanana'n, "Awad da ud duwa'n tagu un nanggawat si pilak sidit nampagawat. Limanggasut sit osa ot limampulu't dit osa.

⁴² Gaputa adida nakabayad pinakawan na dida'n duwa. Singngadan na kan dida'n duwa dit amo mamippiya utdit nampagawat?"

⁴³ Summungbat si Simon un, "Sadit amod si ginawata napakawan."

"Kustu nat sungbat nu," kinnanana Jesus.

⁴⁴ Inawingan Jesus dit babai asina kinnanana kan Simon un, "Ilam tu un babai, nilumnokak situn boloy yu yoong adinak initdan si danum si

nambul_uluk situn ikik un siya'd ugali taku'n Judio. Yoong satu un babai binu_luwana datun ikik si luwa na asina pinunasan situn buuk na.

⁴⁵ Adim pay inogkan sakon un siya pay ugali taku yoong satu un babai adina ummillonga nanggogogok sidatun ikik.

⁴⁶ Adim pay nilanaan tun ul_uluk un doda'n siya'd ugali taku yoong nilanaana tun ikik si bangbangu.

⁴⁷ Ot ibagak kan sika un satun amoda nampipiya na un impaila na siya'd mangil-an un napakawan dat aduadu'n basu_l na. Sat tagu'n napakawan si akit, akit pay dit mampipiya na.”

⁴⁸ Utdiyon, kinnanan Jesus sidit babai un, “Pinakawan kuwon danat basu_l nu.”

⁴⁹ “Singngadan ditu'n tagu'n mamakawan si basu_l?” kanan dat kaubung na utdit somsomok da pay lawan.

⁵⁰ Utdi imbagan Jesus sidit babai un, “Gapu't nat pammatim, taguwon dika kan Apudyus. Ikanon un kapkapiya.”

8

Sadat Babai Un Naitungtung-ud Kan Jesus

¹ Adina mabayag, dinakdak Jesus dat kailin-ili kan losana bobo_loya nantudtuduwana sidit Nabalu'n Damag maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus.

² Bulun na dat kagwampu_lu't duwa'n disipulus na kan naitung-ud pay dadit babai un naagasan si sakit, kan dadit pinapiya na un nadimunyu kama kan Maria Magdalena un nangaddagan Jesus sidat pitu'n dimunyu un nanimunyu kan siya.

³ Osa pay si Juana un asawan Cusa un apun dat manselselbi't din boloy Ali Herodes. Si Susana dit osa kan adu pay dat uduma babai'n nangitod sidan mabalin da un maitulung kan da Jesus.

*Abalig Maipanggop Sit Bukol
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)*

⁴ Amoamoda tagu dat naammung kan makaddatodatong kampay dat udum un manligwat si kailin-ili un umoy kan Jesus. Utdi, imbaga na tuwa abalig kan dida.

⁵ “Inggaw osa'n tagu'n ummoy nan-iwalis si bukola tagimula na. Utdiya nan-iwalisana naotdag dit udum sit dalan ot dinabbodabbok dat tagu'n nangoy kan timpok dat sissiwit dida.

⁶ Sat uduma bukol naotdag sit kabattuwan ot tummubu da yoong nalpak da ta naid lappat dit pita.

⁷ Sat udum naotdag da utdit kasassaitan ot tummubu da yoong naseet da.

⁸ Sat udum naotdag sit nalasa un pita ot tummubu da kan namunga da si maminggasut dit bungan dit osa'n mula.”

Maabus man un maibagan Jesus di kanana un, “Dikayu'n awad si ingan makagngol, dumngol kayu.”

*Sat Panggop Dit Abalig
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)*

⁹ Inimus dat disipulus Jesus nu singngadan dit kaipooyan dit abalig.

¹⁰ Ot kinnanan Jesus un, “Dikayu'd nangipatigammuwan Apudyus sidat adi

naipatigammu't dit maipanggop sin mangiya-puwana. Ot sadat udum maipatigammu kan dida si abalig dalapnu 'ulay iillan da tun kook adida maimatunan kan ulay dodonglon da tun ibagak adida maawatan.' ”

*Illawlawag Jesus Dit Kaipooyan Dit Abalig
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)*

¹¹ Utdi, imbagan Jesus un, “Satu tun kaipooyan dit abalig. Sat bukol maiyalig sit ugud Apudyus.

¹² Sat dalana naotdagan dit uduma bukol, maiyalig sidat tagu'n nangngol sit ugud Apudyus. Yoong dagusa ummoy Satanas sinugsugan dida dalapnu maliuwan da dit ugud un dingngol da kad adida manuttuwa kan adida maidagamung sit mangiyapuan Apudyus.

¹³ Sadit bukol naotdag sit kabattuwan maiyalig sidat tagu'n nangngol sit ugud Apudyus. Ot naanggom da un nangngol yoong adina nansilnad dit ugud kan dida ta tuttuwaon da ullawa si sinakitan yoong lumipsut da nu dumatong dit makgangan dat uduma tagu kan dida.

¹⁴ “Sadat naotdag sit kasassaitan, dida dat tagu'n nangngol sit ugud Apudyus yoong maipagapu't danag, kinabaknang kan sadat manggan-ganasan situn lubung, maliuwan da dat dingngol da ot adina mambalin dit bunga da.

¹⁵ “Ot sadat bukol naotdag sit nalasa un pita, dida dat nabal u kan nanakoma tagu'n nangngol sit ugud Apudyus ot adida linipsutan ot namunga da gaputa intultuluy da un tinuttuwa.”

*Abalig Maipanggop Si Silaw
(Marcos 4:21-25)*

¹⁶ Inyabalig pay Jesus un, “Maid tagu’t manongog si pingki asina tangngoban onnu igga utnat sogwab katli, nu adi igga na utdit kustu’n iiggaan dalapnu silawana nat nakolop.

¹⁷ Ta naid naisuluk si adi maokal onnu nailimod si adi matigammuwan kan maipakaawat.

¹⁸ “Ot am-ammaan yu un donglon tun ibagak ta sadat tagu’n manuttuwa amo umad-adu dit maawatan da. Sat tagu’n adi manuttuwa utdit ipakaawat Apudyus kan siya makaana losan ulay sat akita naawatana.”

Sat Inan Jesus Kan Dat Susunud Na

(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

¹⁹ Utdiyon dummatong dit inan Jesus kan dat susunnud na. Yoong adida nakaadani’n dagus ta nasugsugpet dat tagu utdi.

²⁰ Awad nangibaga kan Jesus un, “Andi da inam kan da sunud nu utdi un gasikadan sin lasina piyaon da un ilan sika.”

²¹ Yoong kinnanan Jesus kan dida’n losan un, “Sadat dumngol sit ugud Apudyus kan tungpalon da, dida ud inak kan susunud ku.”

Pinaginok Jesus Dit Bali

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Sin-algawan nanluga da Jesus kan dat disipulus na utdit bangka ot kinnanan Jesus un, “Mandolmang taku’t din domang ditu’n bananaw.” Ot kaysan da.

²³ Utdit dam-an da un dit manlullugana dumolmang, nasuyop si Jesus. Ot kaklata lawa’n gummali ot sadit bangka da dandaniyon mapnu’t danum ot talona gaogyat.

²⁴ Umoy da pinukaw si Jesus un kanan dan, “Apu, Apu, lumikna ka ta malmos takuwon!”

Gummangun si Jesus ot binilin na dit bali kan malukulukuta paluung ta guminok da. Ot gumminok da.

²⁵ Utdiyon imbagan Jesus sidat disipulus na un, “Kawad dit pammati yu kan sakon nu?”

Nasnasdaaw kan nakakimut da ot nampaimimkaw da un, “Singngadan kad nin ditu un tagu ta bilinona dat bayogbog kan paluung kad tuttuwaon da.”

Pinapiyan Jesus Dit Tagu’n Sinakayan Di Dimunyu

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Intulutuluy da un dit nandolmang inggana’t dummangpot da utdin lakub din ili ud Gerasa un domang din ili ud Galilea.

²⁷ Tumakdang man da Jesus inggaw tagu’n sinakayan di dimunyu utdiya ili un ummoy ummabot kan siya un nabayaga mantittaway kan adina inggaw sit boloy ta sat kaloblobonan dit iingawana.

²⁸⁻²⁹ Makaino-inooy dit dimunyu kan siya ot ulay nu maikinawad dat ima kan iki na kan mabantayan nalasu’n pogsatona ot iyaddag dit dimunyu utdit igawa maid tagtaguwan. Maila na man si Jesus, nampakuya nanlukgub sit atubang Jesus ot kapakpakuyana’n, “Jesus un anak Apudyus un kangattuwan apay lingalingom sakon? Pangaasim ta adiyak dusaon.” Imbagana di ta binilin Jesus dit dimunyu un tengyana dit tagu.

³⁰ Ot inimusan Jesus un, “Sin nat ngadan nu?”

Summungbata kanana'n, "Sakon si Sin-amalan." Onta adu'n dimunyu dat ininggaw kan siya.

³¹ Sadat dimunyu nampakpakaasi da kan Jesus un adina pada_lnon dida't dit bitu un maid mangki-gadan dit kaada_lom na.

³² Inggaw da ud sin-amala_lna bolok un manub-subuk sit bak_las dit bateleda adani kan dida. Ot nampakpakaasi dat dimunyu un ipalubus Jesus un sadat bolok dat sakayan da. Ot pinalubusan Jesus dida.

³³ Utdi, tinengyan dat dimunyu dit tagu ot um-moy da nilumnok sidadit bolok. Utdiyon nanggu-gunod dadit bolok un kaysan sit gassud ot naotdag da utdit bananaw ot naamin da un nal_lmos.

³⁴ Mailan man dat tagu'n sin-ayyuwan sidat bolok dit napasamak, nampatodtoddak da un ummoy nangipadamag sidat tagu't dit ili kan kaadaniyana bobol_loy.

³⁵ Utdi, ummoy dat tagu inila nu singngadan dit napasamak. Dakngon da man si Jesus, naila da dit tagu'n tinengyan dat dimunyu un mantutupak sit atubang Jesus. Nakabaduton kan naba_luwon dit angos na ot nakakimut da.

³⁶ Sadat nakaila utdiya napasamak impadamag da nu in-inon dit kummiyaan dit lalaki'n sinakayan di dimunyu.

³⁷ Utdiyon, amoamod dit kimut dat tagu't din lakub Gerasa ot ummoy da imbaga kan Jesus un manalan. Ot nanlugan si Jesus sit bangka dalapnu man-ulin.

³⁸ Mansidi, sadit tagu'n tinengyan dat dimunyu nampakpakaasi kan Jesus un maitung-ud kan siya yoong pinadalan Jesus un kanana'n,

³⁹ “Mangulin ka utdin boboloy yu ta ibagam sidat tagu dat losana kingwan Apudyus kan sika.”

Ot kaysan dit tagu’n ummoy nangiwalagawag sidit kingwan Jesus kan siya utdan losan sin ili da.

Sat Abeng Jairo Kan Sat Babain Nanikdun Sit Badut Jesus

(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

⁴⁰ Utdit nan-ulin da Jesus sit domang bananaw, matalok dat adu’n tagu’n manguuway kan siya’t di.

⁴¹ Utdiyon, dummatong dit osa’n pangaton dat dit sinagoga un mangngadan kan Jairo. Ot ummoy nampalintumong sit sinagung Jesus un nampakpakaasi kan siya ta umoy sit boloy na.

⁴² Ta sadit os-ossaana abeng na un babai un umoya kagwampulu’t duwa dit tawon na, mat-mattoyan.

Utdit kaysanan daon, madabdabbil dat tagu’n naitung-ud kan Jesus.

⁴³ Ot inggaw osa’n babai kan dida un kagwampulu’t duwa’n dagunon un makaddaladala un maida talon makaagas kan siya.

⁴⁴ Nakasuppenget sidat amoda tagu un ummoy sit awid Jesus ot sinekgel na dit lagayadan dit badut na ot dagusa naopdan dit dala na.

⁴⁵ Utdi, kinnanan Jesus un, “Singngadan dit nanekgel situn badut ku?”

“Bokona sakon,” awad osa ya kanana.

Ot kinnanan Pedro un, “Apu adim kad tigammu un madabbidabbil danat tagu’n nanliput kan sika?”

⁴⁶ “Awad nangagala’n nanekgel kan sakon,” kinnanan Jesus “ta nagiknak un awad pannakabalin un lummaksun kan sakon.”

⁴⁷ Utdit maawatan dit babai un tigammun Jesus dit napasamak kan siya, mamilpila ummoy nampalintumong sit atubang Jesus. Ot imbagana utdat losana tagu’t di nu apay un sinekgel na dit badut Jesus kan sadit dagusa kummiyaana.

⁴⁸ Ot kinnanan Jesus kan siya un, “Anak ku, kummiya ka gapu’t pammatim kan sakon. Manalan kaona kapkapiya.”

⁴⁹ Sissiya payyan si Jesus un mambagbagbaga utdit dumatong dit nanligwat sit boloy dit pangata nangibaag kan siya un, “Natoyon dit abeng nu, adimon lingalingon si Mistulu.”

⁵⁰ Yoong dingngol Jesus di ot kinnana na utdit pangat un, “Adika madanagan, basta manuttuwa ka ullawa kan sakon matagu payyan.”

⁵¹ Sumaal man da Jesus sit boloy didit pangat, adina pinalubusan dat tagu’n makalnok kan siya malaksig kan da Pedro, Juan, Santiago kan sadat malong-ag dit abeng.

⁵² Mampaibila manlamat dat losana tagu’t di yoong kinnanan Jesus un, “Adi kayu man-ibil ta bokona natoy nat abeng. Masusuyopa lawa.”

⁵³ Inyaamang da si Jesus gaputa tigammu da un natoyon dit abeng.

⁵⁴ Yoong inadaniyan Jesus dit natoy ot inagomana dit imana asina kinnanan un, “Anak ku, gumangun ka.”

⁵⁵ Ummungal dit abeng ot dagusa gummangun. Utdiyon imbagan Jesus un pakanan da.

⁵⁶ Nasnasdaaw dat malong-ag dit abeng yoong binilin Jesus dida un maida talon mangibagba-gaan da utdiya napasamak.

9

Imbaun Jesus Dat Kagwampulu't Duwa'n Apostoles Na

(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

¹ Pinandatdatong Jesus dat kagwampulu't duwa'n apostoles na ot initdana dida't pannakabalin kan kalintogan un mangaddag sidat losana dimunyu kan mampapiya't dat masakit.

² Maabus man di imbaun na dida un umoy mangitudtudu utdit maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus kan mampapiya utdat masakit.

³ Imbagana kan dida un, "Maida pulus idallay yu utnat mangalyugan yu. Adi kayu man-idallay si sulkud, pasiking, balun un makan onnu pilak onnu baduta mansukatan yu.

⁴ Nu awad mampalnok kan dikayu't dit boloy na, siya'd inggawan yuwon inggana't manalnan yu.

⁵ Yoong nu naid mamalnok kan dikayu utnat boboloya ayan yu, tengyan yu diya boboloy ot ikagkag yu dat gabu utdat iki yu si bintaga un madusa da."

⁶ Utdi, kaysan dat apostoles Jesus ot ummoy da utdit losana boboloy un inangiwalagawag sit Nabalu'n Damag kan nampapiya't dat tagu'n masakit.

Nabulung Si Herodes

(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Utdiyon nagngol Herodes un siya ud mangiyapu utdin Galilea dit bagbagaon dat tagu maipanggop sidat kokkoon Jesus. Ot nabulubulung ta kanan dat uduma tagu un ummungal si Juan un Mambubunyang.

8 Sadat udum kanan da un sadit Elias un nam-paila. Ot sadat udum payyan kanan da un osa'n propetan Apudyus sidit aw-awe un ummungal.

9 Yoong si Herodes kinnanana un, "Pinaputul ku dit ulun Juan ot singngadan na un tagu tun madamdamag ku?"

Utdi, piyaona'n talon maila si Jesus.

Pinakanan Jesus Dat Aduadu'n Tagu

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Utdit nangulin dat apostoles un imbaun Jesus, imbaga da kan siya dat kingkingwa da. Ot indallay na dida un dida'l lawa utdit ili'd Betsaida ta ida man-illong.

11 Matigammuwan man dat aduadu'n tagu in-unud da dida. Natalok si Jesus un nangila ut-dat tagu'n dummatong ot tinudtuduwana dida maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus kan pinapiyana pay dat masakit.

12 Utdit gumidgidamon ummoy dat kagwam pulu't duwa un disipulus kan Jesus un kanan dan, "Maid tagtagguwan situ, padalnom dan tagu ta umoy da mangila't manganan da kan umbogan da utdan adani'n boboloy."

13 Yoong summungbat si Jesus un kanana'n, "Dikayu'd mangtod si kanon da."

Kanan da un, "Lima'n bukola tinapay kan duwa un ikana lawa tun antu kan dikami. Siya

a, nu umoy kami gumatang si ipakan sidatu'n amoamoda tagu."

¹⁴ Ta umoya lima'n libu dat lalaki utdi un adi naibilang dat babai kan aabeng.

Ot kinnanan Jesus kan dida un, "Mantupakon yu dida'n mau_l-u_lmun_gon si sinlilimampul_u."

¹⁵ Tinungpal da dit imbagan Jesus un pinantupak da dat tagu.

¹⁶ Inalan Jesus dit lima'n tinapay kan duwa un ikan asina nantangad langit un nanyaman kan Apudyus asina biniibiik dida un intod sidat disipulus na ta iwalas da utdat tagu.

¹⁷ Losan da un nabsuga nangan. Ot sinupon da man dat nabun-an, napnu dat kagwampul_u't duwa un lakba.

Imbagan Pedro Nu Singngadan Jesus

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Sin-algawan, manlulluwal_u si Jesus un sadat disipulus na ullawa dat bulun na. Maabus man, inimus na kan dida un, "Singngadan dit kanan dat tagu kan sakon nu?"

¹⁹ Ot summungbat da un, "Sika kanu si Juan un Mambubunyag. Kanan pay dat udum un sika kanu dit Elias, yoong sadat udum payyan kanan da un osa kan propetan Apudyus sit aw-awe un ummungal."

²⁰ "Yoong dikayu nu? Singngadan ku utnat kanan yu?" inyimus Jesus kan dida.

Summungbat si Pedro un, "Sika dit Kristu un imbaun Apudyus."*

* **9:20** Sat piyaona un ugudon dit Kristu onnu Mesias, sat nadutukan un insapatan Apudyus un ibaun na un managu utdat tagu.

Impatigammun Jesus Dit Mapatoyan Kan Umungalana

(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

²¹ Utdi, binilibilin na dida un adida ibagbaga't udum tu.

²² Kinnanana un, "Sakona Inyanak di Tagu masapula sagapalok dat adu'n ligat. Sumdiyan dat lalallakay di Judio, aap-apun di padi kan mimistulun di lintog sakon. Mapatoyak yoong paungalonak kan Apudyus utdin maikatlu'n al-algaw."

²³ Ot kinnanana kan dida'n losan un, "Nu sinnat mamiya un maidagamung kan sakon, masapula igongda naona somsomkon dit mataguwana ut-tun pita, bukudona dit kulus † na asi umunud kan sakon.

²⁴ Ta sat tagu'n manalakug sit mataguwana't tun pita, matalak na dit mataguwana't inggaingga. Yoong sat tagu'n matalak na dit mataguwana't tun pita maipagapu't manuttuwaana kan sakon, maitdan si mataguwana't inggaingga.

²⁵ Ngadan nat maganab nat osa'n tagu nu mangkuwa na dan losana binaknang situn lubung yoong matalak na dit mataguwana't inggaingga?

²⁶ Singngadan na mana mangibain kan sakon pada na pay sidan tudtuduk, ibain ku pay nu mangulinak. Ot nu mangulinaka Inyanak di Tagu, awad kan sakon dit nakaskasdaawa kinangatun Amak ot bulun ku dan anghel.

²⁷ Ot tuttuwa tun ibagak un, dikayu'n awad sin-satun awad da ud adi yan matoy inggana't maila da dit mangiyapuwan Apudyus."

† 9:23 ilan yu utdin Mateo 16:24

*Sat Nambaliwan Dit Ilan Jesus
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)*

²⁸ Lumabas man umoya walu'n algaw sit nangibagaan Jesus sidatu, indallay na da Pedro, Juan kan Santiago un nanagada't dit bateleda umoy manluwalu.

²⁹ Madama mana manlulluwalu, nabaliwan dit ilan Jesus ot sat badut na manilisiling dit kapolkas na.

³⁰ Kaklata inggaw da ud duwa'n tagu un makabagbaggaba kan siya un sada Moses kan Elias.

³¹ Mampasiling pay dit ila da ot nambabaggagaan da dit dandani'n mapatoyan Jesus un tungpalona't din Jerusalem.

³² Si Pedro kan dadit bulun na, amod dit suyop da yoong nakalikna da ot naila da dit dolang Jesus kan sadadit duwa'n sumisikad sidit sog-on na.

³³ Utdit tengyan dat duwa'n lalaki si Jesus kinnanan Pedro kan siya un, "Apu, napiya ta antu taku't tu. Mangwa kami si tulu'n sigay ta mangkuwam nat osa, mangkuwan Moses nat osa kan mangkuwan pay Elias nat osa." Yoong adin Pedro sinomsomoka ummuna dit imbaga na.

³⁴ Utdiya mangibaggagaana't di, inggaw bunot un nangayyung kan dida ot amod dit kimut da utdit sinakubuwana da Jesus.

³⁵ Inggaw ginga un nanligwat sit bunot un kanana'n, "Siyatu ud Anak ku un pinilik, dumngol kayu kan siya."

³⁶ Utdit guminok dit ginga, si Jesus ullawaon dit ininggaw. Ot naid nangibaggagaan da utdiya timpu utdat naila da.

Pinapiyan Jesus Dit Abenga Sinakayan di Dimunyu

(Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

³⁷ Mabigat man sidit nakagusad daon sidiya bateled, aduadu'n tagu un ummoy ummabat kan Jesus.

³⁸ Kaklata napanakuy dit osa un kanana'n, "Mis-tulu, pangngaasim ud ta ilam tun os-ossaana abeng ku un lalaki.

³⁹ Ta awad dimunyu un kanayuna sumakay kan siya ot nu sakayana kaklata mapanakuy un manwogowogowog inggana't manlalablab tun sangi na. Palpaligatona'n talon ot adina matetengyan.

⁴⁰ Kindaw ku un addagon danat disipulus nu yoong adida maboolan."

⁴¹ Summungbat si Jesus un, "Ay, naid pammati yu un tagu't tuwa lonap kan bokobokon nat som-somok yu. Kamaan nat kabayag ku un iinggaw kan mangiyaanus kan dikayu inggana't manut-tuwa kayu?" Utdi kinnana'n Jesus sidit ama un, "Idatong nu uttu nat abeng nu."

⁴² Kumatkatam man dit abeng kan Jesus, indublang dit dimunyu ot pinanwogowogowog na. Yoong inggimaun Jesus dit dimunyu. Pinapiyan Jesus dit abeng asina inyulin kan amana.

⁴³ Losan dat tagu'n nasnasdaaw sidit amoda pannakabalin Apudyus.

Imbagan Uman Jesus Dit Mapatoyana

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Utdiya masmasdaawan da utdat losana kingwan Jesus, kinnanana utdat disipulus na un,

⁴⁴ “Ammaan yu kad donglon tun ibagak kan dikayu. Sakon un Inyanak di Tagu dandaniyon un maiyawatak sidat tagu.”

⁴⁵ Yoong adida naawatan dit imbagana ta nail-imod dit kaipooyana kan dida. Ot umogyat da un mangimus kan siya.

*Sat Kangattuwan Sin Mangiyapuwan Apudyus
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)*

⁴⁶ Adina mabayag nampasungsungbat pay lawan dadit disipulus nu singngadan na kan dida dit kangattuwan.

⁴⁷ Tigammun Jesus dit somsomok da ot nangala si abeng asina pinasikad sit sog-on na.

⁴⁸ Ot kinnanana kan dida un, “Singngadan na mana mangawat situwa abeng un ipagapu na kan sakon, sakon ud inawat na. Singngadan na mana mangawat kan sakon, inawat na pay dit nangibaun kan sakon. Ot sat kadobaan kan dikayu, siya ud gattoka kangattuwan.”

*Sanat Adi Gumusul Kan Dikayu Bulun Yu
(Marcos 9:38-40)*

⁴⁹ Utdi, gumminga si Juan un kanana’n, “Apu, nakaila kami si tagu un man-addag si dimunyu un usalona nat ngadan nu. Yoong inyapa mi dit koona ta bokona bulun taku.”

⁵⁰ Yoong kinnanana Jesus kan siya un, “Adiyu iyapa ta sat tagu’n adi gumusul kan dikayu, bulun yu.”

*Adin Dat iSamaria Pinalnok Si Jesus Sit Boboloy
Da*

⁵¹ Utdit dandaniyon dit mangulinan Jesus ud langit, ingkoddong na un talona umoy ud Jerusalem.

⁵² Ot nangibaun si uduma tagu un umun-una nu siya. Kadon ummoy dat naibaun sit osa un boboloy sidin Samaria ta ida managana si inggawana.

⁵³ Yoong sadat tagu't di adida piyaona palnokon si Jesus sit boboloy da gaputa natigammuwan da un umoy ud Jerusalem.

⁵⁴ Magngolan man da Juan kan Santiago un disipulus na tu, kinnanan da un, "Apu, piyoma ayagan mi dit apuy un manligwat langit ta sobgona dida?"

⁵⁵ Yoong ummaswing si Jesus ot inggimau na dida.

⁵⁶ Ot magangput man di kaysan da si uduma boboloy.

*Sadat Mamiya'n Maibuyut Kan Jesus
(Mateo 8:19-22)*

⁵⁷ Utdi un manaddalanan da inggaw osa un lalaki un maitungtung-ud kan siya un kanana'n, "Apu, maitung-udak kan sika si kigada ayam."

⁵⁸ Summungbat si Jesus un kanana'n, "Unnay pay dan buwot ta awad lunguga inggawan da kan dat sissiwit ta awad lubu da. Yoong sakona Inyanak di Tagu, naid boloy ku ut man-illongak."

⁵⁹ Utdi, kinnanan Jesus sit osa kan dida un, "Maitung-ud ka kan sakon."

Yoong summungbat dit lalaki un kanana'n, "Apu, oni ta umoyak yan ilbon si amak."

⁶⁰ Summungbat si Jesus un, "Bay-am ta sadat adi manuttuwa kan sakon ud mangilbon sidat natoy

kan dida. Yoong nu sika, umoy kaot iwalagawag dit maipanggop sin mangiyapuwan Apudyus.”

⁶¹ Kinnanan pay dit osa un, “Maitung-udak kan sika Apu, yoong umoyak yan ipalang sidat kaboloy ku.”

⁶² Kinnanan Jesus kan siya un, “Sat manlugi’n mangaladu ta maka-aswiaswing sit awid na bokona naselbi utdin mangiyapuwan Apudyus.”[‡]

10

Imbaun Jesus Dat Pitumpulu’t Duwa

¹ Maabus man di, namili si Jesus si pitumpulu ya duwa payyana tagu un ibaun na un sindogwa ta umun-una da nu siya utdan losana boboloya ayana.

² Sit daan da un manalan, kinnanan Jesus kan dida un, “Adu dat adi makatigammu kan sakon yoong akit dan manudtudu kan dida un kama’t din adu un maani yoong akit dan man-ani. Isunga iluwalu yu kan Apudyus un sinkuwa’t din maani ta mangibaun si ad-adu payyan un man-ani.

³ Ingkayunon. Ot donglon yu, kama kayu’t ubun di kannelu un ibaun ku utdan tanana asu.

⁴ Adi kayu mambalun si pilak onnu mangawit si pasiking onnu kapatu. Adi kayu mailomga’n makabagbaga si tagu utdan dalan yu.

⁵ Singngadan na mana boloy nat longkon yu, umuna’n ibaga yu un, ‘Iluwalu mi ta ipooy Apudyus un kapkapiya kayu uttuwa boloy.’

[‡] **9:62** Sat kustu un kaipooyana, sat manlugi’n umunud kan Jesus yoong makaaswiaswing sidat tinaynana bokona naselbi utdin mangiyapuwan Apudyus ta adina maiyossaan dit somsomok na un manselbi kan siya.

⁶ Ot nu awad mamiya kan dida un kapkapiya, maituttuwa un kapkapiya da. Yoong nu naid, maugnut dit imbaga yu.

⁷ Makaigaw kayuwon kan dida utdiya boloy un adi kayu umali-alis si uduma boloy. Ot kanon yu kan inumon yu dan isunad da kan dikayu ta kalobbongan yu di un kama't tangdan yu un mangkokwa.

⁸ Nu awad dakngon yu si ili ta palnokon dikayu't dat tagu, kanon yu nu singngadan nat maisunad kan dikayu.

⁹ Papiyaon yu dat masakit sidiya ili ot ibaga yu kan dida un, 'Adaniyon kan dikayu dit mangiyapuwan Apudyus.'

¹⁰ Ot nu awad dakngon yu ut ili ta adi dikayu palnokon umoy kayu't dan kalsa ta ibaga yu kan dida un,

¹¹ 'Ulay satu'n gabun tun ili yu un naipakot situn iki mi punasan mi ta bintaga'n madusa kayu. Ot somsomkon yu un ummadani kan dikayu dit mangiyapuwan Apudyus.'

¹² Ibagak kan dikayu un, un-unnay dit dusan dat iSodoma* nu san dusan dat tagu't diya ili nu timpun mangukuman Apudyus," kinnanan Jesus.

*Sadat Tagu'n Adi Nanuttuwa Kan Jesus
(Mateo 11:20-24)*

¹³ Intuluy Jesus dit nambagbaga un kanana'n, "Kaasi kayu un iCorazin kan iBetsaida ta adu dat kingwaka nakaskasdaaw sidin ili yu yoong adi kayu kampay nandadaoli. Nu utdin Tiro

* **10:12** Ilan yu utdin Mateo 10:15

kan Sidon ud nakwaan da, dagus okyana nambadut da si ganggoti kan nantutupak da utdit kagabuwan un mangipail-an da un talona mandadaoliyan da dat basul da.

¹⁴ Isunga ibagak kan dikayu un, un-unnay din dusan dan iTiro kan iSidon nu san dusa yu un iCorazin kan iBetsaida nu timpu un mangukuman Apudyus.

¹⁵ Ot dikayu paya iCapernaum, sanat kanan yu maidayaw kayu'd langit? Bokon! Maidawat kayu't din impiyelnu.”†

¹⁶ Imbagan pay Jesus un, “Sat tagu'n dumn-gol sidat itudtudu yu, sakon ud talona donglona. Sat tagu'n sumumdi kan dikayu, sakon ud talona sumdiyana. Ot sat tagu'n sumumdi kan sakon, sumdiyana pay dit nangibaun kan sakon.”

Sat Nangulinan Dat Pitumpulu't Duwa

¹⁷ Utdit nangulin dat pitumpulu't duwa'n imbaun Jesus, nantattalok da ot imbaga da kan Jesus un, “Apu, ulay sadat dimunyu tuttuwaon dikami nu addagon mi dida un usalon mi nat ngadan nu.”

¹⁸ Summungbat si Jesus un kanana'n, “On, nailak si Satanas un naotdag un kama si kilat un nanligwat langit.

¹⁹ Donglon yu tun ibagak. Initdak dikayu si pannakabalin un mangabak sit losana pannakabalin ud kabusul taku un si Satanas. Ot ulay dab-bokon yu dan ulog kan gayyaman adida dikayu kalkaling-on.

²⁰ Yoong ulay nu kama't nata tuttuwaon dikayu't dat dimunyu, masapula bokona siya

† 10:15 Onnu Hades

di dit matalokan yu nu adi san naikanglitan dan ngadan yu ud langit.”

Naanggom Si Jesus

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Utdi payona timpu, pinan-ang-anggom Ispiritu Santu si Jesus ot nanluwalu un kanana’n, “Manyamanak Ama un Apu ud langit kan situn pita ta impatigammum sidat bokona diadal dat inlimod nu utdat nasilib kan diadal. On, yamanok Ama ta siya’d piniyama makwaana.”

²² Maabus mana manluwalu kanana’t dat tagu un, “Impulang Amak kan sakon dat losana banag. Ot maid kustu’n makatigammu’t dan losana maipanggop kan sakona Anak Apudyus nu adi si Amak. Padana pay un maid gattoka makatigammu’t dan losana maipanggop kan Amak nu adi sakona Anak na kan singngadan na mana piyaoka mangipatigammuwan.”

²³ Utdi, nansagung si Jesus sidadit disipulus na ot kinnanana kan dida pay lawan, “Nagasat dan makaila utdat losana mailayu uttun satun.

²⁴ Tuttuwa tun ibagak un aduadu’n propetan Apudyus kan al-ali utdit un mamiya’n makaila utdat mail-ila yu yoong maid inila da. Piyaon da pay makagngol sidan dongdonglon yu yoong maid dingngol da.”

Abalig Maipanggop Sit Nabalu’n Samaritano

(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-31; Roma 13:8-14)

25 Utdi, inggaw osa'n mistulun di lintog un umoy namadpadas kan Jesus un kanana'n, "Mistulu, ngadan nat kook dalapnu matawid ku dit mataguwak si inggaingga?"

26 Kanan Jesus kan siya un, "Ngadan dit kanan dit naikanglita Ugud Apudyus? Innon din man-aawat nu?"

27 Summungbat dit lalaki un, "Masapula iyos-saan nu nat losana aangsom, losana bilog nu, kan losana somsomok nu un mamippiya kan Apudyus kan masapula piyaom dan bulun nu un kama't nat mampipiyan sinat long-ag nu."

28 Kanan Jesus kan siya un, "Kustu nat insungbat nu. Siya'd koom ot awad mataguwam si inggaingga."

29 Yoong piyaon dit mistulun di lintog ikalintogan dit long-ag na ot inimus na uman kan Jesus un, "Ngadan dan bulun ku un piyaok nu?"

30 Inyabalig Jesus dit sungbat na un kanana'n, "Sin-algawan, inggaw osa'n Judio un gumusagusa nanligwat Jerusalem un umoy Jerico. Yoong inggaw man sit kalsa inabat na dat tulisan un nangala't dat losana kukuwa na. Nilabusan da kan pinangpang-ok da asida tinengyana matmat-toyan.

31 Utdi, naisammu un nanlaus dit osa un padin di Judio un gummusad sidit kalsa. Maila na man dit tagu, nanliglig sit biik dit dalana lummaus.

32 Inggaw payyan Judio un kaganakan Levi un nangoy sidi ot dumatong man sit ininggawan dit tagu, naila na yoong nilausana umana lawa un niligligan.

³³ “Yoong inggaw osa’n Samaritano ‡ un nangoy pay sidiya dalan. Maila na man dit matmattuyan, nadaguwan.

³⁴ Ummoy na inisigan dat sugat na si lana kan alak, asina binobobobod. Utdiyon, pinangkabayu na dit tagu utdit kabayu na asina inyoy sit boloya oobgan di kakkaili un siya’d nangandogana kan siya utdiya labi.

³⁵ “Mabigat man, nangitod si pilak sidit singkuwa’t dit boloy asina kinnanan un, ‘Pangaasim ta ayyuwanam tuwa tagu ot nu adina umanay tun itdok asik dogaan nu mangulinak.’ ”

³⁶ Utdi, inyimus Jesus sidit mistulun di lintog un, “Utnat somsomok nu ngadan na utdat tulu un lum-maus dit kustu un bulun dit tagu’n pinangpang-ok dat tulisan?”

³⁷ Summungbat dit mistulun di lintog un, “Sadit osa un nangaasi kan siya.”

Kanan Jesus kan siya un, “Siya, ot ikan ta siya’d koom pay dit kingwana.”

Ummoy Jesus Biniling Da Marta Kan Maria

³⁸ Utdit manaddalanan da Jesus un umoy Jerusalem, dintong da dit osa’n boboloy ot inggaw osa’n babai’n mangngadan kan Marta un nangawis kan dida utdit boloy da.

³⁹ Inggaw sunud Marta un babai’n mangngadan kan Maria. Utdit mantudtudu si Jesus ummoy si Maria nantupak sit sog-on dit ikin Jesus un mandodongngol sidit itudtudu na.

‡ **10:33** Sadan Samaritano dida ud tagu’t din probinsiya’d Samaria ot lalawwengon dat Judio dida.

⁴⁰ Yoong si Marta maallew sit mansaganaana ot inummoy kan Jesus un kanana'n, "Apu, adim kad maila un tinengyanak kan sunud ku un ossaan un man-as-aswinga mansagana? Ibagam ud kan siya ta tulunganak."

⁴¹ Kanan Apu Jesus un, "Marta, Marta, kaadu'n ullawan di madanagam kan mabulungam.

⁴² Ossaana lawa'd kapotgan ot siya'd pinilin Maria, ot maid makaala kan siya uttuwa pinilina."

11

Nantutudu Si Jesus Maipanggop Si Luwalu (Mateo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Sin-algawan, manlulluwalu si Jesus. Gangputona man dit luwalu na osa utdat disipulus na dit ummadani kan siya un kanana'n, "Apu, tutduduwam ud pay dikami un manluwalu un padan Juan un nantutudu't dat disipulus na."

² Kinnana'n Jesus kan dida un, "Nu manluwalu kayu siya tu tun kanan yu.

'Ama, iluwalu mi un madaydayaw nat ngadan nu. Iluwalu mi un dumatong nat man-apuwam.

³ Itdom dan kanon mi un inalkaw.

⁴ Pakawanom dan basul mi un padan dit mamakawanan mi utdat makabasul kan dikami. Ot adim ipalubusa masugsugan kami.' "

⁵ Ot kinnanan pay Jesus sidat disipulus na un, "Kaspangaligan ta osa kan dikayu ud umoy sit gayyom na si gawan di labi ot kanana un, 'Gayyom, pangngaasim ta pabuludanak si tulu'n tinapay nu

⁶ ta awad gayyom ku un dummagas ot maida talon isunad ku kan siya.'

⁷ "Yoong madin dit gayyom na mambukat ta kanana un, 'Adika lumingaling ta nasaludsudan nat sawang kan masuyop kamiyon. Nasadutaka gumangun.'

⁸ "Ibagak kan dikayu un ulay nu gayyom na, adina piyaona gumanguna mangtod. Yoong gaputa adin kampay dit awad sit lasin lipsutan dit mangkodaw, mangtoda lawa utdat masapul dit gayyom na.

⁹ "Ot padana pay un ibagak kan dikayu, adi kayu lumipsuta mangkodaw kan Apudyus sidan masapul yu ot itdona kan dikayu. Adi kayu lumipsuta man-inap sidan masapul yu ot tulungan dikayu kan siya un mangdas. Adi kayu lumipsuta mangkogkog sit sawang na ot ibukatan dikayu kan siya.

¹⁰ Ta losana mangkodaw kan Apudyus maitdan, losana man-inap makaodas kan losana mangkogkog sit sawang na maibukatan.

¹¹ "Apay awad kad ama un mangtod si ulog sinat abeng na nu mangkodaw si ikan?

¹² Onnu mangitod si ammayay nu mangkodaw si iplug? Maid.

¹³ Ot nu dikayu un nadadaga tagu tigammu yu un mangitod si napiya utdan anak yu, amodot kan Ama yu ud langit ta itdona pay si Ispiritu Santu kan dikayu nu kodawon yu!"

Da Jesus Kan Beelzebub

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Sin-algawan, inaddag Jesus dit dimunyu'n nampaumol sidit tagu. Utdit tinengyan dit dimunyu dit tagu makabagbagaon ot nasnasdaaw dat nakaila.

15 Yoong inggaw da ud udum un kanan da un, "Si Beelzebub un pangat dat dimunyu ud nangitod kan siya utnat pannakabalin na un mangaddag sidan dimunyu."

16 Yoong inggaw da pay uduma mamadpadas kan Jesus ot kindaw da un mangipaila't am-amug ta mamnoka da nu tuttuwa'n nanligwat kan Apudyus dit kaboolana.

17 Yoong tigammun Jesus dit somsomok da ot kinnanana kan dida un, "Sanat ili un mambibinnusul pay lawan dan tagu na, adina mandonoy. Padana pay sidat simbalyana mambibinnusul da pay lawan, makaskasway da.

18 Ot nu mambibinnusul da Satanas kan dat bulun na, adina mandonoy dit mangiyapuwana. Ta kanan yu un man-addagak si dimunyu un si Beelzebub dit nangitod si pannakabalin ku un mangaddag.

19 Ot nu si Beelzebub dit nangitod si pannakabalin ku un mangaddag si dimunyu, ngadan nat nangitod si pannakabalin danat buyut yu un mangaddag si dimunyu nu? Sadan bulun yu pay lawan ud mamano knoka bokon nat kanan yu.

20 Ot gaputa si Apudyus ud nangitod si pannakabalin ku un mangaddag si dimunyu, siya ud mangil-an un dummatongon kan dikayu din mangiyapuan Apudyus.

21 "Nu sanat osa'n gumibiloga tagu ta nasasagana dat almas na un mangandog sit boloy na,

maid makaakaw sidat kukuwa na.

²² Yoong nu amo nabilog nu siya dit umoy un mangabak kan siya, alana'n aminon dat almas un manalgod dit singkuwa't dit boloy asina goggog-waon dat samsam na utdat bulun na.

²³ "Sat tagu'n adi gumungguy kan sakon, busulona'd sakon. Ot losan dat tagu'n adi tumulunga mangawis sidat tagu un manuttuwa kan sakon, dida'd mangiyad-adayu't dat tagu kan sakon."

*Sat Man-ulinan Di Nadadaga Ispiritu
(Mateo 12:43-45)*

²⁴ Intuluy Jesus un kanana'n, "Nu lumaksun nat nadadaga ispiritu utnat tagu'n sinakayana, umoy man-ayaayaw sidit igawa naid si danum un man-inap si uduma man-illongana. Nu maid odasana't inggawana kanana un, 'Mangulinak sit boloy ku un tinengyak.'

²⁵ Ot mangulin kad dakngona dit tagu un kama't boloya nadalus kan naulnus un naid payyan inggaw.

²⁶ Utdi, umoy mangidallay si pitu'n ispiritu'n amo nadaddadag nu siya ot longkon da un igawan diya tagu. Kadon amo nadaddadag dit kasasaad didiya tagu nu sadit damu."

Sat Kagasatana Tagu

²⁷ Utdiya mambagbagaan Jesus inggaw babai't dat kaaduwana indangsol na dit gingana un kanana'n, "Talona nagasat dit babai un nangiyabeng kan nanagibi kan sika."

28 Yoong kinnanan Jesus un, “On, yoong nagasgasat dat dumngol kan manungpal sit ugud Apudyus.”

Kindaw Da Un Man-am-amug Si Jesus
(Mateo 12:38-42)

29 Utdit umad-adu dat tagu’n mangkadatong nambagbaga’t Jesus un kanana’n, “Nadadag dan tagu’t tun satuna lonap. Man-inap da si am-amuga mangilasinan da un imbaunak kan Apudyus yoong maid udum si mangilasinan ut ipailak nu adi sat naipasamak kan Jonas sidit aw-awe.

30 Ta sat napasamak kan Jonas dit nangil-an dat iNineve un si Jonas imbaun Apudyus. Ot padana pay un sat mapasamak kan sakon un Inyanak di Tagu dit mangil-an dat tagu un si Apudyus ud nangibaun kan sakon.

31 “Ot nu dumatong dit al-algawa maukuman dat losana tagu sumikad tu dit babai’n apun dat iSeba utdit aw-awe un mamabasul sidat tagu’t tun satun. Ta nanligwat sin adaddayuwana ili un ummoy nandongol sit ugud didit nalainga Ali Solomon. Yoong antu kan dikayu ud nangatngatu nu si Ali Solomon yoong adiyu donglon.

32 Utdiya al-algawa maukuman dat losana tagu, sumikad tu dat iNineve un mamabasul sidan tagu’t tun satun. Ta utdit nagngolan dat iNineve dit intudtudun Jonas, nandadaoliyan da dat basul da. Ot antu kan dikayu’d nangatngatu nu si Jonas yoong adiyu tuttuwaon.”

Sat Silaw Di Long-ag
(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ Kinnanan payyan Jesus un, “Maid tagu’t manongog si pingki asina isul_uluk onnu tangban si duyas nu adi igga na utdit kustu un iiggaan di pingki dalapnu sadan tagu’n lumnok maila da dit padda na.

³⁴ “San ata yu kama nu siya’d silaw nat long-ag yu. Isunga nu napadda nat ata yu, napadda nat losana long-ag yu. Yoong nu nadalam nat ata yu, nakolop pay nat losana long-ag yu.

³⁵ Isunga ilan yu ta sanat silaw un awad kan dikayu tuttuwa’n napadda un bokona napangot.

³⁶ Ta nu nasilawan nat losana long-ag yu un naid akit si kolop na, talona napadda un kama nu masisillawan si napaddapadda’n silaw.”

Inomlan Jesus Dat Fariseo Kan Mimistulun Di Lintog

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

³⁷ Magangput man Jesus un ibaga di, inawis dit osa’n Fariseo utdit boloy na ta umoy makakan kan siya.

³⁸ Inummoy si Jesus ot utdit mangan da nasdaaw dit Fariseo ta adin Jesus nambulu un kama’t dit kadawiyana mambubulu da nu daan dan mangan.

³⁹ Ot kinnanan Jesus kan siya un, “Dikayu’n Fariseo kama kayu’t tagu’n sad kiwasana ullawa dat lasin dat tasa kan da pinggan. Ta buluan yu dat ima yu yoong sanat dalom yu napnu’t kinagum kan kinadadag.

⁴⁰ Natingtingangan kayu! Bokon kad un si Apudyus un nangwa’t dit makindalom, kingwa na pay dit makinlasin?

⁴¹ Dalusan yuwot nat aangson yu ot itdon yu utdan kakkaasi dat awad kan dikayu kad nadalus dat losana kakigad yu.

⁴² “Yoong kakkaasi kayu pay un Fariseo. Ta itdon yu kan Apudyus ud ingkapulun nat losana apit yu un mampabangu’t tipoy yoong niliwayan yu un koon dan nalintog kan niliwayan yu un piyaon si Apudyus. Siyadatu dan lumbonga umuna’n tungpalon yu un adiyu pay liwayan dan udum.

⁴³ “Kaasi kayu un Fariseo ta pipiyaon yu un mantupak sit sangu utdin sinagoga kan pipiyaon yu nu dayawon dikayu nu umoy kayu’t dan aabtan di tagu.

⁴⁴ Kaasi kayu! Kama kayu’t dan lobona maid iimmatunana un dabdabbokona lawan dat tagu ta adida tigammu un lobon.”

⁴⁵ Utdi, osa’t dat mimistulun di lintog dit sum-mungbata kanana’n, “Mistulu, maitagom kami paya mabainan sinata imbagam.”

⁴⁶ “Kaasi kayu pay un mimistulun di lintog,” kinnan Jesus. “Kama kayu’t mampabukud sidan tagu si nadagsona awit sinat adu’n bilina ipatungpal yu yoong adi kayu’n talon sumalak.

⁴⁷ Kakkaasi kayu ta pabaluwon yu dat lobon dat propetan Apudyus un pinatoy dat inapu yu utdit aw-awe.

⁴⁸ Siya’d mangipaila un piniya yu dit kingwa da ta pinatoy da dida asiyu pabaluwon dat lobon da.

⁴⁹ “Satu’d mangipaila utdit kinasilib Apudyus ta kanana’t dit aw-awe un, ‘Mangibaunak kan dida si adu’n propetak kan apostoles yoong patoyon da dat udum kan dida kan palpaligaton da dat udum.’

⁵⁰ “Isunga dikayu’n tagu uttun satuna lonap dan madusa maipagapu’t dit napatoyan dat losana propetan Apudyus manlugi’t dit nakwaan tun lubung ingga na uttun satun.

⁵¹ Manlugi’t dit napatoyan Abel inggana kan Zacarias un pinatoy da utdit bolaat dit altar kan timplu. On, ibagak kan dikayu un sungbatan dan tagu’t tuwa lonap dit napatoyan da nu dumtong nat timpu.

⁵² “Kaasi kayu un mimistulun di lintog ta linappodan yu dat tagu utdit makaawatan da utdit katuttuwaana maipanggop kan Apudyus. Adiyu piyaona tuttuwaon ot lappodan yu pay dan mamiya un manuttuwa.”

⁵³ Tengyan man Jesus diya boloy inlapun dat mimistulun di lintog kan Fariseo un suganggan-gon si Jesus kan pasungbaton sidat nadumaduma un imus da.

⁵⁴ Ta uuwayon da nu awad maisungbat na si mangidaluman da kan siya.

12

Alimbanan Yu Danat Man-ag-agin (Mateo 10:26-27)

¹ Kad pay sidiyon, madabdabbil dat aduadu’n tagu’n naammung un ulaya lawa’n mandidinnab-bok da si iki.

Inun-unan Jesus binagbaga dat disipulus na un kanana’n, “Alimbanan yu dit bubud dan Fariseo. San piyaoka ugudon sadit kinaman-ag-agin da.

² Ta maid mailimod si adi maikolwag onnu maisuluk si adi maipaltaw nu dumtong din timpu na.

³ Isunga singngadan na mana inlimod yu un imbaga maikolwag ot sat inyagasaas yu utdin kuwaltu maipalawag sidan kataguntagu.”

Sat Gattoka Iyogyat
(Mateo 10:28-31)

⁴ Intuluy Jesus ot kanana’n, “Ibagak kan dikayu’n gagayyom ku un adi kayu umogyat sidan kumatoy si long-ag un siya ullawa’d mabalina makwa da.

⁵ Yoong ibagak kan dikayu dit gattoka iyogyat yu. Iyogyat yu si Apudyus ta mabalin na un patoyon tun long-ag kan siya ullawa ud awad si pannakabalin un mangipagkal sit kadogwa yu utdin impiyelnu. On, ibagak kan dikayu un siya ud gattoka iyogyat yu.

⁶ “Ta si Apudyus, bokona liuwana dikayu. Som-somkon yu dan tilin un duwa’n sipinga lawa dit bayad dat lima yoong maid osa si liuwan Apudyus.

⁷ Ulay nat buuk yu tigammun Apudyus nat bilang na. Siya’d gapuna un adi kayu umogyat ta napotpotog kayu kan Apudyus nu sadan tilin.”

Sat Mangipudnuwan Kan Mangisuliban Kan Jesus
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Intuluy Jesus un kanana’n, “Ibagak kan dikayu, un singngadan na mana mangipudnu utdan tagu utdit manuttuwaana kan sakon, sakona Inyanak di Tagu ipudnuk pay sidan aanghel Apudyus un manuttuwa.

⁹ Yoong sat mangisulib sidan tagu utdit manut-tuwaana kan sakon, isulib ku pay sidan aanghel Apudyus.

¹⁰ “Mapakawan nat tagu’n mangibaga’t nadadaga maisuganggang kan sakona Inyanak di Tagu yoong sat tagu un mangibaga si lawenga maisuganggang kan Ispiritu Santu adina un talon mapakawan.

¹¹ “Nu idallay dikayu’t dan sinagoga dalapnu imusan dikayu onnu idallay dikayu’t dan tutulay onnu utdat nangangatu un pangat adi kayu madanagan nu inon dit mansusungbat yu onnu ngadan nat ibaga yu.

¹² Ta utdiya timpu si Ispiritu Santu dit mangipatigammu kan dikayu’t dit masapula ugudon yu.”

Abalig Maipanggop Sit Baknanga Tung-ug

¹³ Utdi, inggaw osa’n lalaki’t dat kaaduwan un kanana kan Jesus, “Mistulu, ibagam man kan sunud ku ta igogwaanak sidan tawid mi kan amami.”

¹⁴ Imbagan Jesus kan siya un, “Maid kalintogaka mamingay kan dikayu utdin tawid yu. Bokona sakon nat mangwa’t nat.”

¹⁵ Utdi, intulutuluy na un nambagbaga kan dida’n losan un kanana’n, “Ilan yu kan alimbanan yu dan losana ilan di kinagamgam. Ta san kaandun di mataguwan di osa’n tagu’t tun pita bokona maibasal sit sanikuwana ulay nu talona baknang.”

¹⁶ Ot imbagan Jesus tuwa abalig kan dida un, “Inggaw osa’n baknanga tagu un aduadu dit naapit na utdit pita na.

¹⁷ Ot nansomsomok un kanana'n, 'Ngad kan nin kook? Bang-og din alang ku un mamintokak sidan apit ku.'

¹⁸ Mansidi kanana un, 'Ay, siyatu ud kook. Gosayok din alang ku ta mangwaak si dakodakolana mamintokak sidin apit ku kan mamonponak sidan losana kukuwak.

¹⁹ Asik kanan kan sakon pay lawan un, 'Nagasa-tak ta amoamod tun apit ku ot ulay piga'n daguna adiyak mangkokwa nasawalona kanok. Ot sad kook mangamanganak, mansussuyopak kan man-gan-ganasaka lawa.'

²⁰ Yoong kinnanan Apudyus kan siya un, 'Tung-ug ka. Satu un labi matoy ka ot singngadan naon dit singkuwa utdatu'n losana tinugpun nu?' "

²¹ Ot inyanungus Jesus imbaga un, "Siya tu ud dolasan dan manugtugpun si binaknang da uttun pita yoong kapus da utdit man-iilan Apudyus."

*Italgod Taku Dan Kasapulān Taku Kan Apudyus
(Mateo 6:25-34)*

²² Utdi, imbagan Jesus sidat disipulus na un, "Isunga ibagak kan dikayu un bokona sat makan onnu badut ud ikadanag yu

²³ ta napotpotog nat mataguwan yu nu san makan kan napotpotog nat long-ag yu nu san badut.

²⁴ Ilan yu dan gowak. Adida mammula onnu man-ani, naid alang da yoong itdan Apudyus dida't kanon da. Amo napotpotog kayu nu sadan sissiwit!

²⁵ "Singngadan na kan dikayu ud makaisulut si sinsikuwan sit mataguwana udsi mandandana-gana?

²⁶ Ot nu siya di un adiyu kapuuta mangwa si kama't di un kaakkikita banag, apay un madanagan kayu't dan uduma banag.

²⁷ Somsomkon yu din mandadakol dan simalona sabsabung. Adida mangkokwa onnu mangganay yoong ibagak kan dikayu un amo napippiya din ila da nu sadat nangkababanola badut Ali Solomon.

²⁸ Ot nu siya di un papiyaon Apudyus dat simalona sabsabung un matagu't tun al^gaw yoong mabigat kad sobgon da dida, bokon kada amo sosomkona dikayu ot itdona dat mambadut yu? Nakapsuta talon nat pammati yu.

²⁹ Bokona sadan kanon onnu inumon yu dan inapon yu kan bokona siya'd mabulungan yu.

³⁰ Ta siya datu dan gamgamgaman dan tagu't tun lubung un adi makatigammu kan Apudyus. Yoong nu dikayu, tigammun Ama yu ud langit kasapulan yu datu.

³¹ Sad isosomok yuwot nat mangiyapuwan Apudyus kan dikayu ot itdona pay dan losana kasapulan yu."

Sat Kaluub Sin Langit
(Mateo 6:19-21)

³² "Dikayu un disipulus ku, adi kayu kumimut ulay nu akit kayu ta si Apudyus un Ama yu naang-goma nanomsomoka itdona dit mangiyapuwana kan dikayu dalapnu maipantulay kayu kan siya.

³³ Sad napiya ilaku yu dat sanikuwa yu ta itulung yu dit bayad na utdan nakapus. Ot insaganaan yuwon nat long-ag yu si kamat pitaka un adina'n talon dumadaan kan kinabaknang sidin langit

un adina'n talon maamin. Maid man-aakaw si makaakaw sidiyon kan maid angngat si manaman.

³⁴ Ta san kawadan dan talipon yu siya pay ud talona sosomkon yu."

Sat Babbauna Kanayuna Nasasaggana

³⁵ Imbagan pay Jesus sidat disipulus na un, "Masapula kankanayun kayu un mansasaggana ot kankanayuna matotonggan nat silaw yu

³⁶ un kama utdan baba-unon un manguuway kan Apu da un mangulina manligwat si boda. Ta nu dumatong ot mangkogkog, ibukatan da un dagusa palnokon.

³⁷ Nagasat dan kama't di un baba-unon un adi masuyopa manguuway sidit mangulinan dit apu da. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un mansukat dit apu da ot mantupakona dat baba-unona utdin kakakkanan ot sunadana dida.

³⁸ Nagasat dadiya baba-unon un mansasaggana'n manguuway sit apu da, gawan labi man onnu bungbung-on sin bigbigat dit sumaalana.

³⁹ Gagasmokon yu tu. Nu tigammun nat osa'n tagu nat dumakngan di man-aakaw, saganaona dalapnu adina makatukab sit boloyna.

⁴⁰ Ot padana pay kan dikayu, masapula mansasaggana kayu ta sakona Inyanak di Tagu sumaalak sit olasa adiyu nanam-on," kinnanan Jesus.

Sadat Matalgodan Kan Adi Matalgodana Baba-unon
(Mateo 24:45-51)

⁴¹ Mansidi, kanan Pedro kan Jesus un, “Apu, dikami kad nat mangibagbagaam sinata abalig onnu pati datun losan situ?”

⁴² Ot summungbat si Jesus un kanana’n, “Singngadan kad dit baba-unon un matalgodan kan nalainga man-ayuwana? Siya’d mangipaayuwanan dit apu utdit boloy na kan losana baba-unona kan siya’d man-iwalas sit kanon da nu timpu na.

⁴³ Nagasat diya baba-unon nu dakngon dit apu na un manungtungpal sidat kewaal na.

⁴⁴ Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un siya’d mangitalgodan dit apu na utdat losana kukuwa na.

⁴⁵ Yoong nu bokona matalgodan, kanana’t dit somsomok na un, ‘Bokona masapa dit apuka mangulin,’ ot lugiyana un mandatal sidat pada na un lalaki’n baba-unon kama pay sidat babai asi mangamangan kan uminum inggana’t mabuubuuk.

⁴⁶ Utdiyon, dumatong dit apu na utdit al-algaw kan olas un adina nanam-ona dumakngana. Ot dusaon tu dit apu na ot ipalak-am na dit dusan dat adi matalgodana tagu.

⁴⁷ “Sat baba-unon un titiggammu na dit piyaon dit apu na yoong adina kampay mansagana onnu tungpalon dit piyaona un makwa, nadagson dit mansasabid da kan siya.

⁴⁸ Yoong sat baba-unon un naid si tigammu utdat piyaon dit apu na un ipakwa yoong makakwa si madusaana, nalangpaw dit mansasabid da kan siya.

“Sat tagu’n maitalgodan di adu, adu pay dit man-amnama’n manligwat kan siya. Ot sat maitalgodan

di ad-adu, ad-adu pay dit manamna un manligwat kan siya.”

Si Jesus Ud Mansisinaan Di Tagu
(Mateo 10:34-36)

⁴⁹ Kinnanan Jesus un, “Inummoyak situn pita un nangidatong si apuy un mangukum ku utdan tagu. Ot piyaok okyana gumilagilabon.

⁵⁰ Yoong umuna yana mampaligatak ot nasigab tun angos ku un manomsomok inggana’t maimagasana.

⁵¹ “Kanan yu nin un ummoyak situn pita’n mangidatong si ginok. Bokon ta dummatongaka mangidatong si mansisinaan dat tagu.

⁵² Manipud sinsatunon, magoggogwa dan simbalyan. Nu awad lima, sadat tulū busulōn da dat duwa ot sadat duwa busulōn da pay dat tulū.

⁵³ Sat ama busulōna dit anaka lalaki ot padana pay un sat anaka lalaki busulōna dit ama na. Sat ina busulōna dit anaka babai kan pada na pay un sat anaka babai busulōna dit ina na. Sat katuganga un babai busulōna dit manugang ot sat manugang busulōna dit katuganga na.”

Mangimatunan Sit Timpu
(Mateo 16:2-3)

⁵⁴ Imbagan payyan Jesus sidat tagu’t di un, “Nu maila yu ud bunota manligwat lagud kanan yu un umudan ot tuttuwa un umudan.

⁵⁵ Nu mailayu un manligwat daya un manalan lagud kanan yu un ekang ot tuttuwa’n ekang.

⁵⁶ Man-ag-agin kayu. Maibaga yu dit kaipooyan dit ilan din langit kan satun pita yoong apay un

adiyu maibaga dit kaipooyan dan mangimatu-nana mapaspasamak situ un timpu?”

*Makaaliglu Ka Utdit Kabusul Nu
(Mateo 5:25-26)*

⁵⁷ Intuluy Jesus dit nambagbaga un kanana’n, “Apay un adiyu somsomkon nu ngadan nat kustu un koon yu?”

⁵⁸ Nu awad tagu’t mangidalum kan dikayu ta iyoy dikayu’t dit uukkuman, padason yu nat losana kaboolan yu un makaaliglu kan siya sit inggawan yu payyan sit dalan. Ta nu adiyu koon, lagayadon dikayu’n iyoy sidin kuis ot san kuis ipaima dikayu’t dan pulis ot ibalud da dikayu.

⁵⁹ Ot ibagak kan dikayu’n nu ibalud dikayu adi kayuwon makalaksun inggana’t mabayadan yu un losan dat multa yu.”

13

Tudtudu Maipanggop Sit Mangidadaoliyan Sidadat Basul

¹ Utdiya timpu’n nantudtuduwon Jesus, inggaw da ud tagu’n summaala nangibaga kan Jesus maipanggop sidat iGalilea un pinatoy ud Pilato utdit madama da un mandatdatun kan Apudyus sidit timplu.

² Ot kinnanang Jesus kan dida un, “Kanan yu nin nu nadagdagson dat basul da nu sadat losana pada da un iGalilea gaputa kama’t di dit nangkakatoy da?”

³ Ibagak kan dikayu, bokon. Ta ulay dikayu nu adiyu idadaoli dat basul yu padayu dida un matoy kayu pay ot maisina kayu kan Apudyus.

⁴ “Padan dadit kagwampulu’t walu un iSiloe un natoya naldugan sidit nalbaan dit nataknatak-nanga boloy. Utnat kanan yu nadagdagson dit basull da nu sadat uduma tagu’n ummili utdin Jerusalem?”

⁵ Ibagak kan dikayu, bokon. Ta ulay dikayu nu adi kayu mandadaoli pada yu dida un matoy kayu pay ot maisina kayu kan Apudyus.”

Abalig Maipanggop Sit Igus Un Adi Namunga

⁶ Imbagan Jesus tu un abalig kan dida un kanana’n, “Inggaw osa’n tagu un nangimula si igus sidit mumull-ana’t ubas. Utdit nakadakoll, umoy na bilibilingon ta mansallap si bunga na yoong maida talon indasana.

⁷ Ot imbagana’t dit man-aayyuwanona un, ‘Pokpokom tuwa igus ta tulu’n daguna lawaona umoyak bilibilingon nu awad bunga na yoong naida talon. Kaynga ullawa tun pita’n inggawana.’

⁸ Kanan dit man-aayyuwan un, ‘Oni man yan. Piga pay tun tawon ta bukalok tun nanliput asik kuan si lasana.

⁹ Ot nu mamunga nu tawon napiya pay yoong nu adina kampay, asita pokpokon.’ ”

Pinapiyan Jesus Dit Nabukuta Babai

¹⁰ Inggaw osa’n all-algawa iillongan, mantudtudtudu si Jesus sidit sinagoga.

¹¹ Inggaw osa’n babai un sinakayan di nadadaga ispiritu ot pinambukut na si kagwampulu’t walu un dagun ot adina’n talon matunung dit mansisikad na.

¹² Utdit mailan Jesus inayagana un pinaadani kan siya asina kinnanan un, “Bulun, napawayaan kaon sinat paligat nu.”

¹³ Ot inyagpad Jesus dit imana kan siya. Dagusa nangeknat ot nantunung dit mansisikad na. Utdiyon, indaydayaw na si Apudyus.

¹⁴ Mansidi, nakasulag dit pangaton didiya sinagoga gaputa al-algawa iillongan dit nampapiyaan Jesus sit masakit. Ot kinnanana utdat tagu’t di un, “Onoma algaw nat mantalibasuwana taku ot dumatong kayu’t datuwa al-algawa mampaagas bokona sit al-algawa iillongan.”

¹⁵ Summungbat si Jesus kan siya un, “Man-agagin napiya ka ullawa. Maid kad mangussag si baka onnu dangki na utdit naisiluwana asina umoy painuman nu al-algawa iillongan?”

¹⁶ Satuwa babai un kaganakan Abraham un binalud Satanas kan pinalpaligat na si kagwampulu’t walu un dagun, bokon kada napiya nu mawayaan ulay nu al-algawa iillongan?”

¹⁷ Utdiya insungbat Jesus, losan dat kabusul na un nabainan. Yoong sadat udum amod dit lagsak da utdit nakaskasdaawa kingkingwana.

*Abalig Maipanggop Sit Bukol Di Mustasa
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)*

¹⁸ Intulutuluy Jesus un kanana’n, “Singngadan nat kapanan dit mangiyapuwan Apudyus? Sin dit mangiyaligak?

¹⁹ Maiyalig si bukol di mustasa un bangbangoga bukol un immulan dit tagu’t dit mumul-ana. Ot utdit dummakol, kama’t kayu dit kadakol na ot ummoy dat sissiwit nanlubu utdat sanga na.”

*Abalig Maipanggop Si Bubud**(Mateo 13:33)*

²⁰ Kinnanan Jesus payyan un, “Ngad pay din mangiyaligak sin mangiyapuwan Apudyus?”

²¹ Kama si bubud un itamay dit babai si adu’n alina ot pabotalona’n losan dit maitamayana.”

*Sat Nasupita Luwangan**(Mateo 7:13-14, 21-23)*

²² Intuluy Jesus dit kumikkiyangana’n umoy Jerusalem ot nantudtudu’t dat kailin-ili un nilausana.

²³ Inggaw osa’n nangimus kan siya un, “Apu, akit kada lawa dat taguwon Apudyus?”

²⁴ Kinnanan Jesus kan dida’l losan un, “Igga yu ud kaboolan yu un mangoy sit nasupita luwangan umoy langit. Ta ibagak kan dikayu un adu dan mamadasa lumnok yoong adida makalnok.

²⁵ “Ta kama’t dit boloy un nu ombanon dit simboloy dit sawang naidon makalnok sidat awad sit lasin. Ulay nu iyumyum-og yu un mangkogkog kan mampakaasi un kanan yu un, ‘Apu, mangaasi ka ta ibukatan dikami.’ Yoong sumungbat dit simboloya kanana’n, ‘Naid tigammuk kan dikayu kan nu nanligligwatan yu.’

²⁶ Ot kanan yu un, ‘Nakakan kan nakainum kami kan sika kan nantudtudu ka pay sin boboloy mi.’

²⁷ Yoong sumungbat uman dit simboloy un, ‘Naid tigtigammuk nu nanligligwatan yu. Umadayu kayu, dikayu’n losana mankokokwa’t nadadag.’

²⁸ Ot dikayu’n inggaw sin lasin, mampaibil kan mampangilot kayu nu dumtong dit timpu nu

maila yu dat aappu taku un sada Abraham, Isaac kan Jacob kan sadat losana propetan Apudyus un naidagamung sin mangiyapuwan Apudyus yoong nalsin kayu kan dida.

²⁹ Utdiya al-algaw, manligwat dat tagu uttun nangkalliputa pita un umoy sumangu't din kakakkanan sidin mangiyapuwan Apudyus.

³⁰ “Tuttuwa tun ibagak. Awad da ud tagu'n maudi uttun satun yoong maun-una dan tu ot awad da ud maun-una uttun satun yoong maudi dan tu.”

Sat Nan-ibilan Jesus Maipanggop Sidat iJerusalem

(Mateo 23:37-39)

³¹ Utdi payona al-algaw, inggaw da ud Fariseo un dummatong kan Jesus ot kanan da kan siya un, “Masapula tengyam yan tuwa igaw ta panggop Herodes un papatoy sika.”

³² Summungbat si Jesus un, “Umoy kayu ibaga't nat nasikapa tagu ta uttun satun kan nu bigat, man-addagak sidan dimunyu kan papiyaok dan masakit. Ot nu maikatlu'n al-algaw magangput kuwon tun talibasuk.

³³ Yoong masapula ituluy ku un manalan sin Jerusalem situn algaw, bigat kan inggana't kabi-gat na ta bokona lobbong na un mapatoy dan propetan Apudyus sin uduma igaw nu adi utdin Jerusalem.

³⁴ “Inay kayu paya iJerusalem! Ta pinatoy yu dat propetan Apudyus kan binatang yu pay dat im-baun na un manudtudu kan dikayu. Namimpiga un piyaok dagupon dikayu un ayyuwanan un

padan din manalikopkopian din manuk sidan siyop na, yoong ummadi yu.

³⁵ Ot sinsatunon ipatungad Apudyus nat igaw yu. Ot ibagak kan dikayu un maidon ilan yu kan sakon inggana't din timpu un mangibagaan yu un, 'Binindisyunan Apudyus tun dummatonga imbaun na un pannakalong-ag na!' "

14

Pinapiyan Jesus Dit Masakit

¹ Sin-algawana iillongan, ummoy si Jesus sit boloy dit pangpangaton dat Fariseo ta inawis da un umoy makakan. Ot sadat tagu't di limalimadan da dat koona.

² Ininggaw osa'n tagu't din sanguwan Jesus un nanlollotog dat iki kan imana.

³ Utdi, inimusan Jesus dat mimistulun di lintog kan dat Fariseo utdi un kanana'n, "Makwa kad sit lintog taku un man-agas nu al-algawa iillongan onnu adina?"

⁴ Naida talon gumguminga ot inaggoman Jesus dit tagu ot pinapiyana asina pinadalan.

⁵ Utdiyon kinnanan Jesus kan dida'n dit ininggaw sidi un, "Singngadan na kan dikayu ud adi managdagusa manganguy sit abeng na onnu baka na nu maotdag si bitu nu algawa iillongan?"

⁶ Yoong adida masungbatan dit imbagan Jesus.

Abalig Maipanggop Sidan Kakkaili Kan Sadan Mansangaili

⁷ Utdit nadlaw Jesus un sadat tagu'n naawis sad piliyon da dit kabaluwana igaw, imbagana tuwa abalig kan dida'n losan.

⁸ “Nu awad mangawis kan dikayu si boda, adiyu umoy piliyon dit kabaluwana igaw ta tuwan nu awad nangatngatu nu dikayu un naawis.

⁹ Ta nu awad, umoy dit nangawis kan dikayu ot kanana’n, ‘Pangngaasim ta itdom nata tutup-pakan kan siya.’ Kad maibabain kayu ot kapilitana umoy kayu mantupak sit igaw dan nadoba’n tagu.

¹⁰ “Isunga nu maawis kayu’t amung, umoy kayu mantupak sit igaw dan nadoba’n tagu dalapnu nu umoy dit nangawis kan dikayu ot kanana un, ‘Umoy kayu mantupak sin sangu,’ maidayaw kayu’t dan losana tagu’n awad sidi.

¹¹ Ta sat tagu’n mangipangatu utdit long-ag na maidoba, yoong sat tagu’n mampakumbaba maipangatu.”

¹² Utdiyon, imbagan Jesus sidit nangawis kan siya un, “Nu awad iyawis nu si kakan onnu amung bokona sadat gagayyom nu, susunud nu, kakabagiyam onnu dat babaknanga kasog-on nu ullawa dat awisom. Ta mabalin da un awison pay sika ot supapakan da dit namakanam kan dida.

¹³ Yoong nu man-amung ka sad awisom dan nakapus, napikon, napilay kan nakulap.

¹⁴ Ta maid maisupapak da kan sika. Ot nagasat ka ta si Apudyus ud mangtod si gun-guna kan sika nu dumatong nat al-algawa mampaungalana’t dat nalintoga tagu.”

*Abalig Maipanggop Sit Dakola Amung
(Mateo 22:1-10)*

15 Magngolan man dit osa un nakaubung kan dida'n nangan dit abalig Jesus, kanana un, "Nagatat dit tagu'n makakan sit amung sin mangiyapuwan Apudyus."

16 Utdi, inyabalig Jesus dit sungbat na un kanana'n, "Inggaw osa'n tagu'n nampaamung ot nan-awis sidat adu'n tagu."

17 Utdit nakasagana'n losanon dit makan, imbaun dit nampaamung dit baba-unona ta umoy na ibaga't dat naawis un, 'Awe yuwon ta nakasagana'n losanon din makan.'

18 "Yoong nanlasun dat losana naawis. Kanan dit osa un, 'Dispinsalon yu ullawa, adiyak makaoy ta kaggatangak si payaw ot umoyak yan ilan.'

19 Kingwanan pay dit osa un, 'Dispinsalon yu ullawa, adiyak makaoy ta kaggatangak si lima'n palisa baka ot umoy ku yan ipadas dida un manaladu.'

20 Kanan payyan dit osa un, 'Dispinsalon yu ullawa, adiyak makaoy ta kaas-awaaka lawa.'

21 "Utdi, nan-ulin dit baba-unon ot imbagana'n losan dadit lasun da kan apuna."

"Sadit apu nakasulag ot imbagana't dit baba-unona un, 'Dalsoma umoy sidan losana kalsa kan nampadaddalan situn boboloy ta idallay nu un losan dat nakapus, dat napikon, dat nakulap kan dat napilay.'

22 "Bokona nabayag, nan-ulin dit baba-unon ot kanana't dit apu na un, 'Apu, nakwaon dit bilin nu yoong adu payyana maigawan.'

23 "Utdi, kanan dit apu uman un, 'Umoy ka utdan uduma kalsaka kan nampadaddalana manalan si-

dat uduma boboloy ot papilitom idallay dat tagu't tu dalapnu mapnu tun boloy ku.

²⁴ Ta ibagak kan dikayu un maid sidadit um-muna'n inawis ku ud pakapkapak situn makana insaganak.' "

*Sat Masapula Koon Dit Disipulus Jesus
(Mateo 10:37-38)*

²⁵ Sin-algawan sidit manaddalanan Jesus un umoy Jerusalem, tinung-ud dat un-unaya tagu. Utdi, summangu kan dida un kanana'n,

²⁶ "Nu awad tagu'n mamiya un mambalina disipulus ku, masapula sakon ud ipotog na un bokona sadat malong-ag na, susunud na, asawa na, aabeng na kan ulay sadit long-ag na pay lawan.

²⁷ Padana pay un sat tagu'n adi mamukud sit kulus* na asi maitung-ud kan sakon, adina mabalina mambalin un disipulus ku.

²⁸ "Ta awad kad tagu un mampangpanggop un mangwa't dakodakolana boloy un adina unaona listaon dat magastu na ta ilana nu awad umanay un mangangput na utdit tuudona?

²⁹ Ta nu palangona yoong maid umanaya mangangput na, losan dat mangila dulaon da un kanan dan,

³⁰ 'Inlugi na un palangon yoong maid mangangput na.'

³¹ "Padana pay sit osa'n ali un mamiya'n gumubat sit kabusul na un ali. Bokon kada som-somkona un umuna nu kaboolan dat simpulu'n

* **14:27** Sat kaipooyan dit mamukud sit kulus na, disididu din osa'n tagu un mapaligatan onnu mapatoy maipagapu't dit umunudana kan Jesus.

libu un taguna un abakon dat duwampulu'n libu un tagu'n dit kabusu_l na?

³² Ta nu adida kaboolan sidit pattapatta na, mangibaun si umoy mangabat sidit ali un kabusu_l na nu adayu payyan ta umoy makikapiya.

³³ “Padana pay kan dikayu. Masapula ammaan yu un somsomkon asikayu maitung-ud kan sakon. Ta adina mabalina mambalin kayu un disipulus ku nu adiyu iwayang dat losana awad kan dikayu.”

Sat Asin Un Maid Si Selbi
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ Intultuluy Jesus dit nan-abalig un kanana'n, “Naselbi nat asin nu mannanayun dit apgad na yoong nu nangkubayon adinaon mabalina maiyulin dit apgadna.

³⁵ Ot naidon selbi na ta adina pay mabalinona mailasa si pita. Maidawata lawaon.

“Ot dikayu'n awad si inga'n makangol, dumn-gol kayu,” kinnanan Jesus.

15

Sat Abalig Maipanggop Sit Natalak Un Kannelu
(Mateo 18:12-14)

¹ Sin-algawan adu dat man-uulup si bugis kan dat ibilang dat Judio un gumabasula nandatdatonga umoy mandongol kan Jesus.

² Nampangonot dat Fariseo kan mimistulun di lintog un kanan dan, “Inon pay dituwa tagu, naanggoma maibu_lbu_lun sidan gumabasul kan makakan pay kan dida.”

³ Utdi, imbagan Jesus tuwa abalig un kanana'n,

4 “Kaspagaligan ta osa kan dikayu’d awad si singgasuta kannelu ot matalak din osa singngadan nat koonā? Adina kad tengyan dat siyamapulū’t siyam sit tangsa ta umoy na inapon dit osa’n natalak inggana’t odasana?

5 Ot nu maodasanaon amod dit lagsak na un mamukuda mangidallay.

6 Ot nu dumatong sit boloy da ayagana dat gagayyom na kan kapaway na un kanana’n, ‘Aweyu ta lagsakan taku tun nangdasak sit natalaka kanneluk.’

7 “Ibagak kan dikayu un padana pay un amoamod din laglagsak sin langit maipagapu’t din osa’n gumabasula mandadaoli nu sadan siyamapulū’t siyama adida bigbigon un masapula mandadaoli da.”

Abalig Maipanggop Sit Natalaka Palata

8 Intuluy Jesus si abalig ot kanana’n, “Nu sanat osa’n babai’n awad si simpulu un palata ot matalak nat osa, ngadan nat koonā? Adina kad tonggan dit silaw asina sagadan dit boloy na ta ammaana un inapon inggana’t odasana?

9 Ot nu maodasanaon ayagana dat gagayyom na kan kapaway na un kanana’n, ‘Naanggomak ta indasak tun natalaka palatak ot manlagsak taku.’

10 “Ibagak kan dikayu un padana pay un manlaglagsak dat anghel Apudyus nu mandadaoli nat osa’n gumabasul.”

Abalig Maipanggop Sit Anak Un Nangwa Utdit Piniya Na Un Kingwa

¹¹ Imbagan pay Jesus tuwa abalig un kanana'n, "Iningaw osa'n tagu un duwa dat abeng na un lalaki.

¹² Sin-algawan, kinnanan dit naudi'n abeng sit ama na un, 'Ama, itdomon dit bingay ku utdat sanikuwam.' Utdi, biningay dit ama dit ipatawid na utdat duwa un abeng na.

¹³ Mapalabas man piga'n algaw inniplak dit naudi un abeng dat losana bingay na ot kaysan si adayu'n boboloy un umoy na ullawa binusbusbus dit pilak na udsi bokobokona mantatagu.

¹⁴ Utdit nagastu na un losan dit pilak na, dummatong dit ulat sidiya boboloy ot naidona talon mangal-ana't igatang na si kanona.

¹⁵ Utdi, umoy nanlabbu udsi osa'n tagu't diya boboloy ot sat talibasun un impakwa da kan siya, mampapakan si bolok sit tattalun.

¹⁶ Amod dit bitil na ot piyaona un mangan sit kakannon dat bolok yoong naid nangitod kan siya.

¹⁷ Utdit masomsomok na, kanana un, 'Adu'n masawal sit kanon dadit baba-unon amak sin boloy mi yoong antuwak situ un matmattoyan situn bitil ku.

¹⁸ Manalanakot ta mangulinak kan ama ot kanak kan siya un, 'Ama, pakawanonak ta nakabasulak kan Apudyus kan padana pay kan sika.

¹⁹ Adiyakon maibagaya abeng nu yoong pangngaasim ta ibilangak un osa'n baba-unom.'

²⁰ Kadon, kaysana nangulin kan amana.

"Inggaw payyan sit adayu'n dumoldol, naotap dit amana. Nadaguwan dit ama na ot nanod-toddaka ummabat kan siya'n kummawol asina inogkan.

²¹ Utdi, kinnanana dit abeng sit ama na un, ‘Ama, nakabasulak kan Apudyus padana pay kan sika. Adiyakon maibagaya abeng nu.’

²² Yoong inayagan dit amana dadit baba-unona ot imbagana kan dida un, ‘Dalason yu. Ikayu alan dit kabaluwana badut ta ibadut yu kan siya. Sikkalangan yu kan kapatusan yu.

²³ Umoy yu alan dit pinalungpu taku’n ubbun di baka ta paltiyon yu ta manlagsak taku.

²⁴ Gaputa satu un abeng ku, alig na ud natoy yoong ummungal. Alig na ud naiyawa yoong naodasan,’ kinnanana dit ama. Utdiyon inlapu daon dit manlalsak.

²⁵ “Sadit pangu’n abeng ininggaw sit pappayaw un mangkokwa. Dumoldol man sit boloy un dit nanlokat dingngol na dit gangsa kan sadat man-tatadok.

²⁶ Utdi, inayagana dit osa’t dat baba-unon da ot inimus na nu ngadan dit mapaspasamak.

²⁷ Summungbat dit baba-unon un, ‘Manlalsak da ta nangulin si sunud nu un kapkapiya ot pinapaltin amayu dit pinalungpu taku’n ubbun di baka,’ kinnanana.

²⁸ Amod dit sulag dit pangu’n abeng ot talona adina lumnok sit boloy. Ot lummaksun dit amana ta umoy na alallukona palnokon.

²⁹ Yoong kinnanana’t dit amana un, ‘Piga’n dagan un kamaak si babbaun nu un nantaltalibasun adik nansuksukil kan sika? Yoong naid gapu’d intod nu kan sakon un makaanggomak sidan gagayyom ku, ulay okyan nu ubbun di kalding.

³⁰ Sanata abeng nu un umoy na ullawa binus-busbus dit pilak nu utdan nadadaga babai man-

ulin kad ipaltiyam si kalungpuwana ubbun di baka.'

³¹ Summungbat dit amana un, 'Anak ku, iing-gaw ka kan sakon ot losana awad kan sakon kuwam.

³² Yoong masapula man-amung taku ta man-lagsak taku ta satun sunud nu alig na ud natoy yoong ummungal, alig na ud naiyawa yoong naodasan.' "

16

Abalig Maipanggop Sit Nasikapa Man-aayyuwan

¹ Utdi, imbagan Jesus tuwa abalig sidat disipulus na un, "Inggaw osa'n baknang un inggaw man-aayyuwanona't dat kukuwana. Naikubit kan siya un busbusbusona lawan dit man-aayyuwan dit pilak na.

² "Utdi, pinaayag dit baknang dit man-aayyuwan ot inimusana un, 'Apay tun nadamag ku un maipanggop kan sika? Alam situ dat losana listaan dat kukuwak ta kaanok sika un man-aayyuwanok.'

³ "Kinnanana dit man-aayyuwan sit domdom na un, 'Inon kad nin tun kook nu kaanonakona man-aayyuwan? San mamboka adik makwa. Ot mabainak pay un tumaptapaya si ikataguk.

⁴ Ay, tigammukon ud kook dalapnu ulay makaanak situn talibasuk awad da payyan ud gagayyom ku un mamalnok kan sakon sidan boloy da,' kinnanana dit man-aayyuwan.

⁵ "Utdi, inayagana un losan dat nakagawat sit apu na un sinin-ossa. Ot kinnanana't dit ummuna un, 'Piga dit gawat nu kan apuk?'

6 ‘Singgasuta angang un lana,’ insungbat na. Kinnanana dit man-aayyuwan un, ‘On, antu dit listaan nu. Sukatam, ikanglit nu un limampulu.’

7 Utdit osa kinnanana un, ‘Sika nu piga dit gawat nu?’ ‘Sinlibu’n salup un binayu,’ insungbat na. ‘Antu dit listaan nu,’ kinnanana dit man-aayyuwan. ‘Mangwa ka si sabali. Ikanglit nu ud walu’n gasuta salup.’

8 “Matigammuwan man dit apu, indayaw na dit kinasikap dit man-aayyuwan. Onta sadan bokona tagun Apudyus nasiksikap da un makat-ulag sidan pada da maipanggop si mangkapiyaan da nu sadan tagun Apudyus.

9 “Ot ibagak kan dikayu un usalon yu dat binaknang yu uttun lubung un itulung sidan mangkasapulan dalapnu nu naidon dat kinabaknang yu, awaton dikayu utdin mannanayuna igaw yu utdin langit.

10 Sanat tagu’n matalgodan un mangayyuwan si akita banag, matalgodan pay un mangayyuwan si adu. Sanat bokona matalgodana mangayyuwan si akita banag, amo bokona matalgodana mangayyuwan si adu.

11 Ot nu adi kayu matalgodana mangayyuwan sidan binaknang situn pita inona’n maitalgod kan dikayu dan gattoka binaknang sidin langit?

12 Nu adi kayu matalgodan sidan bokona kukuwa yu singngadan nat mangitodon si kuwa yu?

13 “Maid ud baba-unon si mandisanona un manselbiyan dan duwa’n apu. Ta lawengona dit osa ot piyaona dit osa, onnu ipasnok na un manselbi’t dit osa ot dulaona dit osa. Ot padana

pay kan dikayu un adiyu mabalina mandisanon din manselbi kan Apudyus kan gumamgama gumaknang,” kinnanan Jesus kan dida.

*Sat Lintog Kan Sat Mangiyapuwan Apudyus
(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)*

¹⁴ Nagngolan dat Fariseo un nagamgam si pilak datun losana imbagan Jesus ot inyalbuwang da.

¹⁵ Yoong kinnanan Jesus kan dida un, “Ipappaila yu utdan tagu un nalintog kayu yoong tigam-mun Apudyus nat annat sinat somsomok yu. Sat ibilang di tagu un talona napotog, gassulon ud Apudyus.”

¹⁶ Intuluy Jesus un kanana’n, “Sat lintog Apudyus un ingkanglit Moses kan sadat ingkanglit dat propetana dat naipatpatungpal agingga’t dit dummakngan ud Juan un Mambubunyag. Yoong manipudon sit timpun Juan, sadit Nabalun Damag un maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus dit maitudtudu. Ot osaosa iyaangos na un talon nat maidagamungana.

¹⁷ Nalaslasiun mangkigad tun langit kan pita nu san mawaswasan din kaban-ogana ugud sidin lintog na.

¹⁸ Padan dit lintog maipanggop si asawa un, sanat osa’n lalaki’n mangidang sinat asawa na ta asi mangasawa si sabali, makabasul si dagdag. Ot sanat lalaki’n mangasawa utdit naidangana babai, makabasul si dagdag.”

Sat Baknang Kan Si Lazaro

¹⁹ Inyabalig payyan Jesus un kanana’n, “Iningkaw osa’n baknanga tagu un nangkabanol

dat badut na kan inal^gawa nadumaduma'n nangkapippiya'n makan dat maisunad kan siya.

²⁰ “Ot inggaw pay nakapusa tagu'n nagolegoled dit losana long-ag na un mangngadan kan Lazaro. Inal^gawa umoy da ibanat sit luwangan dit nabaknanga tagu.

²¹ Ta tal^ona piyaona un kanon dat bugtan dit baknang. Ot ummoy pay dat asu ud dildildilan dat goled na.

²² “Sin-^{al}gawan natoy dit nakapusa tagu ot inyoy dat anghel Apudyus sit kawadan Abraham. Natoy pay dit nabaknanga tagu ot innilbon da.

²³ Utdit inggaw sit Hades un mampalpaligat, nantangad dit baknang ot naotap na utdit adayu da Abraham ot inggaw si Lazaro utdit sog-on na.

²⁴ Ot nampakuy dit baknang un, ‘Ama Abraham, kaasiyanak ta ibaun nu si Lazaro ta isanong na nat pungtun pagayyamot na utnat danum ta tod-todana tun dilak. Ta tal^ona mampalpaligatak situn antuwaka apuy.’

²⁵ “Yoong summungbat si Abraham un, ‘Som-somkom abeng ku un sadit katattagum losana napiya ininggaw kan sika yoong si Lazaro sinagapal na ud ligat. Sinsatunon antu uttu un kapkapiyaon ot sika pay nat mampalpaligaton.

²⁶ Adina pay makwa nat umoy sinata manligwat situ onnu manligwat sinata umoy situ ta awad gassud situn bol^aat taku.’

²⁷ “Kinnanan dit baknang un, ‘Ama Abraham, pangngaasim ta ibaun nu si Lazaro utdin bol^oy da amak

²⁸ ta awad da ud lima un sunud ku utdi, ta umoy na bagaan dida ta amangan nu umoy da uttun igaw di amoda ligat.'

²⁹ "Yoong summungbat si Abraham un, 'Awad dit ugud Apudyus un ingkanglit da Moses kan dat propetana un siya'd makatigammuwan da.'

³⁰ "Summungbat dit baknang un, 'Adida tut-tuwaon danat ama Abraham, yoong nu sanat tagu'n umungal nat umoy mangibaga kan dida manuttuwa da kad mandadaoli da utdat basul da.'

³¹ "Yoong imbagan Abraham un, 'Nu adida tut-tuwaon dit ugud Apudyus un ingkanglit da Moses kan dat propetana ulay pay nu ummungal na-toy nat umoy mangibaga kan dida adida payon maawisa manuttuwa.' "

17

Sat Maigapuwan Di Makabasulan (Mateo 18:6-7; 21:22; Marcos 9:42)

¹ Imbagan pay Jesus sidat disipulus na un, "Awada awad maigapuwan nat makabasulan di osa'n tagu. Yoong kaasi pay nat tagu'n maigapuwan di osa un mambasul.

² Un-unnaya lawa'n matakodan si dakolana gig-illingana batu din bagang na asi maidawat sin baybay nu siya'd maigapuwan di makabasulan di osa un nadoba'n tagu.

³ Siya'd gapuna un ammaan yu nat kokkoon yu. "Nu makabasul nat bulun yu kan dikayu, igimau yu ot nu mandadaoli, pakawanon yu.

⁴ Nu mamimpitu't sin-algawa makabasul ot kada makabasul umoy mampakawan kan dikayu, pakawanon yu."

Sat Pannakabalin Di Pammati

⁵ Utdi, imbagan dat apostoles kan Jesus un, “Apu, pabilgom ud tun mantututtuwa mi.”

⁶ Summungbat si Jesus un kanana’n, “Nu awad pammati yu un kama’t bukol di mustasa nat kadakol na, mabalin un ibagayu’t din kayu un, ‘Mabagut ka ta asika maimula utdin baybay,’ ot tuttuwaon dikayu.”

Sat Loblobbongon Di Baba-unon

⁷ Imbagan pay Jesus un, “Kaspagaligan ta awad osa kan dikayu’d awad baba-unona un ummoy nanablut onnu ummoy man-ayyuwan si kannelu ta dumatong, dagus kad un kanam kan siya un ‘Umoy ka manganon?’

⁸ Bokon, ta kanam un, ‘Umoy ka man-asug asika mansukat ot sunadanak sinat timpu’n manganak. Ot nu maabusaka mangan asika payon maisong-wat.’

⁹ “Ot nu maabusa koon dit baba-unon dat imbilin nu un koona, masapul kad un manyamanam? Bokon ta siya’d talibasu na di.

¹⁰ Pada na pay kan dikayu. Nu natungpal yu un losan dat naibilina koon yu adiyu nanamona maidayaw kayu nu adi kanan yuwoton un, ‘Baba-unon dikami ullawa ot kingwa mi ullawa dit naibilin kan dikami un koon mi.’ ”

Pinapiyan Jesus Dat Simpulun Nakutol

¹¹ Utdit manaddalanan da Jesus un umoy Jerusalem nangoy da utdin bolat Samaria kan Galilea.

¹² Dumatong da man sit osa’n boboloy ummabat dat simpulun nakutol. Summikad da utdit adadaya asida

13 impakuy kan Jesus un, “Apu, kaasiyan dikami.”

14 Nailan Jesus dida ot kanana un, “Ikayu mam-paila utdat papadi.”* Utdi, kaysan da yoong kaklata lawa’n nagikna daon un kummiya da.

15 Magiknan man dit osa un naidon dit kuto na nangulin kan Jesus ot nampappakuya nanday-dayaw kan Apudyus.

16 Umoy nampalintumong sit atubang Jesus un nanyaman. Sadiya tagu, Samaritano.

17 Utdi, kinnanan Jesus un, “Bokon kada simpulu dat tagu’n kummiya ot kawad dat siyam nu?

18 Apay un satun bokona Judio tun os-ossaana umoy manyaman kan Apudyus ya simpulu da?”

19 Ot kinnanan Jesus sidit tagu un, “Lumigwat kaon ot manalan ka ta kummiya ka gapu’t nat pammatim.”

*Sat Dumakngan Din Mangiyapuwan Apudyus
(Mateo 24:23-28, 37-41)*

20 Utdi, gaputa inggaw da ud Fariseo un nangimus kan Jesus nu kapiga dit manlapuwan dit mangiyapuwan Apudyus, summungbat si Jesus un, “Maid makail-an sit manlugiyan dit mangiyapuwan Apudyus.

21 Maid makaibaga un, ‘Antu uttu,’ onnu ‘Andi utdi,’ ta sat mangiyapuwana antu uttu un mismu kan dikayu uttun satun.”

* 17:14 Sat ugali da utdit, nu naagasan nat osa’n nakuto masapula umoy na ipaila utdit padi da dalapnu siya’d mamanoknok nu tuttuwa un naagasanon dit kuto na.

22 Imbagana utdat disipulus na un, “Dumtong nat timpu un piyaon yu un maila’d sakona In-yanak di Tagu, ulay nu sin-algawa lawa yoong adiyu ud sakon maila.

23 “Ot awad dat mangibaga kan dikayu un, ‘Andi utdi,’ onnu ‘Antu uttu,’ yoong adiyu un talon tut-tuwaon dida.

24 Ta kama’t din kilat nu dumelang, madolangana’n losan din langit ot maila dan losana nangkalliput, siya’d kamaana nu mangulinaka Inyanak di Tagu.

25 Yoong masapula sagapalok yan dat adu’n ligat kan sumdiyanak sidat tagu’t tun satun.

26 Nu mangulinaka Inyanak di Tagu, maipada dit kokkoon dat tagu’t dit timpun Noe utdat kokkoon dat tagu’n dakngak.

27 Ta utdit timpun Noe, ginan-ganas dat tagu’n nanganangan, nan-iinum kan nan-aassawa da inggana’t nilumnokan da Noe utdit dakolana ba-pul. Manlitap manon, losan dat tagu’n nalmos.

28 Padana pay sit timpun Lot un sat nanganangan, nan-iinum, nanggatagatang, nanlakulaku, nammulamula kan namboloboloy dat kingkingwan dat tagu.

29 Yoong utdit al-algawa nanengyan da Lot sidit boboloy Sodom, kaklata inyudan Apudyus dit apuy kan gumalabala’n batu un mangngadan si asufre un namatoy sidat losana tagu.

30 Kama’t di payon dit mapasamak nu al-algawa mangulinak un Inyanak di Tagu.

31 “Utdiya timpu sanat tagu’n awad sit otop[†] dit boloy na adinaon lumnoka umoy mangala’t dat kukuwana. Padana pay sit tagu’n awad sit payaw, adinaon masapula mangulin sit boloy na.

32 “Sosomkon yu dit napasamak sit asawan Lot sidit nan-awing.[‡]

33 “Sat tagu’n gamgamana nat mataguwana’t tun pita, maid ayana nu adi matalak na dit mataguwan un maid kigad na. Yoong sanat tagu’n matoy maipagapu’t dit manuttuwaana kan sakon, maitdan si mataguwan un maid kigad na.

34 “Ibagak kan dikayu un nu labi nat dumakngak ta awad da ud duwa’n nangkaoboga nasuyop, maala dit osa ot matengyan dit osa.

35 Padana un nu awad duwa’n manggilgiling, maala dit osa ot matengyan dit osa.

36 Nu awad da ud duwa’n tagu’t din payaw, maala dit osa matengyan dit osa.”§

37 Magngolan man dat disipulus Jesus tuwa imbagana, inimus da un, “Apu, kawad na nu nat makwaana?”

Inyabalig Jesus un kanana’n, “Sat kawadan di ladag, siya’d madatdatngan dat tulayan.”

18

Abalig Maipanggop Sit Bilug Kan Sat Kuis

¹ Imbagan pay Jesus tuwa abalig kan dida ta piyaona’n kanayuna manluwalu da un adida mappog.

† 17:31 Nalenad dit otop dit boloy dat Judio isunga mabalin da un umoy man-illongan onnu mampoyyaawan. ‡ 17:32 Ilan yu utdin Genesis. 19:26. § 17:36 Naid tuwa bersikulu utdan uduma manuskrito.

² Sat abalig na kanana'n, "Inggaw osa'n kuis sit osa'n boboloy un adina iyogyat si Apudyus kan adina pay mangwaan dat uduma tagu.

³ "Ot inggaw pay bilug sidiya boboloy un maka-oo-ooy kan siya un umoy mampatulung un kanana'n, 'Pangaasim ta takdolam dit kalintogak sidin kabusul ku.'

⁴ "Adin dit kuis wilwiliyon, yoong utdit mabayag kanana'n, 'Maid ogyat ku kan Apudyus kan adik mangwaan dan uduma tagu.

⁵ Yoong gaputa lumingaling tun bilug takdolaka lawa. Ta nu makao-ooya mampatulung mapogak.' "

⁶ Imbagan Jesus un, "Dingngol yu dit imbagan dit lawenga kuis.

⁷ Ot bokon kada donglon Apudyus dat tagu na un inalgalgod kan linabi un mangkodaw si tulung kan siya? Adina kad dagusona tunungan dida?

⁸ Ibagak kan dikayu un dagusa takdolan Apudyus dit kalintogan da. Yoong ulay nu siya di, nu mangulinak un Inyanak di Tagu, awad kad nin dakngak si napasnok ud pammati na uttun pita?"

Sat Fariseo Kan Man-uulup Si Bugis

⁹ Imbagan Jesus tuwa abalig sidat tagu't di un manaltalgod sit kinalintog da kan manuladula da utdat pada da un tagu.

¹⁰ Kanana un, "Inggaw da ud duwa'n tagu'n ummoy sit boloy Apudyus dalapnu manluwalu da. Fariseo dit osa kan man-uulup si bugis un maibilanga gumabasul dit osa.

¹¹ "Summikad dit Fariseo un nangiluwalu utdit maipanggop kan siya un kanana'n, 'Apudyus

iyamanak ta bokona kamaak sidat uduma tagu'n naagum, natuli, managdagas onnu padan tun gumabasula man-uulup si bugis.

¹² Manlanganak paya mangan un manluwalu si mamigwa't sindumingguwan kan itdok pay kan sika nat ingkapulun nat losana malabbuwak,' kinnan dit Fariseo.

¹³ "Yoong sadit man-uulup si bugis, ininggaw sit ad-adayu ot adina pay mantangad langit un manluwalu. Ot binbintugona dit palagpag na gapu't babawi na ot kinnanana un, 'Apu, kaasiyanak ta gumabasulaka tagu!'

¹⁴ "Ibagak kan dikayu," kinnan Jesus, "nangulin tuwa tagu un napalintog sit man-iilan Apudyus yoong sat Fariseo, bokona napalintog. Ta sanat tagu'n mangidayaw sit long-ag na maidoba, yoong sanat mampakumbaba siya'd maidayaw."

*Binindisyunan Jesus Dat Aabeng
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)*

¹⁵ Inggaw namingsan un nan-idatong dat tagu utdat aabeng da kan Jesus dalapnu agpadana dida'n bindisyunan yoong mailan man dat disipulus na inggimau da dat tagu.

¹⁶ Yoong si Jesus inayagana payon dat aabeng kan siya asina kinnan sidat disipulus na un, "Bay-an yu un umoy danat aabeng kan sakon, adiyu iyapa dida ta sadat kama kan dida dat maidagamung sin mangiyapuan Apudyus.

¹⁷ Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nu adiyu awaton din mangiyapuan Apudyus un padan

din koon di abenga mangawat, adi kayu maidagang mung sisi.”

Sadit Nabaknanga Tagu

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Ininggaw osa'n pangaton dat Judio un nangimus kan Jesus un, “Napiya'n Mistulu, ngad nat masapula kook dalapnu matawid ku dit mataguwana maid kigad na?”

¹⁹ Summungbat si Jesus un, “Apay un kanama napiyaak? Maid udum si napiya nu adi si Apudyus ullawa.

²⁰ Tigammum dat bilin un, ‘Adika managdagas. Adika kumatoy. Adika man-akaw. Adika mangus-tigu si tuli. Dayawom da amam kan inam.’ ”

²¹ Summungbat dit lalaki un, “Tungtungpaloka losan danaton manipud sit kaban-og ku.”

²² Magngolan man Jesus dit insungbat dit lalaki kinnanana kan siya un, “Annat payyan mangkulangam. Umoy ka ilaku dat losana kukuwam ta asim itdon dit bayad na utdat nakapus kad awad binaknang nu ud langit, asikaon umunud kan sakon.”

²³ Magngolan man dit lalaki di, amod dit domdom na ta talona baknang.

²⁴ Nailan Jesus un nadomdoman ot kanana un, “Talona nasigaba makalnok danat baknang sin mangiyapuan Apudyus.

²⁵ Nalaslasu un mangoy nat kamelyu un dakola ayam sinat abut di tanud nu sanat osa'n baknanga tagu un lumnok sin mangiyapuan Apudyus.”

²⁶ Ot sadat nakagngol situ inimus da un, “Singngadan dat mabalina taguwon Apudyus nu?”

²⁷ Insungbat Jesus un, “Sadat banaga adin di tagu makwa, makwan Apudyus.”

²⁸ Utdi, kinnanan Pedro un, “Dikami nu, un tinengyan mi dat boloy mi dalapnu sika’d uun-nudon mi?”

²⁹ Ot kinnanan Jesus kan dida un, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu, un singngadan na mana manengyan sit boloy na, onnu asawa na, onnu sunud na onnu malong-ag na onnu aabeng na maipagapu’t din mangiyapuan Apudyus,

³⁰ adayu’n ad-adu dat maawat na uttun matattaguwana nu sadat tinengyana. Ot anungus kad di algaw awatona pay dit mataguwan un maid kigad na.”

Pitlun Jesus Nangibaga’t Dit Maipanggop Sit Matoyana

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

³¹ Tinang-il Jesus binagbaga dat kagwampulu’t duwa un disipulus na ot kanana’n, “Dumngol kayu! Tumagada taku’d Jerusalem ot losan dadit ingkanglit dat propetan Apudyus sidita mapasamak kan sakona Inyanak di Tagu, matungpal da.

³² Maiyawatak sidat bokona Judio ot manliwliw-anak, pababbainanak kan luglugpaanak.

³³ Kumkumpasanak asiyanak patoyon yoong umungalak sidin maikatlu’n al-algaw.”

³⁴ Yoong adin dat disipulus na naawatan dit imbagana ta kama nu naisuluk dit kaipooyana ot naid tigammu da nu ngadan dadit uguugudona.

*Pinapiyan Jesus Dit Nakulap Un Tumaptappaya
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)*

³⁵ Utdit iningaw da Jesus sidit adani't din Jerico inggaw nakulapa tagu'n mantutupak sit igid dit kalsa'n tumaptappaya.

³⁶ Magngol na man dit damit dat aduadu'n tagu'n lumaus, inimus na nu ngadan dit mapas-pasamak.

³⁷ “Manlaus si Jesus un iNazaret,” kinnanana da kan siya.

³⁸ Utdiyon, nampakuy un, “Jesus un kaganakan Ali David kaasiyanak.”

³⁹ Sadat tagu'n namangu't dit bulog inggimau da ot imbaga da un walling. Yoong amo indakol na ota kinnanana'n, “Kaganakan Ali David kaasiyanak.”

⁴⁰ Magngolan man Jesus, nan-illong ot imbagana un idatong da kan siya dit nakulap. Idatong da man, inimusan Jesus un,

⁴¹ “Ngadan nat piyaoma kook kan sika?”

Ot kanan dit nakulap un, “Apu, piyaok umila.”

⁴² Utdi, imbagan Jesus kan siya un, “Umila kaon. Kummiya ka gapu't nat pammatim kan sakon.”

⁴³ Dagusa ummila dit nakulap ot naitung-ud kan Jesus un nandaydayaw kan Apudyus. Ot mailan man dat losana tagu dit napasamak nandaydayaw da pay kan Apudyus.

19

Da Jesus Kan Zakeo

¹ Utdit lumaus da Jesus sin Jerico,

² inggaw osa'n baknanga ap-apun dat man-uulup si bugis* un mangngadan kan Zakeo.

³ Piyaona'n talon un ilan si Jesus nu kamaana yoong adina maila ta abobboba'n tagu ot masak-linan si Jesus sidat aduadu'n tagu.

⁴ Sat kingwana, nanoddaka ummun-una't dit doldolon da Jesus ot summakay sit kayu un ngad-non dat sikamoro dalapnu lumaus da kad mailana.

⁵ Utdit dumatong da Jesus sit summakayan Zakeo, tinangad Jesus ot kinnanana un, "Zakeo lumsa ka't nat. Dalasom ta umoyak sin boloy yu uttun algaw."

⁶ Dagusa nilumsa si Zakeo ot amod dit anggoma un nangidallay kan Jesus sit boloy da.

⁷ Mailan man dat tagu dit kingwan Jesus nampangonot da un kanan dan, "Apay umoy pasan-gaili utnat osa'n gumabasula tagu?"

⁸ Yoong summikad si Zakeo utdit atubang Jesus un kanana'n, "Apu, itdok nat gogwan di losana kukuwak sidat nakapus. Ot sadat tagu'n kinuluk ku sukatak si mamimpat si kaadu na dat inalak."

⁹ Kinnanana Jesus kan siya un, "Uttun satuna algaw taguwon Apudyus datuwa simbalyan gaputa si Zakeo pinada na si Abraham un ginnapuwana un nanufluwa.

¹⁰ Ta sakona Inyanak di Tagu inummoyak situn pita dalapnu umoyak inapon kan taguwon dat naiyawa."

*Abalig Maipanggop Sit Bulawana Pilak
(Mateo 25:14-30)*

* **19:2** Buis kanan dat udum.

11 Utdiya dudumngolan dat tagu kan Jesus, intulutuluy na un nan-abalig ta adani daon sin Jerusalem ot kanan dat tagu nu ilan daona dagus dit man-apuwan Apudyus.

12 Ot kinnanana'n, "Inggaw osa'n tagu'n nangatu't saad na un inummoy sit adayu'n ili dalapnu mabalangatana ali asi mangulina mangiyapu.

13 Inayagana dat simpulu un baba-unona't dit daan na un manlakkatan ot sinin-ossa na dida'n initdan si pilaka bulawan[†] un kanana'n, 'Siyatu'd mampuuhan yu un mannigusiya inggana't mangulinak.'

14 "Yoong talona lalawwengon dat kailiyana diya tagu ot nangibaun dat uduma tagu'n maitung-ud kan siya ta umoy da ibaga't dit emperador un, 'Apu Emperador, adimi piyaon tuwa tagu un man-ali mi.'

15 "Yoong nambalin payona ali diya nangatu'n tagu. Ot utdit nangulin pinaayagana dat baba-unona un initdana si pilak ta ilana nu piga dit nambalanan dit pilaka intod na kan dida.

16 "Dummatong dit ummuna ot kinnanana un, 'Apu, pinangganansiyak si simpulu dit os-ossaana pilaka bulawana intod nu.'

17 " 'Nabalu nat kingwam,' kinnanana dit ali. 'Nabalu ka un baba-unon. Ot gaputa matalgodan ka utdan akita naitod kan sika, mangitulayok sika si simpulu'n ili.'

[†] 19:13 Satu un pilak sidin bagbagan di Griego, mina, un sat banol na 100 denario onnu labbun di osa'n tagu si duwa onnu tulu'n bulan.

18 “Dummatong pay dit maikagwa un kanana’n, ‘Apu, pinangganansiyak si lima dit os-ossaan un bulawana pilak.’

19 “Ot kinnanan dit ali kan siya un, ‘Sika’d mangitulayok si lima’n ili.’

20 “Naisongwat pay dit osa’n baba-unon un kanana’n, ‘Apu, antu dit pilak nu. Binugubugus ku si pangyu asik insuluk

21 ta kumimutak kan sika ta nasulag ka un tagu. Alam nat bokona kuwam kan apitom nat bokona immulam.’

22 Kanan dit ali kan siya un, ‘Sika’d kadadagana baba-unon. Dusaok sika gapu pay lawan sidanat imbagam. Titiggammum un nauyungak ot alak nat bokona kuwak kan apitok nat bokona immulak.

23 Ot apay adim imbangku dalapnu dumatongak kad awad ganansiya na un iyulin nu kan sakon?’

24 Utdi, kinnanana’t dat tagu’n sumisikad sidi un, ‘Alan yu nat pilak kan siya ta itdon yu utdit nakaganansiya si simpulu.’

25 Yoong kinnanan da kan siya un, ‘Apu andi manon simpulu’n pilak nan?’

26 “Summungbat dit ali un, ‘Ibagak kan dikayu, sat tagu’n mangusal sidat maitod kan siya dalapnu talona naselbi da, maitdan pay si ad-adu. Yoong sat adi mangusal, ulay sat akita awad kan siya maala.

27 Ot sadan gumusbusul kan sakon un adi mamiya un sakon man-ali da, idatong yu ta patoyon yu dida’t tun sanguwak,’ kinnanan dit ali.”

Dinaydayaw Dat Tagu Si Jesus Sit Dummakn-gana'd Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ Magangput mana maibagan Jesus di, intuluy na dit umoyana'd Jerusalem ot tinung-ud dat disipulus na.

²⁹ Utdit umadani daon sidin Betfage kan Betania utdit bateled Olivo, nambaun si Jesus si duwa't dat disipulus na.

³⁰ Kinnanana kan dida un, "Umuna kayu't nat madoldola boboloy ot nu makadatong kayu awad odasan yu si naisilu'n ubbun di dangki un adina payyan nakabayuwan. Ussagan yu ta idatong yu uttu.

³¹ Nu awad mangimus nu apaya ussagan yu, ibaga yu un masapul dit Apu."

³² Kaysan dat imbaun na ot indasan da un tut-tuwa dat imbagan Jesus.

³³ Utdiya madama'n us-ussagan da dit ubbun di dangki, kinnanana dit singkuwa un, "Koon yu un ussagan nat ubbu?"

³⁴ Ot kinnanana da un, "Masapul din Apu."

³⁵ Indallay da kan Jesus ot inyang-ap da dat kagoy da utdit dangki asida pinangkabayu si Jesus.

³⁶ Utdit manaddalanon si Jesus un dit nangkabayu, inyang-ap dat uduma tagu dat kagoy da utdit dalan.

³⁷ Utdit manlapu daon un gumusad sin bateled Olivo un dumoldolan da ud Jerusalem inlapun dat adu'n naitung-ud kan Jesus dit mantattalok kan mampappakuy un mangidaydayaw kan Apudyus gapu utdat nakaskasdaawa kingkingwa na un naila da.

³⁸ Gapappakuyan da un kanan dan, “Bindisyunan Apudyus tun Ali un imbaun na un pannakalong-ag na. Kapiya utdin langit kan madaydayaw si Apudyus sidin kangattuwana langit.”

³⁹ Ot sadat uduma Fariseo un naidagamung sidat tagu, kinnanana da kan Jesus un, “Mistulu, ibagam sidan disipulus nu ta walling da.”

⁴⁰ Summungbat si Jesus un, “Ibagak kan dikayu un nu guminok da, sadan batu dan maisongwata mampappakuya mandayaw kan Apudyus.”

Kinadaguwan Jesus Dat Tagu'd Jerusalem

⁴¹ Adaniyon da Jesus sin Jerusalem, ot maotap na man dit ili inibilana ta madaguwan sidan tagu.

⁴² Kinnanana un, “Ay Jerusalem! Nu tigammum okyan pay situn satuna algaw nat masapul dalapnu kapkapiya ka. Yoong adim kampay maimatunan.

⁴³ Ot dumatong nat algawa umoy dat kabusul nu mangalikuman kan sika, sondan dika ot maid ayon dat tagum un mambutik.

⁴⁴ Aminon dika un yam-anon kan patoyon da dan losana tagum. Maid ulay osa't batu si adi magidu ta adim immatunan dit dummakngan Apudyus un managu kan sika.”

Inummoy Si Jesus Sit Timplu

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Dumatong da man Jerusalem, nilumnok si Jesus sit timplu ot pinalaksun na un inamin dat manlalaku.

⁴⁶ Kinnanana kan dida un, “Naikanglit sit ugud Apudyus un, ‘Satun boloy ku, boloya

luluwwaluwan,' yoong pinambalin yu un igaw di makuluk."

⁴⁷ Manipud sidiyon, kaalga-algawa mantudtudu si Jesus sit timplu. Ot sadat aap-apun di padi kan dat mimistulun di lintog padana pay dat pappan-gat dat tagu't di inainapon da dit mamatoyan da kan Jesus.

⁴⁸ Yoong adida tigammu nu inon dit koon da ta losan dat tagu talona pipiyaon da dit dudumngol kan siya't dit itudtudu na.

20

Imus Maipanggop Sit Nanligwatan Dit Kalintogan Jesus

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Sin-algawan un mantudtuduwan Jesus sidat tagu't dit timplu kan mangiwalwalagawagana't dit Nabalu'n Damag, ummoy dat aappun di padi, mimistulun di lintog kan sadat lalallakay dat Judio kan siya.

² Kinnanan da kan siya un, "Ibagam ud kan dikami nu ngadan nat kalintogama mangwa't danat kokkoom onnu singngadan nat nangtod kan sika't kalintogam?"

³ Summungbat si Jesus un, "Antu pay imusok kan dikayu.

⁴ Ibagay yu ud kan sakon nu singngadan dit nanligwatan dit kalintogan Juan un mambunyang, nanligwat kan Apudyus onnu nanligwat si tagu?"

⁵ Utdi, nampipinnuut da pay lawan un kanan dan, "Nu ibaga taku un nalligwat kan Apudyus kana't oni un, 'Apay un adiyu tinuttuwa nu?"

⁶Yoong nu kanan taku'n nanligwat si tagu, batu-batuwon ditaku't datun adu un tagu gaputa tut-tuwaon da un si Juan osa un propetan Apudyus."

⁷Isunga insungbat da un adida tigammu.

⁸Ot kanan Jesus kan dida un, "Ot madik pay ibaga tun nanligwatan tun kalintogaka mangwa't datuwa kook."

Abalig Maipanggop Sidat Nadadaga Ma-aayyuwan Sit Kaubasan

(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

⁹Utdiyon, inyabalig Jesus tu utdat tagu un kanana'n, "Inggaw tagu un minul-ana't ubas dit pita na asina impatobaw ot nangalyug si nabayag si sabali'n ili.

¹⁰"Utdit dumatong dit bubullasan, nangibaun si baba-unona un umoy mangala't dit gogwa na utdit naapit. Yoong pinangpang-ok dat nantobaw dit naibaun asida pinadalan un imaima.

¹¹"Utdi, nangibaun uman si osa'n baba-unon, pinangpang-ok da payyan asida binabbainan un pinangulina imaima.

¹²"Utdi, nangibaun payyan si maikatlu utdat baba-unona ot pinangpang-ok da aginggana't nasugasugat asida impagkal sit lasin dit kaubasan.

¹³"Utdiyon, kinnanan dit singkuwa't dit kaubasan un, 'Inon kad nin din kook? Ibaun ku tun potpotgoka anak ku ta ikabain da nad,' kinnanana.

¹⁴"Yoong mailan man dat mantotobaw dit anak, kanan da un, 'Siyatu dit manawid situn pita. Patoyon taku dalapnu mangkuwa taku tun pita.'

¹⁵"Utdi, inlaksun da dit anak sit kaubasan asida pinatoy.

“Kadon, inon dit koon dit singkuwa’t dit kaubasan sidat nantobaw?” kinnanan Jesus.

¹⁶ “Dumatonga umoy mamatoy sidat pinantobaw na kad asina ipatobaw dit kaubasan sidat udum.”

Magngolan man dat tagu dit imbagana, kinnanan da un, “Adin Apudyus ipalubusa mapasamak nat kama’t nat.”

¹⁷ Intutukkol Jesus dida ot kanana’n, “Inonaon dit kanan dit naikanglita ugud Apudyus sidit awe un,

‘Sadit batu un inidsan dadit mangkokokwa’t boloy, siya ud nambalina pannaan dit sikun dit boloy?’

¹⁸ “Ot singngadan na mana maotdaga maitama utdiya batu masipsip-uk ot singngadan na mana maotdagan didiya batu matumotumok.”

*Imus Maipanggop Sit Mambayadan Si Bugis
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)*

¹⁹ Naawatan dat mistulun di lintog kan aapapun di padi un imbagan Jesus diya abalig un maibusul kan dida ot pinadas da un dokmaan sidiya timpu yoong ummogyat da utdat tagu.

²⁰ Kad sidiyon, linimalimadan da si Jesus. Ot nangibaun da si manissiim kan siya un man-agagin nalintoga tagu un umoy makaim-imus kan siya. Ta piyaon da nu makaibaga si maikaniwas dalapnu awad lasun da un manokma kan siya asida ipaima kan gubinnadul un siya’d awad si kalintogan kan pannakabalin un mangukum kan siya.

²¹ Ummoy dat naibaun kan Jesus ot kanan da un, “Mistulu, tigammu mi un ustu dan ibagbagam

kan itudtudum. Maid idumdumam si tagu ta itudtudum nat katuttuwaana maipanggop sidan piyaon Apudyus ipakwa.

²² Ot ibagam ud nu naingkalintogana mam-bayad taku si bugis kan Caesar un Emperador ud Roma?”

²³ Yoong naawatan Jesus dit sikap da ot kinnanana kan dida un,

²⁴ “Mangipaila kayu ud si pilak kan sakon?” Nangipaila da man kinnanana un, “Simmuging kan singngadan situn naimalka?” “Si Emperador Caesar,” insungbat da.

²⁵ Ot kinnanana Jesus kan dida un, “Ot nu siya nat, itdon yu kan Caesar nat kuwan Caesar, ot itdon yu pay kan Apudyus nat kuwan Apudyus.”

²⁶ Naid nagngol dat naibaun si mamabasulan da kan siya utdit atubang dat adu’n tagu. Nasnas-daaw daot sidat insungbat na ot naid ginumgum-minga kan dida.

*Imus Maipanggop Sit Umungalan Dat Matoy
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)*

²⁷ Inggaw da ud ummoy kan Jesus un Saduceo un dida dat manguguda maid umungal si natoy.

²⁸ Inimus da kan Jesus un, “Mistulu, kanan dit lintog taku un ingkanglit Moses un, ‘Nu mangasawa nat osa’n lalaki ta matoy un naid anak na, masapula asaw-on dit sunud na dit bilug dalapnu man-anak da si kama’t anak didit natoy.’

²⁹ “Iningaw da ud pitu’n mansusunuda lalaki. Nangasawa dit pangu yoong natoya naid anak na.

³⁰ Utdi, inasawan dit maikagwa’n sunud na dit bilug yoong natoy uman un maid anak na.

³¹ Inasawan pay dit maikatlu yoong nampapada dit naipasamak inggana't dit maikapitu'n sunud da un naamin da un natoya maid ingganak da utdit bilug.

³² Mabaybayag man, natoy pay dit bilug.

³³ "Utdi, nu timpu'n umungal dat natoy, singn-gadanon dit sin-asawa utdiya bilug, ta losan dat pitu'n mansusunuda nangasawa kan siya?"

³⁴ Summungbat si Jesus un kanana'n, "Man-aassawa dat tagu't tun pita

³⁵ yoong nu umungal dat natoy, sadan tagu'n ibilang Apudyus un lobbonga matagu't inggaingga, maidon man-aassawa kan dida.

³⁶ Ta maipada daon sidan aanghel un adi daon matoy. Abeng ud Apudyus didaon ta pinaungal na dida kan katoy.

³⁷ "Panoknoka Moses un umungal dat natoy. Sadit ingkanglit na un maipanggop sidit umapua-puya kayu, imbaga na un, 'Si Apudyus siya ud mandaydayawan da Abraham, Isaac kan Jacob.'

³⁸ Ot piyaona'n ugudon un si Apudyus bokona Apudyus dat natoy nu adi Apudus dan matatagu. Ta ulay nu natoy dit osa'n tagu, sissiya un matattaguwan sin biyang Apudyus."

³⁹ Kinnanan dat uduma mimistulun di lintog un, "Mistulu, nabalbalu nat insungbat nu."

⁴⁰ Kinnanan da tu ta maidon makatuloda makaim-imus kan siya.

Imus Maipanggop Kan Kristu

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Utdi, kinnanan Jesus kan dida un, "Inona'n kanan da un sat Kristu kaganakan dit Ali David?"

⁴² Ta ulay si David ingkanglit na utdit iblu un Salmo un kanana'n,
'Imbagan Apudyus kan Apuk un: Mantupak ka
uttun kapon madiwanan ku

⁴³ inggana't abakok aminon dat kabusul nu.*

⁴⁴ "Ot nu 'Apu' kanan David kan Kristu, in-
inona'n kaganakana nu?"

Sat Imbagan Jesus Maipanggop Sidan Mimistulun Di Lintog

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

⁴⁵ Utdiya dudumngolan dat tagu, imbagan Jesus
sidat disipulus na un,

⁴⁶ "Alimbanan yu danat mimistulun di lintog
ta pipiyaon da un mangay-ayaw un anandu dat
badut da un mangipaila't dit saad da kan pipiyaon
da nu dayawon dat tagu dida nu umoy da utdan
aabtan di tagu. Pipiyaon da dit mantupak sit
sangu utdin sinagoga kan inggaw sit inggawan dat
nangangatu'n tagu nu amung.

⁴⁷ Gundawayan da dat bilug ot aminon da
un alan dat sanikuwa da, asida andu-anduwon
dit luwalu da un manal-in da utdit kokkoon da.
Ot talona nadagson dit dusa da nu duntong dit
timpu," kinnanan Jesus.

21

Sat Pakdawa Intod Dit Nakapus Un Bilug

(Marcos 12:41-44)

¹ Nanlungayat si Jesus ot nailana dadit babak-
nanga man-ipsisuk sidat pakdaw da kan Apudyus
sidit pipissukan di pakdaw sidiya timplu.

* **20:43** Salmo 110:1.

² Ot nailana pay dit nakapukapusa bilug un mangipisuk si duwa'n sipinga lawa.

³ Utdi, kinnanana un, "Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un sadin impisuk din bilug nabanbanol nu sadin impisuk dan udum.

⁴ Ta sat intod dan udum sadit nansawalan da utdit binaknang da yoong san bilug ulay nu kapus intod na un losan dit awad kan siya un siya ullawa'd ikataguna."

Imbagan Jesus Un Malba Dit Timplu
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

⁵ Sadat uduma tagu't di babagbagaon da dit kinabalbalun dit timplu ta nangkaddakkol dat batu un panikokwa na kan naal-altiyan pay si nabalun pakdaw da kan Apudyus. Ot kinnanana Jesus kan dida un,

⁶ "Losan datuwa maila yu mayam-an da ta dumatong nat timpu un maid osa't batu si natuuga adi maidugpu."

Sadat Ligat Nu Daan Payyan Anungus Tun Lubung

(Mateo 24:3-14; Marcos 13:3-13)

⁷ Utdi, inimus da kan Jesus un, "Mistulu, ibagam ud nu kapiga dit maipasamakan dat imbagam kanad? Sin dit mangilasinan mi un dandaniyon dit mapasamakana?"

⁸ Imbagan Jesus kan dida un, "Man-alimban kayu ta adi kayu maal-allilaw. Ta adu dan dumatonga tagu'n mangusal situn ngadan ku un kanan da un, 'Sakon dit Mesias.' Kanan da pay un, 'Dummatongon dit timpu'n manganungusan tun lubung.' Yoong adiyu tuttuwaon dida.

⁹ Adi kayu kumimut nu awad magngol yu si gubgubat ya gulgulu ta masapula umuna un mapasamak da. Yoong bokona dagusa dumatong nat anungus ditun lubung.”

¹⁰ Intuluy Jesus un kanana’n, “Manggugubat dan kailin-ili uttun lubung kan mambibinnusul dan tutulay.

¹¹ Awad da ud ga-oogyata lunig. Awad ud ulat kan pistin di tagu utdan nadumaduma’n igaw kan awad da ud ga-oogyata mapasamak sinat ngatu kan nakaskasdaawa mangilasinan.

¹² “Yoong daan payyana mapasamak datu, dopapon kan paligatan dikayu. Maipadalan kayun tu utdan sinagoga’n mabistigal asida dikayu paibalud. Gapu’t dit manuttuwaan yu kan sakon maimusan kayu utdan aali kan gugubinnadul.

¹³ Ot siyadiyon ud gundaway yu un mamanoknok maipanggop sit Nabalun Damag maipanggop kan sakon.

¹⁴ Isunga imula yu utnat somsomok yu un adiyu ikadanag dat isungbat yu nu dumatong diya timpu.

¹⁵ Ta sakon ud mangtod si silib yu un mambagbaga ot adi dikayu kaboolan dat kabusul yu un masungbatan onnu masuganggang.

¹⁶ Ulay dat mamallong-ag yu, sussunud, kakabagiyan kan gagayyom yu ituyuk dikayu. Ot patoyon da dat udum kan dikayu.

¹⁷ Lalawwengon dikayu’t dan losana tagu maipagapu’t nat manuttuwaan yu kan sakon.

¹⁸ Yoong ayyuwanak dikayu, ot maid matalak si ulay osa't nat buuk yu.

¹⁹ Nu mannanayun nat pammati yu ulay nu mapaligatan kayu, maitdan kayu't mataguwana maid kigad na."

*Imbagan Jesus Dit Mayam-anan Jerusalem
(Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19)*

²⁰ Intuluy Jesus un kanana'n, "Nu maila yuwon din ili ud Jerusalem un maliput si suldadun dat kabusul, siya ud manigammuwan yuwon un dandaniyon ud timpu'n mayam-anana.

²¹ Ot dikayu'n iJudea gumtik kayuwon sidan batbateled. Sadat awad situn Jerusalem masapula tengyan da tuwa ili. Ot sadat inggaw sidat boboloya awad sin lasin dituwa ili masapula adida umoy situ.

²² Ta siya diyon dit timpu'n madusaan dat iJerusalem dalapnu matungpal dit naikanglit sidit ugud Apudyus.

²³ Talona kawas diya timpu utdat nabugi kan sadat mantagtagibi. Ta amoamoda ligat dit dumatong situwa igaw. Ot maidos-al sidatuwa tagu dit ligligot Apudyus.

²⁴ Mapatoy dat udum kan dida si ispada ot maidalan dat udum sit uduma ili un mabalud. Ot yam-ayam-anon tu dat bokona Judio fun Jerusalem inggana't magangput dit naikoddonga timpu da un bokona Judio."

*Sat Mangulinan Dit Inyanak di Tagu
(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)*

²⁵ "Utdiya timpu awad da ud mangimatunana mapasamak sin init, bulan kan sadan bituwon ot

situn pita maid kapukapuut dat tagu utdat koon da ta amod dit kimut da utdit man-ag-agguwodan din baybay kan malukulukuta paluung.

²⁶ Matukas dat tagu utdit kimut da un manguway nu ngadan dit mapasamak situn lubung, ta losana awad sinat langit maligaligad da.

²⁷ Utdiyon, ilan da ud sakona Inyanak di Tagu un dumoba'n mailabaw sit bunot un napnu't panakabalin kan nakaskasdaawa kinangatuk.

²⁸ Nu manlugi un mapasamak datu, sumikad ot tumangad kayu ta dandaniyon nat managuwan Apudyus kan dikayu."

*Sat Maadal Taku't Din Kayu Un Igus
(Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31)*

²⁹ Utdi, imbagan Jesus tuwa abalig un kanana'n, "Ilan yu din kayu un igus kan sadan uduma kayu.

³⁰ Nu manlugi'n sumungbud dan tubu da tigammu yuwon un dandani nat iinnitan.

³¹ Ot padana pay un nu maila yuwona mapasamak datuwa ligat tigammu yuwon un dandaniyon dit mangiyapuan Apudyus.

³² "Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un mapasamak un losan datu daan payyana matoy dan losana tagu uttuwa lonap.

³³ Mangkigada losan dan maila ud langit kan situn pita yoong mannanayun tun ugud ku."

Masapula Nasasaggana Taku

³⁴ Intuluy Jesus un kanana'n, "Man-alimban kayu ta adiyu sad mailumluman dan nalabosa laglagsak, in-inum kan danag maipanggop situn mataguwan dalapnu adina kama't balaisa kaklata maksob kan dikayu nata al-algawa mangulinak.

³⁵ Ta kaklata lawa'n dumatong nata al-algaw sidan losana tagu't tun pita.

³⁶ Ot mansagana kayu un kanayun kan iluwalu yu un awad bilog yu un mangilasat sidan losana mapasamak kan dalapnu natalgod kayu un sumikad sit sinagung ku un Inyanak di Tagu."

³⁷ Kaalgaw-algawa mantudtudu't Jesus sit timplu yoong nu gumidgidam manalan un umoy umbog sin bateled Olivo.

³⁸ Ot masapsappaan dat tagu'n umoy sit timplu mandongol kan siya.

22

Siisiimon Da Un Patoyon Si Jesus

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Dandaniyon dit Piyestan di Nalausán un siya dit manganan dat Judio si tinapaya maid si bubud.

² Ot sadat aappun di padi kan mimistulun di lintog inainapon da nu in-inon dit mampapatoy da kan Jesus si nalimod ta kumimut da utdat tagu.

Sat Nakatulagan Judas Un Mangituyuk Kan Jesus

(Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11)

³ Sinakayan Satanas si Judas Iscariote un osa utdat kagwampulu't duwa'n disipulus Jesus.

⁴ Kadon kaysan si Judas ot inummoy nakabagbaga't dat aappun di padi kan oopisyal dat man-aandog sit timplu dalapnu makatulag nu in-inon dit man-iituyuk na kan Jesus kan dida.

⁵ Natalok dan nangngol sit imbagan Judas ot insapata da un itdan da si pilak.

⁶ Intulon Judas ot inluginaon un inainapon dit gundaway na un mangituyuk kan Jesus un adin dat adu'n tagu matigammuwan.

Sat Naisaganaan Dit Anungusa Nanganan Da Jesus

(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

⁷ Dinumtong dit algaw dit Piyestan di Tinapaya maid si bubud un siya dit mapaltiyan dit ubbun di kannelu un mausal nu Piestan di Nalausán.

⁸ Kadon, imbaun Jesus da Pedro kan Juan un kanana'n, "Umoy kayu isagana dit kakan taku uttun Piyestan di Nalausán."

⁹ "Kawad dit piyaoma umoy mi mangisaganaan?" inimus da kan siya.

¹⁰ "Donglon yu," kinnanan Jesus. "Nu makadatang kayuwon sin ili, maabat yu ud osa'n tagu un nan-awit si naamussu un danum. Unudon yu utdit lumnokana un boloy.

¹¹ Ot ibaga yu utdit simboloy un, 'Paimus dit Mistulu nu kawad dit kuwaltu un manganana utdit kakan di piyesta pati utdat disipulus na.'

¹² Kad ipailana kan dikayu ud dakolana kuwaltu'n nanginngatu un siya'd kawadan dat losana masapul taku ot siya'd mangisasagganaan yu utdat kanon taku nu Piyestan di Nalausán."

¹³ Kaysan da ot naituttuwa un losan dat imbaga na kan dida. Mansidi, insagana da dit kakan di piyesta.

Sat Anungus Un Nakaubungan Jesus Sidat Disipulus Na

(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

¹⁴ Utdit dumatong dit olasa manganan da, um-moy si Jesus nakaubung sidat apostoles na.

¹⁵ Ot kinnanana kan dida un, “Talona inaayyuwaka makakan kan dikayu uttuwa kakan di Piyestan di Nalausán sin daan din mapaligatak.

¹⁶ Ta ibagak kan dikayu un adiyakon umbosa mangan situwa kakan aginggana’t dit matung-palan dit kustu’n kaipooyana utdin mangiyapuwan Apudyus.”

¹⁷ Ot inalana dit natasa’n inumon da. Maabus mana manyaman kan Apudyus kinnanana un, “Alan yu tu ta mambibingayan yu un inumon.

¹⁸ Ta ibagak kan dikayu un manipud sin-satun adiyakon umbosa uminum si danum di ubas aginggana’t dumatong nat mangiyapuwan Apudyus.”

¹⁹ Nangala payyan si tinapay ot maabus mana manyaman kan Apudyus biniibiik na un inwalas kan dida un kanana’n, “Siyatu ud long-ag ku un maidatuna mampooy kan dikayu. Manipud sin-satun koon yu tu un mangisomsomkan yu kan sakon.”

²⁰ Padana pay sit naabus da un nangan, inala na dit tasa un kanana’n, “Satu un natasa dit bagu’n tulag Apudyus kan dikayu un mapatalgodan situn dalaka man-ayus un mampooy kan dikayu.

²¹ “Yoong ilan yu. Antu’t tu un kaubung ku tun mangituyuk kan sakon.

²² Ta sakona Inyanak di Tagu mapatoyak un kama't dit ingkoddong Apudyus yoong kaasi nat tagu'n mangituyuk kan sakon."

²³ Utdi, nampaim-imus pay lawan dat disipulus na nu singngadan na kan dida dit mangwa.

Nampasinsinnungbatan Da Nu Singngadan Dit Kangattuwan

²⁴ Nampasungsungbat pay dat disipulus nu singngadan na kan dida dit mabigbig un kangattuwan.

²⁵ Ot kinnanan Jesus kan dida un, "Sadat alin dat bokona Judio kan sadat uduma mangitulay kan dida, piyaon da un natulay da utdan iyapuwan da. Ot piyaon da pay un mangaddanan da si Nalaay.

²⁶ Yoong bokon un kama't di kan dikayu, ta sat kangattuwan kan dikayu masapula kama nu siya'd kaabengan. Sat pangat kan dikayu masapula kama nu siya'd babbaun.

²⁷ Ngadan dit nangatngatu, sadit mangan sit lamesaan onnu sat mansunad? Bokon kad un sat mangan sit lamesaan? Yoong antuwak kan dikayu un manselbi.

²⁸ "Dikayu dat adi lummipsuta nanungtung-ud kan sakon sidat losana napadasak.

²⁹ Ot itdak dikayu si kalintogan un mangiyapu un kama't dit nan-iiitod Amak kan sakon si kalin-togan un mangiyapu.

³⁰ Ot makaubung kayu un makakan kan makainum kan sakon sin mangiyapuwak kan mantupak kayu't din trono un mangiyapu utdan

kagwampulut duwa'n tribu un kaganakan Israel.”*

*Imbagan Jesus Dit Mangisuliban Pedro Kan Siya
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)*

³¹ Utdi, kinnanan Jesus kan Simon Pedro un, “Simon, Simon, donglonak. Napalubusan si Satanas un mamadas kan dikayu'n losan un kama't manakiyak si trigo dalapnu isina na dat nabalu utdat laweng.

³² Yoong inluwaluwak sika, Simon, dalapnu adika lumipsuta manuttuwa kan sakon. Ot nu mandadaoli kaon ot mangulin ka kan sakon, pabilgom dit pammatin dat susunud nu.”

³³ Kinnanan Pedro kan Jesus un, “Apu, nadad-daanak un maipasimbalud kan maipangkatoy kan sika.”

³⁴ “Ibagak kan sika Pedro,” kinnanan Jesus. “Daan payyan manullauk din kawitan si bigbigat isulibakon si mamitlu.”

Pitaka, Sambag Kan Ispada

³⁵ Kinnanan pay Jesus kan dida un, “Utdit nanggibaunak kan dikayu't dit un maid pitaka, sambag kan sandalyas, awad kad nangkulangan yu?

“Naid,” kinnanan da un summungbat.

³⁶ Kinnanan Jesus un, “Yoong sinsatunon, sanat awad si pitaka alana, padana pay sit sambag na. Nu awad naid si ispada na ilaku nat dit kagoy na ta gumatang si osa.

* **22:30** San Israel osa'n ngadan Jacob ot losan dat kaganakan Jacob nabingay da si kagwampulut duwa'n tribu. Ilan yu utdin Genesis 35:22b-26; 32:28; Numero 1:5-16.

37 Ta masapula matungpal dit naikanglit sit ugud Apudyus maipanggop kan sakon un kanana'n, 'Maibilang sidat gumabasul.' On, dandaniyon un matungpal dat naikanglit maipanggop kan sakon."

38 Utdi, kinnanan dat disipulus na un, "Apu, antu'd duwa'n ispada uttu."

"Olog na naton!" insungbat Jesus.

*Sat Nanluwaluwan Jesus Sin Bateled Olivo
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)*

39 Tinengyan Jesus dit ili ot ummoy sin bateled Olivo un gagangaya siya'd kokkoona ot naibuun pay dat disipulus na kan siya.

40 Dumatong da man sisi, kinnanana kan dida un, "Manluwalu kayu dalapnu adi kayu mambasul nu masugsugan kayu."

41 Ummadayu si Jesus kan dida si akit asina nampalintumunga nanluwalu.

42 Kinnanana un, "Ama, nu piyaom, ilisiyak situn amoda ligat un sagapalok. Yoong bokona satun piyaok tun matungpal nu adi sanat piyaom."

43 [Utdi inggaw anghel un nanligwat langita nampaila kan siya'n nampabilog sit somsomok na.

44 Ot gaputa amoamod dit domdom na, impapatina'n nanluwalu ot nangkalingot si kama nu dala un nan-at-attod sit pita.]†

45 Utdit nagangputa nanluwalu si Jesus, summikad ot nangulin sidat disipulus na ot dintong na dida un nasusuyop gaputa madodomdoman da.

† 22:44 Naid datu un bersikulu utdan uduma manuskrito.

⁴⁶ Ot kinnanana kan dida'n, "Koon yu un masusuyop? Gumangun kayu ta manluwalu kayu dalapnu adi kayu mambasul nu masugsugan kayu."

Sat Nanokmaan Da Kan Jesus

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

⁴⁷ Mambagbagbaga payyan si Jesus sidit dummatong dat adu'n tagu'n pinuyut Judas un osa ut-dat kagwampulu't duwa'n disipulus. Ummadani si Judas kan Jesus asina inogkan.

⁴⁸ Yoong kinnanan Jesus un, "Judas, ogok kad nat man-iituyuk nu kan sakona Inyanak di Tagu?"

⁴⁹ Utdit mailanon dat disipulus na dit mapas-pasamak, kinnanan da un, "Apu, makabinnakag kamiyon?"

⁵⁰ Ot osa kan dida dit namakag sidit baba-unon dit kangattuwana padi ot nasokdap dit diwanana inga na.

⁵¹ Yoong kinnanan Jesus un, "Olog naon." Asina inaggoman dit ingan dit baba-unon ot kummiya.

⁵² Utdiyon, kinnanan Jesus sidat aappun di padi, oopisyal dat man-aandog sit timplu kan dat lalallakay un ummoy manokma kan siya un, "Tulisanak kad ta gabadangan kan gapang-ulan kayu un umoy manokma kan sakon?"

⁵³ Kaalgaw-algawak sin timplu kan dikayu'n nantutudu yoong adiyu ud sakon dinokmaan. Yoong siyatuwon ud timpu yu kan timpu'n mantulayan dit pannakabalin Satanas."

Insulib Pedro Si Jesus

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Utdi, dinokmaan da si Jesus ot indallay da utdit boloy dit kangattuwana padi. Tinungtung-ud Pedro yoong inad-adayuwana.

⁵⁵ Awad aanniduwan sit gaggawan dit paway ot ummoy si Pedro nakaanidu utdat ininggaw sidi.

⁵⁶ Utdit mailan dit osa'n babai'n baba-unon si Pedro un mantutupak sit madolangan dit apuy, intukkol na un kanana'n, "Satu pay osa'n bulun na."

⁵⁷ Yoong insulib Pedro un kanana'n, "Adik tigtigammu nat un tagu."

⁵⁸ Masulsulit man, inggaw osa'n lalaki un nakaila kan siya ot kanana'n, "Osa ka pay sidat buyut na."

Yoong summungbat si Pedro un, "Ay, bokonak."

⁵⁹ Lumabas man umoya sin-olas impapilit payyan dit osa un kanana'n, "Gattoka siyatu'd osa utdat kabbulunana ta iGalilea."

⁶⁰ Yoong kinnanan Pedro un, "Maid tigammuk sinat ibagbagam."

Mambagbagbaga payyan si Pedro, dagusa nan-ullauk dit kawitan.

⁶¹ Ummaswing si Jesus ot intutukkol na si Pedro. Ot nagasmok Pedro dit imbagan Jesus kan siya'n, "Daan payyan manullauk dit kawitan si bigbigat insulibakon si namitlu."

⁶² Mansidi, lummaksun si Pedro ot nan-i-ibil.

Binabbainan Kan Dinatadata Da Si Jesus

(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

⁶³ Utdiyon, sadat tagu'n nangaandog kan Jesus, binabbainan da kan dinatadatal da.

⁶⁴ Binalaw da pay asida tinipak kan inimusana kanan da un, "Pugtuwam ud nu singngadan nat nanipak kan sika?"

⁶⁵ Ot adu pay dat imbaga da un namabbain da kan siya.

Naipalang Si Jesus Sit Sanhedrin

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Utdit mabigat, nandadatdatong dat kamang di Sanhedrin un bukolon dat lalallakay dat Judio, aap-apun di padi kan mimistulun di lintog ot paindatong da si Jesus kan dida. Ot kinnanan da kan Jesus un,

⁶⁷ "Ibagam ud kan dikami nu sika dit Kristu?"

Summungbat si Jesus un, "Ulay nu ibagaka sakon adiyu mit laing tuttuwaon.

⁶⁸ Ot nu awad imusok kan dikayu adiyu mit laing sungbatan.

⁶⁹ Yoong, manipud situn satun, sakona In-yanak di Tagu mantupakak sin kapon diwanan ud Apudyus un mannakabalin."

⁷⁰ "Adi pay an, sika dit Anak Apudyus?" kinnanan da.

Summungbata kanana'n, "On, naibaga yun."

⁷¹ Ot kinnanan da un, "Ngadan payyan nat manapulan taku si uduma mangustigu? Dingngol taku un mismu dan imbaga na un maisuganggang kan Apudyus."

23

Indallay Da Si Jesus Kan Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Utdi, lummakkat da un losan dat naamung ot indallay da si Jesus kan Pilato.

² Dumatong da man inlapu da un mampabasul kan siya un kanan dan,

“Naodasan mi tuwa tagu un al-allilawona dan kailiyan mi. Iyapa na un mambayad dat tagu si bugis kan Emperador Caesar. Kabawona pay un siya si Kristu un ali.”

³ Inimusan Pilato si Jesus un kanana’n, “Sika kad dit Alin dat Judio?”

Summungbat si Jesus un, “Naibagamon.”

⁴ Utdi, kinnan an Pilato utdat aap-apun di padi kan dat adu’n tagu un, “Maid odasak si gapun di manusaak situwa tagu.”

⁵ Yoong impapilit da un, “Makibul dat tagu maipagapu’t dat intudtudu na un inlugi na ud Galilea inggana’d Judea kan ulay situwon.”

Indallay Da Si Jesus Kan Herodes

⁶ Utdit nagngol an Pilato tuwa imbaga da inimus na nu iGalilea si Jesus.

⁷ Utdit natigammuwana un osa utdat ipangatan Herodes,* paindallay na si Jesus kan Herodes un ininggaw payyan sin Jerusalem sidiya timpu.

⁸ Utdit mailan Herodes si Jesus, nan-ang-anggom ta nasulita aayyuwana dit maka-il-ana kan siya ta nagngol na dit maipanggop kan siya ot nanam-ona un mangila si am-amuga koona.

* 23:7 Herodes Antipas

⁹ Ot nakaimuimus si Herodes kan siya yoong talona maid sinungbatan Jesus.

¹⁰ Gasikadan dat aappun di padi kan mimis-tulun di lintog sidi un nasulaga mangipappapilit sidat mamasulan da kan siya.

¹¹ Dinula kan binabbainan da Herodes kan dat suldadu na si Jesus ot binadutan da si kama't badut di ali asin Herodes pinangulin kan Pilato.

¹² Utdiya al-algaw, nanggayyom da Pilato kan Herodes un nambinnusul sidit.

Naikoddonga Matoy Si Jesus

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Utdit indatong da si Jesus, pinandatdatong Pilato dat aap-apun di padi, papangat kan dat tagu.

¹⁴ Ot kinnanana kan dida'n, "Indatong yu tuwa tagu kan sakon ot kanan yu un al-allilawona dat tagu. Sinuknaaka dodonglon yu ot naid maodasan si basul na utdan losana ipabpabasul yu kan siya.

¹⁵ Ulay si Herodes maid pay maodasana. Siya'd gapuna un pinan-ulin na kan ditaku. Naid king-wan dituwa tagu dalapnu mapatoy.

¹⁶ Ot pasabid ku asik pada[†]non."

¹⁷ [Imbagan Pilato di ta masapula mangiwaya si osa'n balud nu timpun di Piyestan di Nalausana ta siya'd gagangay da un Judio.][†]

¹⁸ Yoong nampappakuy dat losana tagu un kanan dan, "Papatoy nu tuwa tagu ta si Barrabas ud wayaam."

[†] **23:17** Satu un bersikulu naid sidan uduma manuskrito.

19 Si Barrabas naibalud gaputa osa utdat lummban sit gubilnu utdiya ili kan kummatoy pay.

20 Ot gaputa piyaon Pilato un pawayaan si Jesus kinabagbaga na uman dat tagu.

21 Yoong impappakuy da un, “Pailansam si kulus! Pailansam.”

22 Utdi, pinitlun Pilato un makabagbaga kan dida un kanana’n, “Apay, ngad nat nadadaga kingwa na? Naid odasak si basul na dalapnu mapatoy ot pasabid ku asik padalnon.”

23 Yoong talona gapappakuyan da un mangipappapilita pailansa da utdit kulus inggana’t nangabak da.

24 Ot kinoddongan Pilato si Jesus un kamat din piyaon da.

25 Winayawayaana si Barrabas un nabalud gapu’t dit lumablabaana’t dit gubilnu kan kummatoyana, ta siya’d piniya da un mapawayaan. Ot intod na si Jesus kan dida ta umoy da koon dit piyaon da un koon kan siya.

Sat Nailansaan Jesus Sit Kulus

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Utdiya mangidaldallayan da kan Jesus, naabat da si Simon un iCirene un nanligwat sit kapapayawan. Kinakma da ot impabukud da kan siya dit kulus asida impatung-ud kan Jesus.

27 Amoda tagu dat naitungtung-ud kan Jesus. Inggaw da pay babai’n mangibiibil kan mangilamalamat kan siya.

28 Yoong inaswingan Jesus dida un kanana’n, “Dikayu’n babai’n iJerusalem bokona sakon ibilan

yu, sad ibilan yu danat long-ag yu kan dat aanak yu.

²⁹ Ta adaniyon nat timpu un kanan tu dat tagu un, 'Nagasat dat lupot kan dat adi nakapadasa mabugi, kan dat adi nampasusu.'

³⁰ Utdiya timpu, kanan dan tu dat tagu utdat bateled un, 'Bunbunan dikami,' ot kanan da utdan batung-ul un, 'Labugan dikami.'

³¹ Ta nu kama't tu tun koon da kan sakon un maid si basul un maiyalig si naata'n kayu, adi amodot sooni utdan gumabasul un maiyalig si nalangu un kayu?"

³² Inggaw da pay duwa'n tulisan un indallay da un maidisan kan Jesus un mapatoy.

³³ Dumatong da man sit igawa ngadnon da si Battukag inlansa da si Jesus sidit kulus ot inlansa da pay dat duwa'n tulisan sidat kulus da, osa't dit kapon madiwanan na kan osa't dit kapon makawigi na.

³⁴ Utdi, nanluwalu si Jesus un kanana'n, "Ama pakawanom dida ta adida tigammu tun kokkoon da."

Sadat suldadu, nambubunut da nu ngadan dit mangkuwan di osa utdat badut na.

³⁵ Aduadu dat tagu'n gasikadan sidi un mangi-ila't dat koon da. Ot sadat pappangat di iJudio dinuladula da si Jesus un kanan dan, "Tinagu na dat udum, apay un adina taguwon nat long-ag na pay lawan nu siya si Kristu un pinilin Apudyus?"

³⁶ Binabbainan pay dat suldadu ot inadaniyan da asida initdan si kiloma basi.

³⁷ Ot kinnan an da kan siya un, "Nu ali dika't dan Judio apay adim taguwon nat long-ag nu?"

³⁸ Inggaw pay naikanglit sidit labaw dit ulu na utdit kulus un kanana'n, "Siyatu dit Alin dat Ju-dio."

³⁹ Osa't dat tulisana nailansa dit nanginsultu kan siya un kanana'n, "Bokon kada sika dit Kristu? Taguwom nat long-ag nu ot taguwom pay dikami."

⁴⁰ Yoong sadit osa, sinulagana dit bulun na un kanana'n, "Apay maid kimut nu kad kan Apudyus? Nampapada taku'n nakoddongana madusa.

⁴¹ Yoong dita'n duwa masapula madusa ta ta nakabasul ta un tuttuwa yoong sanata tagu maid kingkingwa na si laweng."

⁴² Ot kinnanana kan Jesus un, "Gagasmokonak pay Jesus nu dumtong nat man-aliam."

⁴³ Kinnanana Jesus kan siya un, "Tuttuwa tun ibagak kan sika, sinsatunon umoy ka kan sakon langit."

Sat Natoyan Jesus

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-

30)

⁴⁴ Mamalintuud man si init, kinumlop diya ili agingga si nandangwilis.

⁴⁵ Ot nangkagwa'n napissay dit koltina't din tim-plu.

⁴⁶ Utdi, nampakuy si Jesus un kanana'n, "Ama, italgod ku kan sika tun ispirituk." Maibaga na man di, napungdiwon dit angos na.

⁴⁷ Utdit nailan dit kapitan dat suldadu dit napasamak, nandayaw kan Apudyus ot kanana'n, "Tuttuwa'n naid basubasul dituwa tagu."

⁴⁸ Utdit nailan dat tagu'n naamung sidiya mam-bubuya dit napasamak, nangkadalān da utdat

boboloy da un binbintugon da dat palagpag da gapu't dit sigab dit angos da.

⁴⁹ Losan dat gagayyom Jesus kan dat babai un naitungtung-ud kan siya manipud Galilea, sumisikad da utdit ad-adayyu ot naila da un losan datu un napasamak.

Sat Nailbonan Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Utdi, inggaw osa'n tagu'n mangngadan kan Jose un siguda iyArimatea utdin Judea. Nabalun kan nalintoga tagu un manguuway sit dumakngan dit mangiyapuan Apudyus. Osa un kamang di Sanhedrin yoong adina inampayunan dat bulun na utdit ingkoddong da kan kingwa da kan Jesus.

⁵² Inummoy kan Pilato ot kindaw na dit ladag Jesus.

⁵³ Impalubus Pilato ot utdit indoba naon dit ladag, nilukutana't bagu'n luput asina umoy innilbon sit dakola batu'n inabutana un naid payyan nailbon.

⁵⁴ Sadiya algaw dit mansaganaan da utdit alalgawa iillongan un dandaniyon manlugi.

⁵⁵ Sadat babai'n nanung-ud kan Jesus manipud sin Galilea naitungtung-ud da pay kan Jose isunga naila da dit lobon kan sat nan-iilbon na't dit ladag Jesus.

⁵⁶ Utdiyon nangulin da utdin ili ta umoy da manisagana't dat bangbangu kan lana un umoy da ilabu utdit ladag Jesus.

Sadit naisongwata algaw, al-algawa iillongan ot nan-illong da ta siya'd lintog dat Judio.

24

Sat Ummungalan Jesus

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Biggabiggat man sit umuna'n al-algaw di sin-dumingguwan ummoy dat babai utdit lobon ot indallay da dat insagana da un bangbangu.

² Dintong da un naballinona naiyadayu dit naitubota batu utdit lobon.

³ Yoong utdit lumnok da, naidon dit ladag Jesus.

⁴ Gasikadan da un masmasdaaw sidit kaklata lawa'n nasanikad ud duwa'n lalaki utdit sog-on da un manilisiling dit badut da.

⁵ Gaputa amod dit kimut da, nantumog da yoong kinnanan dat lalaki kan dida un, "Apay in-innapon yu utdan natoy nat matattaguwan?"

⁶ Maid situ. Ummungalon. Gasmokon yu dit imbagana kan dikayu utdit ininggawana payyan ud Galilea un:

⁷ 'Sadit Inyanak di Tagu masapula maitod si-dat gumabasula tagu, ot mailansa utdit kulus kad umungal sidit maikatlu'n algaw.' "

⁸ Utdi, nagasmok dat babai dat ugud Jesus.

⁹ Tinengyan da dit lobon ot ummoy da imbaga'n losan datu utdat kagwampulu't osa un apostoles kan sidat losana bulun da.

¹⁰ Sadat ummoy nangibaga utdat apostoles, sada Maria Magdalena, Juana kan Maria un inan Santiago kan sadat uduma babai'n bulun da.

¹¹ Yoong satu un impadamag da kama nu ul-ulnuga lawa't dat apostoles ot adida nanuttuwa.

12 [Yoong si Pedro nanoddak kampay un umoy sidit lobon. Dumatong man, nanyuk-unga summiim sit dalom dit lobon yoong abus dit luputa nailukut kan Jesus ullawa'd nailana. Utdi, kaysana masmasdaaw sidit napasamak.]*

*Nampaila't Jesus Sidat Duwa'n Disipulus Na
(Marcos 16:12-13)*

13 Utdi payona algaw, duwa't dat buyut Jesus ud manaddalana umoy sin boboloy Emaus un umoya simpulu ya osa'n kilometro dit kaadayu na manipud Jerusalem.

14 Ot bagbagbagaon da dat napaspasamak.

15 Utdiya mambagbagbagaan kan man-in-innimusan da un duwa, inummoy si Jesus naidolag kan dida'n manaddalan.

16 Naila da yoong adida naimatunan.

17 Ot kinnanang Jesus kan dida'n, "Ngadan pay nat bagbagbagaon yu un manaddaddalan nu?" Utdi, nan-illong da un manduduuy.

18 Ot sat osa un mangngadan kan Cleofas dit summungbata kanana'n, "Sika ullawa nin tagu'n inummoy Jerusalem un adi nakatigammu utdat napaspasamak sidi utdan kaysana al-algaw."

19 "Ngadan na un pasamak?" kanan Jesus.

Summungbat da un, "Sadat napasamak kan Jesus un iNazaret. Osa'n propeta un mannakabalin utdan kingwa kan ugud na utdin sinagung Apudyus kan dat tagu.

* 24:12 Naid sidan uduma manuskrito tuwa bersikulu.

²⁰ Yoong intod dat aappun di padi kan pap-pangat taku un makoddongana mapatoy ot in-pailansa da utdit kulus.

²¹ Siya yoong dit nanam-on mi un mangwaya kan ditaku'n kaganakan Israel. On, kan bokona lawa'n siyadi, maikatlu'n algaw naon tu manipud sit napasamakana.

²² Osa pay, nasdaawan kami utdat impadamag dat babai'n bulun mi un inummoy sit lobon na utdit biggabiggat.

²³ Naid naila da kanu utdit ladag na. Ot nangulin da un kanan dan nakaila da pay kanu si aanghel un nangibaga kan dida un natagu si Jesus.

²⁴ Utdi, inummoy dat uduma bulun mi utdit lobon ot naila da un ustu dit kanan dat babai, yoong maid naila da kan Jesus."

²⁵ Utdi, kinnanan Jesus kan dida'n, "Ay, nangkakunong kayu'n gattok. Sad nasigab yu ud pay un tuttuwaon dat impadtun dat propetan Apudyus.

²⁶ Bokon kada masapula sagapalon dit Kristu datuwa ligat asina maawat dit nakaskasdaawa kinangatu?"

²⁷ Ot impalawag na kan dida dat losana naikan-glit sit ugud Apudyus maipanggop kan siya manipud sidat ingkanglit Moses kan dadit losana propeta.

²⁸ Utdit dumoldoldol daon sidit boboloya ayan da, nandawos si Jesus un kama nu awad ayana.

²⁹ Yoong tinagawidan da un, "Nasdomon, ing-gaw taku ullawa't tu ta kumlopon."

Ot ummoy si Jesus nakaigaw kan dida.

³⁰ Utdit nakasangu daona mangan, inalān Jesus dit tinapay ot nanluwalu'n nanyaman kan Apudyus asina biniibiika intod kan dida.

³¹ Utdiyon naimatunan da si Jesus yoong kaklata nabatin kan dida.

³² Utdi, kinnanan da un nansungsungbat pay lawan un, “Siya gayam un kama nu nalangpaw dit gubu ta ud kanad sit man-ipalawagana kan dita utdin dalan sidat naikanglit un ugud Apudyus.”

³³ Utdi payona olas, nanlakkat da un nangulin Jerusalem ot dintong da un naamung dat kagwampulu't osa'n disipulus kan dat uduma bulun da.

³⁴ Ot imbaga da utdat duwa un, “Tuttuwa'n ummungal si Apu ta nampaila kan Simon.”

³⁵ Ot sadat duwa, impadamag da pay kan dida dit napasamak sidit dalan kan sadit nan-iimatun da kan Apu utdit namiikana utdit tinapay.

*Nampaila't Jesus Sidat Disipulus Na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Kingkingwan 1:6-8)*

³⁶ Utdiya mangul-ulnugan da utdat napasamak, kaklata lawa'n nasanikad si Jesus kan dida. [Kanana kan dida un, “Kapiya din awad kan dikayu.”][†]

³⁷ Nakaogyat kan nakakimut da ta kanan da nu banig dit naila da.

³⁸ Utdi, kinnanan Jesus kan dida un, “Apay un mabulubulung kan manduwaduwa kayu?

[†] **24:36** Naid tuwa paltin di bersikulu utdan uduma manuskrito.

³⁹ Ilan yu datun imak kan datun ikik ot gattoka sakon. Agpadanak dal_{apnu} mapnok kayu. Ta naid bogas kan tul_{ang} di banig yoong sakon antu da.”

⁴⁰ [Utdiya nangibagaana’t di impaila na dat nalansa un ima kan iki na.]‡

⁴¹ Adida pay laing makapati gapu’t dit amoda anggom da kan kasdaaw da utdit kinnanan Jesus kan dida un, “Awad mabalina makan situ?”

⁴² Ot initdan da si tinunu un ikan.

⁴³ Inal_{an} Jesus dit ikan ot kinan na un iillan da.

⁴⁴ Maabus man imbagana kan dida un, “Sadatu’n napasamak, siya dadit imbagabagak kan dikayu’t dit ininggawak payyan kan dikayu un masapula matungpal dat naikanglita maipang-gop kan sakon sidit lintog Moses kan sadat ingkan-glit dat propeta kan sidin iblun di Salmo.”

⁴⁵ Utdi, nilawagan Jesus dit somsomok da ot maawatan daon dat ugud Apudyus.

⁴⁶ Ot kinnanan Jesus kan dida un, “Sadit naikan-glit sidit, kanana un masapula sagapal_{on} dit Kristu dan ligat kan mapatoy yoong umungal _{sit} maikatlu’n al_{gaw}.

⁴⁷ Ot masapula maitudtudu utdan losana ili manlugi uttun Jerusalem un maipagapu kan sakon pakawanon Apudyus dan losana mangi-dadaoli utdan basbasul _{da}.

⁴⁸ Dikayu’d mangustigu utdatu’n naila yu un napasamak kan sakon.

⁴⁹ Ot ibaun ku kan dikayu dit Ispiritu Santu un insapatan Amak. Isunga adi kayu umat-atun situn

‡ **24:40** Naid tuwa bersikulu utdan uduma manuskrito.

Jerusalem inggana si maawat yu dit pannakabalin un manligwat langit.”

Sat Kaysanan Jesus Ud Langit

(Marcos 16:19-20; Kingkingwan 1:9-11)

⁵⁰ Utdiyon, inlaksun Jesus dida'd Jerusalem ot makadatong da man utdin Betania ingngatu na dat ima na asina binindisyunan dida.

⁵¹ Utdit binbindisyunan Jesus dida, maipang-pangatu un kaysan langit.

⁵² Nandaydayaw da kan siya asida nangulin sin Jerusalem un amoamod dit lagsak da.

⁵³ Manipud sidiyon kankanayun da un umoy sit timplu un mandaydayaw kan Apudyus.

Ugud apudyus = Ti baro tulag New Testament in Kalinga, Limos

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Limos Kalinga (Kalinga, Limos)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kalinga, Limos

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

51cedb11-17ce-5acb-99f5-9c08ef8013c0